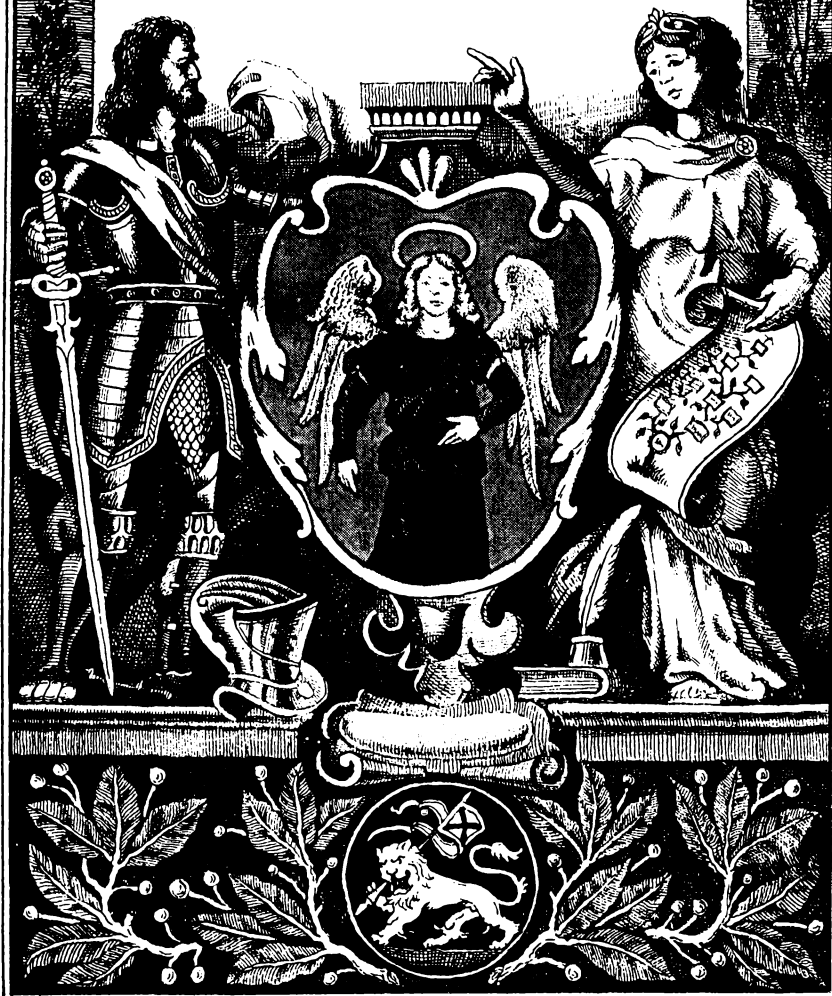

ГЕРБОУНІК

НА ВАГРАДСКАЙ
ШЛЯХТЫ

**Дзяржаўны камітэт па архівах і справаходству
Рэспублікі Беларусь**

**МАЛЫ ГЕРБОЎНІК
НАВАГРАДЗКАЙ ШЛЯХТЫ**

Мінск 1997

ББК 63.2(4Бел)
М 20
УДК 929.5(476)

Рэцэнзент — кандыдат гістарычных навук
А.М. Міхальчанка

Аўтарскі калектыў:
**А. Гануш, А. Леўчык, С. Рыбчонак,
А. Шпунт, Зм. Яцкевіч**

Складальнік С.А. Рыбчонак

Малы гербоўнік Наваградзкай шляхты. Склад. С.А. Рыбчонак; маст. А. Леўчык: -Мінск., БелНДІДАС, 1997. — 161 с.

Кніга з'яўляецца першай спробай у беларускай гістарычнай навуцы стварэння генеалагічнага выдання кшталту гербоўніка. Змешчаны матэрыялы па генеалогіі 202 родаў, якія паходзілі з Наваградзкага ваяводства, або стала пражывалі ў ім, падаюцца звесткі пра гербы, якімі яны карысталіся, валоданне маёнткамі, наданне пасад і ўрадаў, іншая інфармацыя.

Разлічана на гісторыкаў, этнографікаў, краязнаўцаў, усіх тых, хто цікавіцца каранямі сваіх продкаў і даўняй гісторыяй Беларусі.

Мастак *А.Леўчык*
Макет *У.Вяроўкін-Шэлюта*

Выданне падрыхтавана пры дапамозе Мінскага
генеалагічнага таварыства (MGG)

М 9290500000

ББК 63.2(4Бел)

© А.Гануш, А.Леўчык, С.Рыбчонак.
А.Шпунт, Зм.Яцкевіч, 1997
© А.Леўчык, малюнкi гербаў, 1997

ДА ЧЫТАЧА

Перад вамі - першае навуковае выданне, падрыхтаванае Беларускім генеалагічным таварыствам (БГТ). Наша таварыства было створана 6 верасня 1994 г., каб спрыяць развіццю генеалагічнай навукі на Беларусі, каардынаваць дзейнасць гісторыкаў і генеалогаў-аматараў па вывучэнню сямейнай гісторыі, прапагандаваць і распаўсюджаць гістарычныя веды сярод насельніцтва, абуджаць цікавасць да гісторыі свайго рода.

У лік сябраў таварыства ўвайшлі многія гісторыкі-архівісты, якія маюць непасрэднае дачыненне да генеалагічных даследаў. Разам з імі працуюць і даследчыкі-аматары, якія цікавяцца сямейнай гісторыяй. Таварыства аказвае дапамогу ў генеалагічных пошуках як грамадзянам Беларусі, так і выхадцам з яе тэрыторыі, і іх нашчадкам.

На першым этапе дзейнасць БГТ зводзілася ў асноўным да метадычных парад і практычнай дапамогі тым, хто жадае ведаць свой радавод. Падрыхтоўка гэтага зборніка сведчыць, што мы выходзім на новы ўзровень апрацоўкі і публікацыі генеалагічных крыніц. Зборнік прысвечаны матэрыялам па генеалогіі шляхты Наваградчыны - аднаго з найбольш багатых на гістарычныя мінулае куткоў Беларусі.

У далейшым мы плануем зрабіць публікацыю матэрыялаў рэгулярнай. У нашы намеры ўваходзіць выданне шэрагу археаграфічных публікацый і даведнікаў. З іх чытач зможа даведацца, якія крыніцы па генеалогіі шляхецкіх, сялянскіх і мяшчанскіх родаў захоўваюцца ў архівах Беларусі, а таксама за яе межамі, якога кшталту інфармацыя змяшчаецца ў іх.

У прыватнасці, у нашы намеры ўваходзіць выданне матэрыялаў, прысвечаных павятовай шляхце Аршаншчыны і іншым рэгіёнам Беларусі. Збіраемся мы апублікаваць і даведнікі пра масавыя генеалагічныя матэрыялы, якія захоўваюцца ў Нацыянальным гістарычным

архіве ў Гродна і Нацыянальным гістарычным архіве Беларусі ў Мінску, каталог метрычных кніг з архіваў ЗАГСа, іншыя матэрыялы.

Сябры таварыства спадзяюцца, што распаўсюджанне гэтай інфармацыі будзе і надалей абуджаць цікавасць да генеалогіі, спрыяць аднаўленню сямейнай гісторыі мільёнаў нашых суайчыннікаў.

Магчыма, у кагосьці з зацікаўленых чытачоў ці патэнцыяльных спонсараў узнікнуць прапановы наконт выдання генеалагічных матэрыялаў. Кіраўніцтва БГТ з задавальненнем прыме іх па адрасу: Рэспубліка Беларусь, 220048, г. Мінск, вул. Калектарная, д. 10, пакой 208.

**Вячаслаў Насевіч, кандыдат гістарычных навук,
супрэзідэнт Беларускага
генеалагічнага таварыства**

Прадмова

Дзе мой край? Там, дзе вечную песню пяе Белавежа.
Там, дзе Нёман на захадзе помніць варожую кроў,
Дзе на ўзвышшах Наваградскіх дрэмлюць суровыя вежы
І вішнёвыя хаты глядзяцца ў шырокі Дняпро.
Дзе мой край?
Там, дзе людзі ніколі не будуць рабамі,
Што за поліўкуносяць ярмо ў безнадзейнай турме.
Дзе асілкі-хляпцы маладымі ўзрастаюць дубамі.
А мужчыны, як скалы, - ударыш, і зломіцца меч.
Дзе мой край?
Там, дзе мудрыя продкі ў хвоях паснулі..
Мы клянемся табе, што ніколі.
Ніколі,
Ніколі..
Не кінем цябе.

Уладзімір Караткевіч. Беларуская песня.

Наваградчына - калыска старадаўняй Літвы, сэрца магутнейшага ў Еўропе 14-16 ст. гаспадарства — Вялікага княства Літоўскага, Рускага і Жамойцкага (ВКЛ). Можна доўга разважаць, адкуль пайшла Беларусь, але бясспрэчна адно: на цудоўнейшых наваградзкіх узвышшах, лясах і азёрах, неаднойчы апетых класікам беларускай, польскай і іншых літаратур, з даўніх часоў жывуць нашы людзі.

Наваградак, паводле археалагічных звестак, узнік у 10 ст. як умацаванне на мяжы з Літвой. Першы ўспамін у пісьмовых крыніцах - 1252 г. З таго ж часу ён становіцца рэзідэнцыяй Вялікіх князёў літоўскіх, а з 1416 г. у горадзе таксама размясцілася праваслаўная мітраполія ВКЛ. З 1507 г. - цэнтр Наваградзкага ваяводства і павета, дзе знаходзіліся ўсе ўрадавыя ўстановы, праходзілі Соймікі, а з 1581 г. - і сесіі Галоўнага Трыбунала ВКЛ. Пасля падзеяў Рэчы Паспалітай горад апынуўся спачатку ў Літоўска-Віленскай, потым у Літоўска-Гарадзенскай і, нарэшце, з 1842 г. - павятовай цэнтр Мінскай губерні.

З наваградзкіх зямель славуetyя Міндоўт, Войшалк і Вігаўт пачыналі нялёгкае аб'яднанне беларускіх зямель у

адзіную дзяржаву каб супрацьстаяць моцным і жорсткім ворагам - крыжакам і мангола-татарам; тут пісалі свае творы знакамітыя на ўвесь свет паэты, філосафы і асветнікі А.Міцкевіч, У.Сыракомля, Я.Чачот, Т.Зан; з Наваградзкага ж ваяводства паходзяць І.Дамейка, У.Барзабагаты, іншыя змагары за волю нашай шматпакутнай Бацькаўшчыны.

А колькі славутых родаў. якія баранілі нашу Айчыну ад крыжакоў, татараў ды іншых заваёўнікаў, што проста і самааддана служылі ёй кожны дзень, застаюцца пакуль што невядомымі. Несумненна, што ў першую чаргу гэта была шляхта, якая складала на Беларусі 8-12 працэнтаў ад агульнай колькасці насельніцтва. Таму не выпадковы зварот менавіта да генеалогіі гэтага саслоўя.

Трэба адзначыць, што гэта першае на Беларусі выданне падобнага кшталту. Да гэтага мы мелі тэндэнцыю напісаныя польскія і расійскія гербоўнікі, якія змяшчалі інфармацыю пра найбольш знакамітыя, пераважна, магнацкія роды.

Гісторыя гэтай кнігі пачалася яшчэ ў 18 ст., а калі быць больш дакладным - за два тыдні да нараджэння Адама Міцкевіча. Пасля далучэння да Расійскай імперыі, уся беларуская шляхта, згодна маніфеста Кацярыны II, павінна была рабіць вывады (радавод) ў спецыяльна створаных пры губернскіх дваранскіх дэпутацкіх сходах вывадовых камісіях. Вось і прыйшлося наваградцам ездзіць у Вільню на паклон да тагачаснага маршалка графа Людвіка Тышкевіча.

Пратакты вывадовых камісій з'яўляюцца першай і галоўнай крыніцай па шляхецкай генеалогіі. Яны складаліся наступным чынам: шляхціч паведамляў звесткі пра свае паходжанне (адкуль і ад каго), г.зн. радавод, які падмацоўваў дакументамі (арыгіналамі ці выпісамі), пасля чаго камісія прызнавала (або не прызнавала) яго ў дваранстве Расійскай імперыі. Трэба адзначыць, што ўмовы прызнання, ў канцы 18 - пачатку 19 ст. былі досыць лёгкамі: прызнавалі нават па пасведчаннях ураднікаў і абывацеляў таго павета, дзе жыў вывадзіўшыся. Пазней умовы прызнання становіліся больш жорсткімі: патрабаваліся дакументы на валоданне прыгоннымі, чаго

шляхта амаль не мела, належным чынам аформленыя і завераныя выпісы і, нарэшце, зацверджанне з боку Дэпартаменту герольдыі пры Сенаце.

Дадзены гербоўнік уключае радаводы 202 родаў, выводзіўшыхся непасрэдна з Наваградзкага пав. у 1798-1801. чые пратаколы былі запісаны ў кнігах Віленскага дваранскага дэпутацкага сходу (ДДС). Некаторыя з іх пазней рабілі вывады і ў Мінскім ДДС, але перш за ўсё. вялікую цікавасць маюць звесткі пра роды, што выводзіліся потым па Віленскай і Гарадзенскай губернях (віленскія матэрыялы сёння амаль што не даступны беларускім даследчыкам, а гарадзенскія згарэлі яшчэ ў канцы 19 ст.), або не выводзіліся навогул. Да таго ж першыя вывады змяшчаюць значна больш праўдзівай інфармацыі, чым пазнейшыя, калі шляхта магла падпрацаваць свой радавод з улікам наяўных дакументаў. Таму несумненна, што выданне гэтых матэрыялаў, якія знаходзяцца сёння: арыгіналы ў Віленскім, а копіі часткова ў Мінскім і Гарадзенскім гістарычных архівах, будзе мець вялікую цікавасць і значную карысць для ўсіх, хто вывучае гісторыю і крывазнаўства Наваградчыны.

Крыху слоў пра методыку апрацоўкі і схему апісання аўтарамі згаданых пратаколаў:

1) Звесткі, якія выводзіўшыся падавалі як вядомыя з летапісаў, літаратуры, ці па родавых паданнях, аддзелены ад рэальнай генеалогіі і вынесены ў своеасаблівы ўступ да артыкула;

2) Асноўная частка артыкула ўключае апісанне рэальнага радавода з пазначэннем родапачынальніка, роднасных сувязяў і дакументаў пра валоданне маёнткамі, судовыя справы, наданні пасада і г.д., якія выводзіўшыся прадстаўлялі ў доказ свайго паходжання. Прадстаўнікі роду, што рабілі вывад, у тэксце падкрэслены. Усе матэрыялы падаюцца адпаведна тэксту з найбольшым набліжэннем да арыгінала, які напісаны па-польску, асабліва, што тычыцца імёнаў, прозвішчаў і назваў населеных пунктаў. Выяўленыя недакладнасці, памылкі ці заўвагі аўтара вынесены ў спасылкі. Матэрыялы якіх-небудзь іншых прац па генеалогіі, змешчаных у гербоўніку родаў, не далучаліся:

3) У канцы артыкула падаюцца звесткі аб даце прызнання вывада (у дужках - па новаму стылю, з пачатку 1800 — толькі па новаму), што неабходна для ідэнтыфікацыі рода і правядзення далейшых пошукаў:

4) Малюнкі гербаў зроблены з арыгіналаў канца 18 ст., што захаваліся ў апрацаваных матэрыялах, а пры іх адсутнасці выкарыстоўваліся тыповыя малюнкі з гербоўніка Boniecki A. Herbarz Polski. т.1-14. Warszawa, 1899-1911, прац Szymanski J. Herbarz sredniowiecznego rycerstwa polskiego. Warszawa, 1993 і Chrzanski St. Tablica odmian herbowych. Warszawa, 1909. Састаўныя часткі, сімволіка і колер гербаў падаюцца адпаведна прынятай геральдычнай традыцыі. Уласныя назвы гербаў, большасць якіх мае польскае паходжанне, пададзены ў форме дакладнай транскрыпцыі з арыгінала згодна нормаў сучаснай беларускай мовы.

Стварэнне навуковага апарата мела значныя цяжкасці, што тлумачыцца, у першую чаргу нераспрацаванасцю праблем тэрміналогіі па генеалогіі і геральдыцы ў беларускай навуцы, але спадзяемся, што ён прынясе значны плён надалей.

Імянны паказальнік складзены наступным чынам: падаецца прозвішча з указаннем нумароў артыкулаў, дзе яно сустракаецца; роды, што ўвайшлі ў гербоўнік, падкрэслены з азначэннем нумара адпаведнага артыкула дужкамі.

Выказваем вялікую ўдзячнасць старшыні Белкамархіва А.М. Міхальчанку, начальніку аддзела геральдыкі і генеалогіі Белкамархіва В.Л.Насевічу, дырэктару БНДІ дакументазнаўства і архіўнай справы У.М.Міхнюку, дырэктару НГА Беларусі ў Мінску А.К.Галубовіч, агенцтву “Геронт-А” (за фінансавую падтрымку), Суддзі Выводнаму Згуртавання Беларускай Шляхты ў М.Вяроўкіну-Шэлюту, С.Я.Рассадзіну, С.Ф.Адамовіч, І.І.Сухаверх, В.Каўтуневічу і ўсім іншым, хто спрыяў напісанню і выданню гербоўніка.

Шаноўны чытач! Жадаем табе задавальнення ў чытанні гэтай кнігі і спадзяемся, што яна прынясе карысць кожнаму беларусу ў нашай любімай Бацькаўшчыне.

С.Рыбчонак, З.Яцкевіч

АСНОВЫ ГЕРАЛЬДЫКІ

Геральдыка — навука аб гербах, якая з’яўляецца адной з дапаможных гістарычных дысцыплін. Мы можам бачыць, што грунтоўную частку ўсяго гербу складае шчыт з геральдычнымі выявамі, які дапаўняе шлем з яго атрыбутамі. З гэтага вынікае, што геральдыка — спадчына рыцарскай культуры, крыжовых паходаў і турніраў.

Першыя гербы з’явіліся ў Заходняй Еўропе ў 11-12 ст., што тычыцца Польшчы, то яна не ведала гербаў аж да канца 13 ст. Разам з тым, пратагеральдычныя знакі змяшчаліся на шчытах, пячатках і іншых рэчах, але іх нельга блытаць з пазнейшымі гербамі. На тэрыторыі Вялікага княства Літоўскага гербы з’явіліся пасля Гарадзельскай уніі 1413 года.

Герб — гэта знак, выкананы на аснове вядомых дакладна вызначаных правілаў і з’яўляецца адметным сімвалам асобы, рода, горада, дзяржавы. Слова “герб” — нямецкага паходжання, дзе яно мае іншы сэнс. У асобных дыялектах нямецкай мовы выраз мае рознае гучанне: *arbi*, *arġ*, *erwe*, *erbe*, *herbe* у значэнні “зямля” (“глеба”), грунт, земская ўласнасць, і адначасова наследнік (спадчыннік) і спадчына. З нямецкай мовы яно перайшло ў чэшскую і польскую. У Чэхіі, як і ў немцаў, герб ёсць уласнасць толькі аднаго рода, адной назвы. У польскай мове гэта слова мае больш шырокі сэнс. Польскае — “*herb*”, і чэшскае “*erb*” больш адпавядае нямецкаму “*Wappen*” (вытворная

Мал. 1

ад “Waffen” — зброя).

Пераважная большасць шляхецкіх гербаў складаецца з: шчыта, шлема, кароны ці завоя (“бурелёта”), клейнота, шлемавага намёта (мал. 1).

ШЧЫТ

Як ужо згадвалася, асноўным насіцелем гербу з’яўляецца шчыт — старажытны спадарожнік рыцара, але не кожны шчыт лічыцца геральдычным, хоць і меў бы якую-небудзь выяву. Такімі патрэбна лічыць падобныя на сапраўдныя баявыя шчыты, якія пры усім гэтым былі зручнымі для размяшчэння геральдычных выяваў. Вызначаюцца наступныя формы: — трохкутны старажытны (мал. 2а) ужываўся ў геральдыцы першапачаткова і меў выгляд роўнабедранага трохкутніка з аснаваннем $7/8$ вышыні. Звычайна меў нахіл у правы ці левы бок, але звычай упрыгожваць шчыт каронай вымусіў перайсці да прамастаячых шчытоў. І калі першыя гербы былі простымі і найўніжэйшымі па малюнку, то гэта форма не выклікала нязручнасці для размяшчэння геральдычных выяваў. Акрамя таго існуюць: французскі (мал. 2б), нямецкі (мал. 2д), іспанскі (мал. 2в), англійскі (мал. 2ж), ромбавы (дамскі) (мал. 2е).

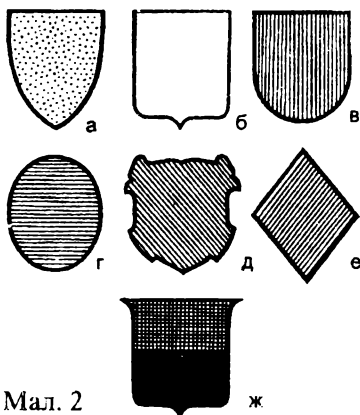
КОЛЕРЫ ГЕРАЛЬДЫЧНЫЯ (тынктуры)

Класічная геральдыка ведае наступныя асноўныя тынктуры: два металы (золата і срэбра) і пяць фарбаў (чырвоная, блакітная, пурпуровая, зялёная і чорная).

— золата (мал. 2а)

Гэты метал адлюстроўваецца кропкамі і з’яўляецца знакам розных дабрачыннасцяў: справядлівасці, міласэрнасці, узвышнай душы. Яго ўжывалі таксама каб паказаць багацце, вялікадушнасць і каханне.

Таму сярэднявечныя геральдысты лічылі, што асобы,

Мал. 2

меўшыя яго ў гербах, павінны былі больш чым хто-небудзь абараняць рыцарскую годнасць.

— срэбра (мал. 2б)

Лічылася сімвалам хараства, справядлівасці, цнатлівасці. ад чаго ў малюнках гербаў пакідалі чыстымі (белымі) фігуры і часткі з гэтага металу.

— чырвоны (мал. 2в)

У сярэднявеччы быў эмблемай мужнасці, доблесці, адвагі, а таксама сімвалізаваў сабой кроў, пралітую за царкву і манархаў.

Шафіроўкай колер адлюстроўваецца вертыкальнымі лініямі.

— блакітны (мал. 2г)

Сімвалізаваў сабой: цнатлівасць, годнасць, вернасць, бездакорнасць, а таксама неба. Графічна яго малююць гарызантальнымі лініямі.

— пурпуровы (мал. 2д)

Азначае годнасць, памяркоўнасць, шчодрасць, вярхоўную ўладу.

Пурпур рэдка скарыстоўваецца ў гербах. Старажытныя геральдысты, у тым ліку Menestrier, зусім не дапускалі пурпура ў гербах, іншыя ж, напрыклад Colombiere, адносілі яго як да металаў, так і да фарбаў. Графічна яго адлюстроўваюць дыяганальнымі лініямі злева.

— зялёны (мал. 2е)

Сімвал надзеі, заможнасці, незалежнасці і радасці. Графічна яго малююць дыяганальнымі лініямі справа.

— чорны (мал. 2ж)

Сімвал жалобы (траўра), смутку, адхілення ад свецкіх уцех, разважлівасці і пакорлівасці. Чорны колер часта выбіраўся рыцарамі, якія жадалі пакінуць сваё імя не-

вядомым. Шафіроўкай азначаецца перакрыжаваннем вертыкальных і гарызантальных ліній, ці афарбоўваецца чорным колерам.

ШЛЕМ

Да 14 ст. гербам лічылі толькі шчыт без розных дадаткаў. Шлем з'явіўся ў Польшчы дзесьці ў 15 ст. Яго размяшчэнне абумоўлена размяшчэннем шлемавага клейнота. У шляхецкіх гербах звычайна адзін, радзей — два.

ШЛЯХЕЦКАЯ КАРОНА

У геральдыцы мае выгляд абруча, упрыгожанага пярлінамі і каштоўнымі каменнямі, з пяццю зубцамі: цэнтральны і два крайніх аздоблены лісцем сельдэрэя, астатнія два — пярлінамі. Гэтая карона мае таксама назву шлемавай, але ў гэтым выпадку яна павінна каранаваць шлем. Першапачаткова, дакладней у 13 ст., яна ўжывалася каралеўскімі асобамі, але ўжо ў 15-16 ст. ужываецца пераважна ў шляхецкіх гербах, у тым ліку і ў Польшчы. Радзей у польскіх гербах замест кароны ўжываецца завой, скручаны з тканіны, звычайна з двухтрох колераў. Большасць гэтых гербаў — іншаземнага паходжання.

КЛЕЙНОТ

У заходнееўрапейскай геральдыцы — шлемавыя фігуры, замацаваныя на вяршыні шлема. Акрамя таго, так называліся розныя аздобы, прылады і дадаткі, якімі рыцар упрыгожваў свой шлем, але ў польскай геральдыцы яны не мелі ніякага значэння і нават засталіся ў нас без назваў. Выраз *kleinod* пачаў ужывацца немцамі, яны ж упершыню пачалі выкарыстоўваць гэтыя фігуры на рыцарскіх турнірах (1286 г.). Старажытнейшымі шле-

мавымі ўпрыгожваннямі нямецкіх рыцараў былі: арліныя крылы, рогі, розныя фантастычныя жывёлы і г. д. І толькі з другой паловы 14 ст. ён становіцца спадчыным і аднолькавым для ўсяго роду ці яго галіны. У Польшчы выраз клейнот часам ужываецца ў тым жа значэнні, што і герб шляхецкі.

Клейноты можна падзяліць на:

— таўталагічныя, у якіх змешчаны выявы як у шчыце (напр. Абданк, Пораі, Лебедзь);

— таўталагічныя з аздобамі, калі на пер'ях, крылах ці іншых фігурах паўтараюцца выявы шчыта (напр. Ладдзя. Леліва, Троска, Шылінг);

— клейноты рыцарскія, не звязаныя з выявай у шчыце і з'яўленне якіх звязана з родавымі легендамі (напр. Агоньчык, Далэнга);

— фігуры, якія перайшлі ў клейнот са шчыта (напр. Корчак);

— клейноты як аздобы: паўлінавы ці страусавы пер'і.

ШЛЕМАВЫ НАМЁТ

Першапачаткова — ў выглядзе плашча, стужак, а пазней у выглядзе лісця аканта. Звычайна знешняя старана яго каляровая (чырвоная, блакітная і г.д.), падбой — металічны (золата, срэбра).

Андрэй Леўчык

1. Абламовічы гербу

«Абданк»

Рг. - Мікалай, уладальнік фальв. Плёткі і Вызгаўшчына ў Лідзкім пав. (квіт на выплату падаткаў 1690), судзіўся з Бурцэвічамі (1682). Ян (нар. у 1706), сын Уладзіслава Мікалаевіча, валодаў пляцамі і сядзібай у

Троках, якія набыў ад Тамаша Ма(д)залеўскага (1738), загінуў на вайскавай службе, пакінуў сыноў Якуба, Караля і Дамініка і дачку Разалію, што ўзяла шлюб з Корсакам.

З іх Дамінік, каморнік троцкі, пазней камісар цывільнавайскавай і парадкавай камісіі, прадаў спадчынныя фальв. Ляўшаны і Жэрабяны Данілевічам (1775), а фальв. Таўгіняны ў Лідзкім пав. - канюшаму ВКЛ Александровічу (1786), меў у закладзе фальв. Беразовічы (Наваградзкі пав.), набыў таксама ад абознага ВКЛ гр. Пацея фальв. Варвішкі ў Гарадзенскім пав. (1797), пакінуў сыноў Ігнацыя, Пятра і Адама.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

С.Рыбчонак

2. Абуховічы гербу

«Ясеньчык»¹.

Рг. - Філіп, ваявода смаленскі па прывілею Караля Яна-Казіміра (1653), стараста бульскі (1654). Яго сыны Міхаіл і Тэадор, з якіх апошні - кашталян наваградзкі, па прывілею Караля Аўгуста II, пакінуў сына Яна.

Юзаф, сын Яна, экспадваяводзіч наваградзкі, меў сыноў: Філіпа, які быў напачатку судовым падстарастам Мазырскага пав., а пазней - харужым Сталавіцкага пав., Міхаіла, кашталяна мінскага, і Ксаверыя, спачатку падваяводу, а потым суддзю земскага наваградзкага.

Прызнаны ў дваранстве 2(13).12.1798.

¹Гэты род вядомы ў генеалогіі пад гербам «Ясеньчык» зменены ці «Абуховіч», аднак у арыгінале ён названы і намаляваны дакладна проста «Ясеньчык».

С.Рыбчонак

3. Аганоўскія гербу

«Агоньчык»

Па родаваму паданню паходзілі ад Пятра з Радзікава.

Вядома: Ян А., што меў сы-

ноў Казіміра, Дамініка, Войцэха, Яна, Пятра і Ануфрыя, якія рассяліліся па Віленскім, Троцкім, Вілкамірскім і інш. пав.

- Бенядзікт, канюшы віленскі, што набыў маёнт. Багуславішкі і Нарвойшышкі ад Францішкі з Міц-

кевічаў, жонкі скарбніка Віленскага ваяв., маці, і Гіпаліта, сына, Падбярэзскіх (1779).

- Адам з сынамі Янам, Пятром, Дамінікам, Канстанцінам, Паўлам і Ігнацыем, Станіслаў, Ян і Казімір А. атрымалі пасведчанні ад ураднікаў і абывацеляў Лідзкага (1780) і Наваградзкага пав. (1799).

Выводзіліся: Тамаш, Антоні, Ян з сынам Юзафам; Мацвей з сынамі Геранімам. Юзафам і Станіславам; Стэфан з сынамі Самуэлем, Міхаілам і Андрэем; Антоні з сынамі Юзафам, Дыянісіем і Віктарам; Павел і Ян з сынам Вінцэнтам; Пётр, каморнік Троцкага ваяв., з сынамі Людвікам і Аўгусцінам; Ян, Дамінік і Канстанцін з сынам Ігнацыем; Адам, Ян, Станіслаў і Казімір А.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

А.Леўчык

4. Аколавы гербу «Тапор»

Згодна родавага падання паходзілі ад Багдана Курышкіна, гетмана польнага літ., які праславіўся ўдалым заваяваннем Северскай зямлі (аколіцы, як гаварылі раней), за што атрымаў герб «Тапор» і прозвішча Аколаў, пазней ваяводы смаленскага.

Багдан пакінуў сыноў Андрэя, Сямёна і Лукаша, з якіх Андрэй і Лукаш сталі дзедзічамі маёнт. Вярэра, Чэбраў, Сіліны і інш. у Смаленскай зямлі. Сямён быў ваяводам смаленскім па бацьку і ўзначальваў абарону горада на пач. 16 ст., а пасля страты Смаленшчыны Кароль Аляксандр ва ўшанаванне заслуг яго бацькі надаў яму маёнт. Нягневічы, Волкавічы і інш. у Наваградзкім ваяв., меў сыноў Васіля, Фёдара і Івана. З іх Васіль быў разам з Алехнам Храптовічам камісарам на мірных перамовах з Масковіяй, памёр беспатомным, а Іван з дазволу Караля Жыгімонта I прадаў сваю долю спадчыны ў 1501 і выехаў з Наваградзкага ваяв. Фёдар жа застаўся спадчыннікам вышэйзгаданых маёнткаў, пакінуў сы-

ноў Сямёна, Багдана і Пятра, якія ў 1568 абмянялі з кн. Радзівіламі маёнт. Нягневічы на маёнт. Падгор'е, што знаходзіўся непадалёку, і з таго часу пачалі пісацца А.-Падгорскімі.

Пасля 1568 Сямён выехаў з Наваградзкага ваяв. Пётр меў сына Ждана і ўнука Яна, які памёр беспатомна, завяшчаўшы сваю долю спадчыны на фундуш Падгорскай царквы¹. Багдан, дзедзіч маёнт. Падгор'е, што засведчыў квітам суддзя гродзкі і паборца Юзаф Голуб(1613), пакінуў сыноў Войну, Адама і Захарыўша. З іх Война і Захарыўш памерлі беспатомнымі, а Адам меў трох сыноў: Аляксандра, у якога былі Стэфан, што стаў бернардынам, і яшчэ адзін Стэфан, што памёр беспатомным, Самуэля, двараніна Яго Каралеўскай Міласці (ЯКМ), што засведчыў лістом Кароль Уладзіслаў IV (1648), які таксама памёр беспатомным, і Матыяша.

Матыяш быў уладальнікам маёнт. Падгор'е, што засведчылі квітамі аб выплаце падаткаў Яраслаў Аляксандр Шэмет (1627), а таксама Вінцэнт Рымша і Адам Троска, паборцы Наваградзкага ваяв. (1671), пакінуў шэсць сыноў: Канстанціна, Самуэля, Яна (беспатом.), Адама (беспатом.), Міхаіла (беспатом.) і Юрыя.

З іх Канстанцін меў сыноў Караля, у якога былі сыны Ян і Станіслаў, дзедзічы часткі ма-

ёнт. Падгор'е², Ігнацыя, у якога былі сыны Юзаф і Вінцэнт, што памерлі беспатомнымі, і Дамініка, сыны якога Канстанцін і Станіслаў сталі дзедзічамі маёнт. Брольнікі.

Самуэль пакінуў сына Антонія і ўнукаў Людвіка, Сымона і Міхаіла, што сталі спадчыннікамі часткі маёнт. Падгор'е-Акаловічы.

Юрый жа меў чатырох сыноў: Марцыяна, у якога былі сыны Стэфан, Якуб, Фларыян, Аляксандр, Казімір, Пляцыл і Ізаяш, Яна, яго сыны Юзаф, Ваўжынец і Адам, Дзянісія (беспатом.) і Багуслава(беспатом.), што ўсе былі дзедзічамі зямлі ў вак. Падгор'е-Акаловічы.

Разам з імі выводзіліся: Ян³ з сынамі Францішкам, Пятром, Уладзіславам і Габрыэлем; Станіслаў⁴ з сынамі Брунонам. Эдвардам і Войцэхам, а таксама Юзаф з сынамі Ігнацыем і Іаахімам, Ян, Мацвей, Стэфан і Нікадэм, родныя браты А., не пазначаныя ў генеалогіі.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

¹Яшчэ існавала ў 1799.

²Яшчэ валодалі маёнткам у 1799.

³Напэўна, сын Караля Канстанцінавіча.

⁴Магчыма, сын Караля ці Дамініка Канстанцінавічаў.

С.Рыбчонак, З.Яцкевіч

5. Альшэўскія гербу «Слепаворан»

Рг. - Станіслаў, перасяліўся ў Княства з Падляскага ваяв., ад жонкі Магдалены Пажаркаўны пакінуў сына Канстанціна, як засведчыла тэстаментам Барбара Лебедзеўна, у першым шлюбе за Міхаілам Пажаркам, у другім за Ўладзіславам Нядзвіскім (1699). Канстанцін узяў шлюб з Магдаленай Брыгадаўнай і меў сына Міхаіла (нар. у 1736). Апошні - ротмістр Гарадзенскага пав. па патэнту харужага Ігнацыя Іхнатовіча (1784), уладальнік маёнт. Старыні ў тым жа павеце, яго жонка Барбара Масальская, сын Ігнацы.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

А.Леўчык, С.Рыбчонак

6. Анушкевічы.¹

Карысталіся таксама прыдомкам Яцына-А.

Рг. - Канстанцін, меў брата Яна. Сыны Канстанціна Андрэй-Войцэх, Мацвей-Казімір і Станіслаў прад'явілі ў якасці доказу на шляхецтва сведчанні ўраднікаў і абывацеляў Наваградзкага пав. за 1786 і 1800.

Прызнаны ў дваранстве

26.05.1800.

¹Герб не пазначаны. Па прыкладу інш. родаў, якія ўжывалі такі ж прыдомак, можна меркаваць, што мелі герб «Яцына»

З.Яцкевіч

7. Анцуты гербу «Анцута»

Рг. - Павел Тоскавіч, набыў маёнт. Астрameч (Браслаўскі пав.) пасля Харэвічаў і Мачаловіча (1580), які пакінуў сыну Мікалаю. Сыны апошняга Аляксандр і Адам, спадчыннікі па бацьку (тэстамент 1631) вышэйзгаданага маёнтка. З іх Адам пакінуў сыноў Міхаіла, Мацвея, Мікалая і Каспера, што засведчыў тэстаментам у 1696

Мікалай Адамавіч разам сынамі Адамам, Мацвеем. Казімірам і Баніфацыем меў судовы працэс з Сузіным, Бухавецкім і Гурскімі (трыбунальскі дэкрэт 1775). З іх Адам, напачатку гродзкі, а пазней па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста і земскі суддзя берасцейскі (1778), пакінуў сыноў Яна, Антонія, Ігнацыя, што стаў ксяндзом, Дамініка, Міхаіла і Станіслава.

Признаны ў дваранстве
2(13).12.1798.

А.Леўчык

8. Арэшкі гербу «Кораб»

Рг. - Мельхі-
ёр, суддзя Мель-
ніцкай зямлі, ад
жонкі з роду
Саўкевічаў меў
сыноў: Антонія,
Юзафа і Казімі-
ра. З іх Антоні
пакінуў сына Ка-
зіміра, ротміс-
тра наваградзкага,
уладальніка
фальв. Рутка ў
тым жа павесе,

сын якога Францішак.

Признаны ў дваранстве
31.12.1798(11.01.1799).

С.Рыбчонак

9. Аўсяныя гербу «Равіч»

Вядома: Даніэль А., пал-
судак ваўкавыскі (яго тэста-
мент 1657).

Вывадзіліся Міхаіл і Анто-
ні, сыны Сымона, унукі Мі-

хаіла, уладальнікі
маёнт. Зубкаў у
Наваградзкім
ваяв., які набылі
ад мечніка стала-
віцкага Якуба Ча-
чота (1794), так-
сама прад'явілі ў
якасці доказу на
шляхецтва свед-
чанне ўраднікаў і

абывацеляў Наваградзкага
пав. за 1800.

Признаны ў дваранстве
26.05.1800.

С.Рыбчонак

10. Баброўскія гербу «Ястрабец»

Рг. - Міхаіл,
сын Юрыя, унук
Лукаша, яго
жонка Алена з
Гамаліцкіх, у
другім шлюбе за
Мікалаем Пілец-
кім, у трэцім - за
Юзафам Злат-
ніцкім, сыны Та-
маш, Юрый, Да-
мінік і Ігнацы
судзіліся з другім

мужам маці вышэйзгаданым
Мікалаем і яго сынам Юза-
фам Пілецкімі з прычыны
адабрання ўсіх родавых па-
пераў (1796), прад'явілі ў
якасці доказу на шляхецтва
сведчанне ўраднікаў і абы-
вацеляў Наваградзкага пав. за
1797. З іх Юрый меў сыноў
Іаахіма і Тамаша, а Дамінік -
сына Антонія.

Признаны ў дваранстве
19(30).01.1799.

С.Рыбчонак

11. Бакі гербу «Масальскі»

Рг. - Самуэль, падчашы троц-

кі, валодаў маёнт. Утрылаў у Аршанскім пав., судзіўся з Самуэлем Вайніловічам (1677). Яго сын Ян-Казімір, перасяліўся ў Мінскае ваяв., дзе меў закладныя маёнт. Печышча і Нестэрновічы¹,

пакінуў сыноў Юзафа, Адама, Антонія і Дамініка, што засведчыў тэстаментам у 1698. З іх Антоні меў сыноў Яна, Феліцыяна і Казіміра. Феліцыян, спадчыннік па дзядзьку Адаму маёнт. Укропавічы ў Мінскім ваяв., які прадаў брату Яну (1754). А Ян пакінуў сына Тадэвуша, яго сын Дамінік, Нікадэма, яго сын Юзаф, Валсрыяна і Лаўрэнція, уладальнікаў маёнт. Укропавічы.

Прызнаны ў дваранстве 30.05.1800.

¹Мажліва, маёнт. Нестановічы.
С.Рыбчонак

12. Бародзічы гербу «Бродзіц»

Рг. - Уладзіслаў, дваранін ЯКМ, уладальнік маёнт. Крывое Сяло (дэкрэт Галоўнага Трыбунала ВКЛ 1675), быў двойчы жанаты: на Лімонгаўне і Лібарчаеўне. Яго сыны: Багуслаў, будаўнічы наваградзкі, што

меў чатырох сыноў. Казімір, пра нашчадкаў якога невядома, Андрэй, Юрый, каморнік наваградзкі, Ігнацы, Бенядзікт і Ян-Міхаіл, мастаўнічы аршанскі. У апошняга былі сыны: Юзаф, Тадэвуш, Ігнацы, Юліян, Антоні, Адам і Людвік.

Андрэй, сын Уладзіслава, меў двух сыноў, з якіх старэйшы - Ян-Ваўжынец. быў мастаўнічым наваградзкім, ад першай жонкі з Сапоцкаў пакінуў сыноў Тадэвуша і Барталамея. ад другой - Косаўны, дачкі мечніка віцебскага, - сыноў Дамініка і Марціна. У Барталамея, магчыма, былі сыны Дамінік і Марцін.¹

У пятага сына Уладзіслава Ігнацыя ад жонкі з Захарэвічаў, харужанкі крозкай, быў сын Вінцэнт, шамбялян Польскага Двара. У Вінцэнта, відаць, былі сыны: Леанард, які да 1788 служыў у гусарскай харугве, пазней мастаўнічы наваградзкі, і Матэвуш, у якога была жонка з Алешаў.

Шосты сын Уладзіслава Бенядзікт разам з жонкай з Дылеўскіх меў сына Міхаіла, яго жонка з Гарбатаўскіх, сын Станіслаў, скарбнік кіеўскі.

Апошні сын Уладзіслава Юрый,

каморнік наваградзкі, разам з жонкай Пшэўлоцкай пакінуў сыноў Цыпрыяна, таварыша харугвы каралеўскай, а потым суддзю каптуровага і ротмістра Наваградзкага ваяв., і Яна. Апошні, ротмістр Наваградзкага ваяв., быў двойчы жанаты: першая жонка з Пекарскіх, другая - Марыянна з Чэховічаў, з якой ён прадаў спадчынны маёнт. Крывое Сяло Лукашу Камінскаму ў 1757. Сыны Яна: Аляксандр і Павел², у якога былі сыны Адам і Ян.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

¹Магчыма, што выводзіўшыся Дамінік і Маршін, родныя браты Барталамея.

²Напэўна, Павел быў сынам Аляксандра.

З.Яшкевіч

13. Берасьневічы гербу «Касьцеша»

Па родаваму паданню паходзілі ад Мікалая Б., падсудка земскага браслаўскага, які валодаў па прывілею Караля Жыгімонта II (1569) зямлёй у маёнт. Уласы Браслаўскага пав.¹

Рг. - Тамаш, яго жонка Юстына Ведзьмічоўна, сын Якуб, які даводзіўся пляменнікам Юрыю і Рахелі Раецкім і падзяліў з імі спадчыну (1747), таксама ўладальнік фальв. Дарэў-Леўкаўшчына, што набыў ад Мацвея Дарэўскага (1749), абозны Полацкага ваяв. Жонка Якуба-Разалія з Сальмановічаў. сыны: Ігнацы і Станіслаў (тэстамент 1760), апекунамі якіх у малалецтве былі Сальмановічы, што здавалі спадчынны фальварак у арэнду Сяркевічам (1761). Сыны Ігнацыя - Караль, Тадэвуш, Феліцыян і Вінцэнт; сыны Станіслава - Юзаф, Францішак. Эдвард і Захарыўш, дзедзічы фальв. Дарэў.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

¹Тым жа прывілеем зямлю ва Уласах атрымаў і Стэфан Тычына.
С.Рыбчонак

14. Берасьневічы гербу «Касьцеша»

Вядома: кн.Іван і Аляксандра Чартарыйскія надалі Фёдару і Андрэю Макаравічам Б. 6 валок зямлі з маёнт. Сталавічы (1547), што падтвердзіў кн. Міхаіл Чартарыйскі (1575);

- Б. прадалі дзедзічны маёнт.Торчыцы ў Наваградзкім пав. татарскаму кн.Абдулічу і

пасяліліся на вышэй згаданых землях, наданых Чартарыйскімі, у якасці земскай шляхты з абавязкам нясення вайскавой службы;

- Станіслаў Б., уладальнік 2 валок па прывілею мальтыйскага кавалера, познаньскага і сталавіцкага камандора Паца (1688).

Рг. - Міхаіл Б., уладальнік 1 валокі па прывілею таго ж Паца, пакінуў сыноў Казіміра, Тамаша і Яна. З іх Казімір меў сына Адама і ўнука Антонія; Тамаш меў сыноў Яна, Антонія і Станіслава і ўнукаў Міхаіла і Іаахіма Станіслававічаў; Ян меў сыноў Андрэя, Мацвея, Юрыя і Міхаіла¹, з якіх апошні стольнік ноўгарад-северскі па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1770), якія ўсе атрымалі сведчанне ад ураднікаў і абывацеляў Наваградзкага пав. у 1797.

Выводзіліся: Андрэй з сынамі Марцінам, Ігнацыем і Юзафам, Ян з сынам Пятром, Станіслаў з сынамі Міхаілам, Станіславам і Іаахімам, і Мацвей з сынам Пятром Б.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

¹Прадставілі таксама хросныя метрыкі са Сталавіцкага касцёла за 1744, 1746, 1762, 1765, 1767, 1769, 1773.

С.Рыбчонак

15. Брадоўскія гербу «Лада»

Рг. - Ян, узяў у пасаг за жонкай Петранэляй Бародзіч зямлю ў вак, Гарбатовічы Наваградзкага пав., якую прадаў падчашыцу, а пазней маршалку Наваградзкага пав. Антонію Верашчаку (1777).

Яго сыны Антоні і Вінцэнт прад'явілі пры вывадзе таксама сведчанне шляхты і абывацеляў Наваградзкага ваяв (1790).

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

С.Рыбчонак

16. Брахоцкія гербу «Асарыя»

Выводзіліся з Дабжыньскай зямлі.

Рг. - Станіслаў Сымонавіч (каля 1726), пакінуў сыноў Войцэха і Валенція (каля 1762). З іх апошні меў сына Антонія, шамбяляна Двара Польскага, пасла на сойм (1786), і ўнука Адама, якія перасяліліся ў Княства і валодалі зямлёй у вак. Гарадзеі.

Признаны ў дваранстве
11.12.1800.

С.Рыбчонак

17. Бр(ж)азоўскія гербу «Газдава»

Вядома: Самуэль і Ян Зміеўскія-Б., дзедзічы зямлі ў вак. Шантыры, як сведчыць квіт пісара земскага і палкоўніка Наваградзкага ваяв. Юрыя Пратасевіча (1670).¹

- Міхаіл Б. за-сведчыў аб страце каштоўных папераў (1694).

- Іван Афанасавіч Б., дзедзіч маёнт. Куневічы, судзіўся з Фёдарам і Васілём Міхаловічамі і Арэшкам Тамковічам (1593).

Рг. - Фёдар, уладальнік маёнт. Куневічы, які пакінуў сыну Аляксандру (1652). Сыны апошняга і Рэгіны з Данейкаў Міхаіл і Ян. Нашчадкі Яна перасяліліся ў Гарадзенскі пав., а Міхаіл пакінуў сыноў Станіслава (беспатом.) і Казіміра, з якіх апошні меў сыноў Леона і Бенядзікта.

Выводзіліся: сыны Леона - Сымон, Міхаіл, Францішак-Адам (нар. у 1764) і Станіслаў, яго сыны Дамінік і Аляксандр, дзедзічы фальв. Куневічы, а таксама сыны Бенядзікта -

Вінцэнт і Францішак.

Признаны ў дваранстве
31.12.1798(11.01.1799).

Гу квіце згаданы яшчэ Грыгоры Кульбак.

С.Рыбчонак

18. Букрэі гербу «Мандросткі»

Па родаваму паданню паходзілі ад Фёдара Іванавіча Б., уладальніка маёнт. Волца. які прадаў згаданую маёмасць Яну Багушавічу Аўсянаму. Яго ўнукі Адам і Ян, сыны Ціхана, Стэфан і Дзмітры, сыны Мікалая, адкупілі былую спадчыну ў Траяна Янавіча Керсноўскага (1642).

Таксама вядома: Мікалай. сын Яна, што забяспечыў жонцы Кацярыне з Хадаркоўскіх 300 коп грошай літ. на тым жа маёнтку (1650).

- Міхаіл, уладальнік маёнт. Волца, як сведчыць квіт на выплату падатка (1698), таксама як Стэфан (1714) і Ян Б. (1728).

- Васіль і Аляксандр Б. служылі ў харугве Наваградзкага ваяв. пад часам палкоўніка войск літ. Стэфана Радзімінскага-Францкевіча, прымалі ўдзел

у вайне з казакамі, што пацвердзіў квіт згаданага харужага з абозу пад Туравам ім і Яну Парфяновічу (1651).

Выводзіліся: Цыпрыян з сынамі Вінцэнтам, Янам і Казімірам, дзедзічы маёнт. Волца.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

С.Рыбчонак

19. Булгакі гербу «Сыракомля»

Рг. - Павел, уладальнік фальв. Зубкаў, які набыў ад Пятра і Яна Марцінавічаў Зубкоўскіх (1663), што таксама засведчылі квітам паборцы Наваградскага ваяв. Ян-Міхаіл Война-Ясенецкі і Вінцэнт-Міхаіл Рымшэ (1676).

Ад жонкі Кацярыны Рэвенскай меў сына Станіслава і ўнука Якуба, спадчыннікаў таго ж фальварка (квіты на ўплату падаткаў 1712, 1727). Якуб меў сыноў Антонія і Мацвея, доказам чаму праджны запіс ад яго і сына Антонія з жонкай Соф'яй Бжазоўскай Міхаілу і Канстанцыі з Саматыяў Бжазоўскім на частку фальв. Зубкаў (1745). З іх Мацвей ад жонкі Рэгіны з Малюшыцкіх пакінуў сына Ігнацыя, спадчынніка таго ж

маёнтка па дароўным запісу ад маці ў 1792, што пацвердзіў квітам аб уплаце падаткаў рэгент гродзкі наваградскі Казімір Мацкевіч (1798).

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

З.Яцкевіч

20. Бухавецкія гербу «Драгаслаў»

Пры вывадзе прадставілі звесткі па генеалогіі двух галін.

Вядома: маніфест Аляксандра, Казіміра, Караля, Зыгмунта і Якуба Б. на падстоля віцебскага Базыля Хлявінскага (1696);

- запіс аб падзеле спадчыны паміж роднымі братамі Янам і Зыгмунтам Б. (1703).

Рг.-І - Бухавецкі¹, маршалак старадубскі, валодаў маёнт. Упічы і пляцам у Старадубе па прывілею Караля Жыгімонта III, першая жонка - з Шэметаў, сыны Навум, яго жонка з Анцутаў, Леў (ці Леон), палкоўнік ЯКМ, неаднаразова дэпутат Соймаў і пасол да замежных дзяржаваў, і Беняш (ці Бенядзікт), другая жонка - Ганна Ардынянка, сын Эпімах. Апошні - падваявода троцкі, стараста шухарскі, дзедзіч маёнт. Оўна ў Гарадзенскім пав., узяў шлюб з Ганнай з Галубічаў Корсак. Яго сыны Аляксандр, падкамоны гарадзенскі, мяняўся зямлёй разам з братам у маёнт. Оўна (1623), здаваў такса-

ма спадчынны маёнтак у заклад Гарадзенскаму іезуіцкаму калегіюму (1647), ад жонкі Уршулі з Мялешкаў меў сына Крыштафа, маршала гарадзенскага, старасту менавіта, філіпаўскага і перавальскага, што ад шлюбу з Ізабэлай Вільчкоўнай нашчадкаў не пакінуў, і Адам, суддзя земскі гарадзенскі па прывілею Караля Яна-Казіміра, з жонкай Эльжбетай² Нарушэвіч пакінуў сыноў Яна, што меў жонку з Быхаўцоў і сына Казіміра, Стэфана, пра якога няма звестак, і Станіслава-Казіміра.

З іх апошні - войскі ашмянскі, сакратар ЯКМ і дваранін Скарбу Літоўскага, яго жонка Славагурская, сыны Адам, Міхаіл і Ян³, пісар гродзкі Берасцейскага ваяв.

Адам з Юстынай Градзіцкай пакінуў сыноў Ігнацыя, каноніка луцкага, пробашча высоцкага і стаўскага, аўд'ютара і, нарэшце, афіцьяла луцкага, і Францішка, канюшага Берасцейскага ваяв., які ўзяў шлюб з Міхалоўскай і пакінуў сыноў Ануфрыя, кафедральнага луцкага каноніка, і Антонія, што служыў на пачатку ў пяцігорскай харугве войск літ., а пазней быў скарбнікам берасцейскім і падваяво-

дай віленскім. Сыны апошняга і Барбары з Антаневічаў: Ян, кавалер ордэна Св. Станіслава, і Юзаф, маёр брыгады войск літ. Другі сын Станіслава-Казіміра Міхаіл узяў шлюб з Баркоўскай і пакінуў сыноў Станіслава і Лаўрэнція.

Рг.-2. - Аляксандр, дзедзіч маёнт. Оўна і Палонка (Наваградзкі пав.), яго жонка Марыянна з Пшэцлаўскіх, сыны Караль і Аляксей-Зыгмунт, пісар земскі гарадзенскі (яго тэстамент 1715). Сыны апошняга і Барбары з Лышкевічаў: Міхаіл, Юрый і Ян-Міхаіл (каля 1702). З іх Ян-Міхаіл, падчашы гарадзенскі, валодаў маёнт. Гарадзішча-Галдавецкае, які набыў ад наваградзкага гродзкага пісаравіча Юзафа Камінскага і Ганны з Камінскіх Слонскай (1715). і Ёсакі ў Наваграджым ваяв., яго жонка Марыянна⁴ з Пуслоўскіх, сыны Вацлаў, што стаў манахам іезуіцкага закону, і Ігнацы. Апошні, падчашы гарадзенскі, таксама крайчы наваградзкі па прывілею Караля Аўгуста III (1744)⁵, яго жонка Кацярына з Ліндэманаў (каля 1736), сыны Тадэвуш і Віктар, што падзялілі бацькаву спадчыну ў 1781.

З іх Тадэвуш, войскі Мсціслаўскага ваяв. па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1783), дзедзіч маёнт. Гарадзішча-Галдавецкае, а Віктар, харужы Віцебскага ваяв., дзедзіч маёнт.

Памарня ў Гарадзенскім пав., яго жонка Мацільда Палітальская, сыны Міхаіл, шамбялян Двара Польскага. Ігнацы і Францішак.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

¹Імя не згадана.

²У другім месцы Соф'я.

³Яго сыны, магчыма, Дамінік, Ян і Юзаф.

⁴У другім месцы Ганна.

⁵Гэта пацвярджаецца таксама квітом віленскага ваяводы і гетмана ВКЛ кн. Міхаіла Радзівіла за 1759.

С.Рыбчонак

21. Быкоўскія гербу «Грыф»

Рг. - Тамаш, валодаў фальв. Пятроўшчына ў Мінскім ваяв., які пазней прадаў. Яго сын Крыштаф, правёў дужа гадоў у войску, меў у заставе фальв. Панятычы ў Наваградзкім ваяв., пасля набыў ад Давідоўскага

маёнт. Падлессе ў тым жа павеце (1752), які пакінуў сынам Францішку, Андрэю і Аўгусціну (беспатом.). З іх Андрэй валодаў таксама фальв. Дудзічы (Наваградзкі пав.), які набыў ад Гінтаўта (1776), меў сыноў Іг-

нацыя, Станіслава і Вінцэнта. А Францішак, спадчыннік па бацьку і брату фальв.Падлессе, пакінуў сыноў Міхаіла, Гіпаліта, Вінцэнта, Ігнацыя і Казяна, з якіх Ігнацы быў рэгентам земскім наваградзкім, дзедзічам маёнт. Падлессе (1790). яго сын Ксаверы, а Міхаіл - паручыкам войск рас.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798 (11.01.1799).

С.Рыбчонак

22. Бяляпятровічы гербу «Абданк»

Напэўна, у другой палове 17 ст. род падзяліўся на дзве галіны, якія выводзіліся разам.

Рг.-І - Ян, уладальнік фальв.Валойшы ў Лідзкім пав., які набыў ад Доўгірдаў (1691), пакінуў сына Стэфана. Сын апошняга Юзаф. дзедзіч згаданага фальварка (1704, 1708), стражнік лідзкі па прывілею Караля Аўгуста III (1757). Яго сыны: Юрый, Бенядзікт, ротмістр войск рас., і Вінцэнт, сакратар малой пячаткі ВКЛ.

З іх Юрый таксама пасол Лідзкага пав. на элекцыі Караля Станіслава-Аўгуста, стражнік (1765) і лоўчы (1771) таго

ж павету, дэпутат Галоўнага Трыбунала ВКЛ і сакратар малой пячаткі ВКЛ; на Сойме 1775 абраны асэсарам Судоў Літоўскіх, пасол Старадубскага пав. на Сойм 1776, суддзя гродзкі і земскі наваградзкі, пасол інфлянцкі на Сойм 1778, пісар вайсковы ВКЛ (1783) і ротмістр гусарскай брыгады (1787) па прывілеях Караля Станіслава-Аўгуста, камісар вайсковы на апошнім Гарадзенскім Сойме. Набыў фальв. Брыцянка ў Наваградзкім пав., пакінуў сыноў: Яна, Рамуальда і Юрыя. Брат Юрыя, Бенядзікт, спадчыннік па бацьку фальв. Валойшы.

Рг.-2 - Ян, уладальнік маёнт. Белапятровічы ў Лідзкім пав., які атрымаў у пасаг за жонкай (1622 ?). Яго сын Юзаф пакінуў сыноў: Юрыя, Марціна, Яна і Станіслава, як сведчыць квіт на атрыманне пасагу за 1745, спадчыннікаў таго ж маёнтка. З іх Юрый меў сыноў: Андрэя і Барталамея, а Марцін - Ігнацыя і Мацвея.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

С.Рыбчонак

23. Вазгінты гербу «Мядзвежая галава»

Вядома: Ян і Алена з Багдамовічаў В., зямiane ЯКМ Расенскага пав. Жамойцкага княства, атрымалі 5 валок зямлі з Мышкага староства па прыві-

лею Аляксандра Хадкевіча, ваяводы трошкага (1614), з абавязкам выконваць вайсковую службу, які маёнтак атрымаў пазней назву Вазгінты.

Выводзіліся:

Уладзіслаў з сынамі Людвікам і Мацвеем і ўнукам Мікалаем; Ваўжынцэ з сынамі Янам, Адамам і Юзафам В. - спадчыннікі маёнт. Вазгінты ў Наваградзкім пав.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

С.Рыбчонак

24. Вайніловічы гербу «Сыракомля» змен.

Рг. - Леў-Казімір, падчашы слонімскі, дзедзіч маёнт. Барышын і Нянськаў, яго сыны Іван, Стэфан і Міхал. З іх Стэфан, ротмістр войск пол. меў сыноў Траяна-Станіслава, Тамаша і Рафаіла.

Траян-Станіслаў, войскі і падкаморы наваградзкі, пакінуў сыноў Яна-Тэадора і Паўла, што засведчыў тэстаментам у 1674. З іх Ян-Тэадор, пад-

ваявода наваградзкі, спадчынны ўладальнік маёнт. Барышын, меў сына Юзафа, і ўнука Фларыяна. А Павел, падчасы слонімскі, пакінуў таксама сына Юзафа і ўнукаў Люцыда, што стаў братам кобынскім, Паўда, маёра войск літ., ды Яна, спадчынны ўладальнік маёнт. Луканаў.

Брат Траяна Тамаш, падсто-лі наваградзкі, меў сына Стэфа-на, унука Францішка ды праў-нука Фердынанда, паручыка войск літ.

Другі сын Льва-Казіміра Іван, спадчынны ўладальнік ма-ёнт. Кляковічы, пакінуў сыноў Себасцьяна, Мікалая і Тамаша. З іх Себасцьян меў сына Анд-рэя, які ўступіў дзядзьку Міка-лаю маёнт. Бардзячы (1696), а Мікалай меў сына Станіслава, войскага наваградзкага. Сыны апошняга: Рамуальд, Віктарын, Дамінік, Даніэль і Ігнацы пад-зялілі бацькоўскі маёнт. Бардзя-чы ў 1737. З іх Віктарын, суд-зя гродзкі наваградзкі, пакінуў сыноў Юзафа, Станіслава, Міка-лая, харужага наваградзкага, Ігнацыя і Францішка, інстыгата-ра літ., у якога быў сын Станіс-лаў. Брат Віктарына Ігнацы Станіслававіч меў сына Міка-лая, у якога былі сыны Юзаф, Аўгустын, Караль, Уладзіслаў і Гадэвуш.

Прызнаны ў дваранстве 2(13).12.1798.¹

¹Разам з імі выводзіліся Юзаф, падпалкоўнік, і Ігнацы, капітан, В., не пазначаныя ў генеалогіі.
С.Рыбчонак, З.Яцкевіч

25. Вайцэхойскія гербу «Еліта»

Выводзіліся з Сандамірскага ваяв.

Рг. - Юрый, перасяліўся ў На-ваградзкае ваяв., яго жонка з Кален-даў, сыны Міка-лай і Аляксандр. Першы ўзяў шлюб з Глушыцкай, пакінуў сына Стэфана і ўнукаў Феліцыяна, Міхаіла і Юрыя, а другі - з Пру-шынскай, ад якой меў сыноў Яна і Сымона, спадчыннікаў па бацьку фальв. Саловы ў Слуц-кім пав., што засведчылі крэ-дэнсам ураднікі і абывацелі таго ж павета (1781). З іх Сы-мон валодаў яшчэ маёнт. Труд-наў, які набыў ад пісара земска-га наваградзкага Міхаіла Куне-віча (1797), яго жонка Магда-лена з Маеўскіх, сын Юзаф. Брат Сымона Ян таксама пакі-нуў сына Юзафа.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

С.Рыбчонак

26. Варатынцы гербу «Ліс»

Прадставілі пасведчанне ад ураднікаў і абывцеляў Наваградзкага пав. за 1797 аб валоданні на працягу больш за 200 гадоў маёнт. Дарэў-Заброддзе.

Рг. - Францішак, спадчынны ўладальнік маёнт. Дарэў-Заброддзе ў

Наваградзкім пав., меў сыноў Вінцэнта, Мікалая, Антонія. Каэтана і Феліцыяна, спадчыннікаў вышэй згаданага ўладання.

Прызнаны ў дваранстве 1(12).01.1799.

З.Яцкевіч

27. Ваўчэцкія гербу «Сыракомля»¹

Ужывалі родавы прыдомак Яховіч (Jachowicz).

Вядома: справа па абмену зямлі татарына Яцка Чымбаевіча Улана з Гаўрылам і Грыгорыем Андрэевічамі Я.-В. ў 1619, яны ж - уладальнікі маёнт. Волца, што засведчылі рэвізоры добраў татарскіх Яраш Пясецкі, пісар польны літ., і Ян Кердзей, пісар земскі ашмянскі, у 1621;

- дэкрэт Даміяна-Крышта-

фа Абрінскага, падкаморага наваградзкага і сакратара ЯКМ па справе Андрэя Міхайлавіча, Самуэля Іванавіча і Мікалая Гарасімовічаў з Войнам і Філонам Я.-В. (1621);

- прадажны запіс Лукашу Дзямідавічу Пятровічу і яго жонцы Аляксандры з Сідаровічаў В. на зямлю ў маёнт. Волца з выпасажэннем яе часткі Багдане, дачцэ Кірылы Пятровіча В., ў шлюбe за Гарасімовічам (1689).

- прадажны запіс Соф'і, маці, і Антонія, сына, з жонкай Феліцыяннай Малюшыцкай В. на маёнт. Волца (1774).

- аб'юрата Сымону В. аб уплаце з фальв. Волца "ахвяры дзесятага гроша" (1789).

Выводзіліся: Сымон, сын Астафія, унук Лукаша, праўнук Мікалая, з сынам Станіславам і ўнукамі Вінцэнтам і Іаахімам. Бенядзікт і Тамаш, сыны

Базыля; Юзаф, Францішак, Вінцэнт і Дамінік, сыны Сымона, а ўсе ўнукі Якуба, праўнукі Казіміра, прапраўнукі Пятра: Міхail, Андрэй і Мікалай², сыны Антонія, унукі Марціна, праўнукі Філона Я.-В.

Прызнаны ў дваранстве

3(14).03.1799.

¹У арыгінале крыж у гербе намаляваны срэбраны, а не залаты.

²Побач з імі згадваецца яшчэ нэйкі сваяк Сымон з сынам Юзафам.

С.Рыбчонак, А.Шпунт

28. Венцкевічы гербу «Гейштар»

Рг. - Ян, набыў фальв.Падсlochва (Наваградзкі пав.) ў Яна і Марыянны з Дашкевічаў Пашкоўскіх у 1666. Яго сын Станіслаў пакінуў сына Мацвея. Сыны Мацвея - Тамаш і Міхаіл, якія прад'явілі сведчанне шляхцічаў Наваградзкага

пав. за 1799.

Разам з імі выводзіліся Юзаф, Матэвуш, Антоні і Міхаіл, падпаручык войск пол., сыны Яна В., што таксама пражывалі ў вышэй згаданым фальварку.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

З.Яцкевіч

29. Верашчакі гербу «Касьцеша»

Рг. - Іван Сямёнавіч, уладальнік маёнт.Камень у Кобрынскім пав. па прывілею Кара-

ля Стэфана (1582)¹. Яго нашчадкі, Канстанцін і Ян, падзялілі паміж сабой спадчынны маёнт.Камень. Ліпава і Прылука (1637?). З іх Канстанцін меў сына Базыля, які атрымаў ад дзядзькі па тэстаменту ў валоданне фальв.Прылука (1667). Сыны Базыля: Філіп, скарбнік берасцейскі, Караль і Юзаф, з якіх Філіп сваю і ад брата Караля набытую частку маёнт.Камень прадаў брату Юзафу і Тэадоры з Левальт-Езерскіх, стольнікам драгіцкім, а сам перасяліўся ў Наваградзкі пав., дзе набыў фальв. Гутаўшчына (1706). Сын Філіпа Францішак-Міхаіл, падчашы наваградзкі, спадчыннік па бацьку фальв.Гутаўшчына. таксама набыў маёнт. Туганавічы ў Наваградзкім і Болтуп у Ашмянскім пав. (1758), якія пакінуў сынам Антонію і Стэфану.

Антоні, маршалак Наваградзкага пав., дзедзіч фальв. Туганавічы пасля падзелу між бацькам і дзядзькам спадчыны (1774), набыў таксама фальв.Плужыны (інтрамісія 1797), яго сыны: Міхаіл і Юзаф.

Стэфан, падкаморы наваградзкі, дзедзіч фальв. Гутаўшчына і Болтуп (1774, інтрамісія 1797), пакінуў сыноў: Францішка.

Караля, Феліцыяна, Аўгусціна, Яцка і Элеўтэрыя.

Прызнаны ў дваранстве
31.12.1798(11.01.1799).

І ў прывілеі згаданы Шчасны Стэткевіч і Міхаіл Багушэвіч, таксама, выдавочна, атрымаўшыя там зямлю.

С.Рыбчонак

30. Войнічы гербу

«Стрэмя»

Рг. - Аляксандр, уладальнік фальв. Ярушоўскі-Яўлухоўскі змаёнт. Ваўканоша ў Наваградзкім пав., які набыў ад Пятра і Соф'і, дачкі Юзафа Рудкага, ды Юрыя і Рэгіны, дачкі Пятра Цэдроўскага, Крыштафовічаў-Ваўканоўскіх (1620). Яго сын Марцін ад шлюбу з Аленай Каспяровіч меў сыноў Станіслава і Яна. Сыны апошняга Аляксандр (беспатом.) і Станіслаў атрымалі ад дзядзькі Станіслава Марцінавіча і Марыяны з Шушынскіх В. ў валоданне фальв. Ярушоўскі-Яўлухоўскі. Станіслаў Янавіч пакінуў сына Тамаша, спадчынніка маёнт. Ваўканоша.

Прызнаны ў дваранстве
26.05.1800.

З.Яшкевіч

31. Войнічы гербу

«Харытонавіч»

Рг. - Андрэй, ад жонкі з роду Бандаровічаў меў сына Яна (нар. у 1735). Сыны апошняга Ваўжынец (нар. у 1761) і Ігнацы (нар. у 1767), доктар філасофіі навук вольных. Апошні меў сыноў Леанарда. Людвіка і Ігнацыя.

Яны ў якасці доказу на шляхецтва прад'явілі сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Наваградзкага пав. за 1798.

Прызнаны ў дваранстве
9(20).12.1798.

З.Яшкевіч

32. Войны гербу

«Трубы»

Рг. - Людвік, стражнік лідзкі, як сведчыць перад-Соймавы ліст Караля Яна III (1682). Яго сын Тамаш памынуўшы Грычына, лоўчы мазырскі, ад жонкі з роду Барзабагатых меў сыноў Яна і Андрэя, што засведчыў тэстаментам (1730). З іх першы таксама лоўчы мазырскі, узяў шлюб з Антанінай Вайніловіч, яго сын

Захарыўш (дэкрэт Галоўнага Трыбунала ВКЛ 1777), шамбялян Двара Польскага па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1788), судзіўся з рэгентам наваградскім Мацкевічам (1797), закладны ўладальнік маёнт.Каранеўшчына ў Наваградскім пав., жонка Кацярына з Чыжоў, скарбнікаўна віленская, сын Казімір.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

С.Рыбчонак

33. Сідаровічы-Войны гербу «Трубы»

Паходзяць з зямлянаў Мірскага графства.

Вядома: Грынь і Васіль Сідаровічы, уладальнікі 6 валок зямлі па прывілею графа Юрыя Іллініча (1566), з абавязкам выконваць конную вайсковую службу;

- Марцін, уладальнік фальв. Пшэўлокі Наваградзкага пав., судзіўся з Меляшкевічам (1653);

- Аляксандр, набыў, са згоды падканцлера ВКЛ кн.Караля Радзівіла, ад Зыгмунта Аляксандравіча Кандратовіча фальв. Сяльцо (1686);

- Францішак, атрымаў у пасаж за жонкай Магдаленай Бжазоўс-

кай, фальв.Кунсвічы ў тым жа павеце (1797).

У 1 пал. 17 ст. род разгалінаваўся, прычым некаторыя засталіся жыць у Мірскім графстве¹, а іншыя рассяліліся па Наваградскім ваяв.

Выводзіліся наступныя прадстаўнікі роду: Рафаіл і Францішак, сыны Яна, унукі Паўла; Вінцэнт, сын Яна, унук Эліяша, праўнук Тэадора; Юзаф, сын Антонія, унук Станіслава; а таксама Рафаіл, Антоні, Ян з сынам Францішкам, Феліцыян, Стэфан з сынамі Эзэхіяшам і Рафаілам С.-В.

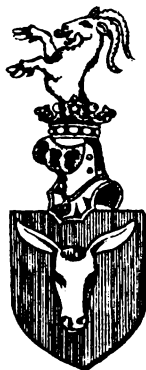
Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

¹Дзе жылі яшчэ на пачатку 19 ст.

С.Рыбчонак

34. Вольскія гербу «Паўкозіц»

Пры вывадзе ўказвалі, што род валодаў маёнт. Руткевічы, Сваятычы, Лубачэў, Бердаўка, Радзюкі, Цэпра-Далматоўская, Сончышы, Астроўшчына, Астахаў і Сейлавічы (Наваграджае ваяв.), Шыдловічы, Узлоўшы, Галавачы (Гарадзенскі пав.),

Крынілевічы і Дварэц Петра-
шоўскі (Ваўкавыскі пав.).

Рг. - Мікалай, меў сына Валерыяна, які пакінуў сыноў Грыгорыя (беспатом.), Яна, Юрыя (беспатом.) і Крыштафа (беспатом.), пра што сведчыць квіт 1611, і дачку, што была ў шлюбе за Кавецкім (яго пасаг склаў 650 коп грошай літ.) і пражывала разам з ім ў маёнт. Шчорсы Наваградзкага ваяв.(1612). Ян, спадчынны ўладальнік фальв. Бердаўка (у тым жа ваяводстве), меў жонку з Корсакаў і сыноў Стэфана, Марціна, Балтазара і Гераніма, які засведчыў аб зруйнаванні таго ж маёнтка расійскім войскам Хаванскага (маніфест 1665).

Стэфан Янавіч, спадчынны ўладальнік фальв. Цэпра-Далматоўская ў Наваградскім пав. (1721), узяў шлюб з Ядвігай Клапатоўскай, ад якой меў сыноў Яна, Пятра (беспатом.), Тадэвуша (беспатом.) і Якуба (беспатом.), з якіх Пётр і Тадэвуш прадалі свае часткі спадчыны Яну Цывінскаму (1768), што пацвердзіў дэкрэт трыбунальскі за 1785. Сын Яна Антоні, суддзя гродзкі наваградзкі (1795,1797), яго жонка з Кмітаў, сын Мікалай, канюшы наваградзкі па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1794), уладальнік фальв.Радзюкі ў Наваградскім ваяв. (1791) і арандатар фальв. Бежын кн. Радзі-

вілаў (1779).

Марцін Янавіч меў сына Антонія і ўнука Караля, скарбніка мсціслаўскага, спадчынніка фальв. Марозавічы і Стайкі.

Сыны Гераніма Янавіча: Эліяш (беспатом.), Фларыян (беспатом.), Юрый (беспатом.), Рафаіл і Канстанцін, спадчыннікі згодна тэстаменту бацькі 1665 маёнт.Бердаўка. Сын Канстанціна Геранім (яго тэстамент 1741) пакінуў сыноў Міхаіла (беспатом.), Яна (беспатом.), Дамініка (беспатом.) і Феліцыяна, камісара цывільна-вайсковага, і ўнукаў Леапольда, Казіміра і Вінцэнта.

Разам з імі выводзіўся Адам,сын Казіміра і Марыянны з Булгакаў, унук Францішка і Варанецкай¹ В., рэгент гродзкі наваградзкі, а потым рэгент земскі сталавіцкі (1794), што прадаў спадчынны маёнт. Сончышы ў 1772.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

¹У арыгінале: “з князёў Варанецкіх”.

З.Яцкевіч

35. Выганоўскія гербу «Ладдзя»

Выводзіліся з Драгіцкай зямлі (цяпер - Польшча). з мясцовасці Выганава.

Рг. - Ян, перасяліўся ў Троцкае ваяв., меў сыноў Яна і Марціна, старажытнае шляхецтва якіх пацвердзіў прывілей Караля Аўгуста II (1722). Сынам Марціна быў Антоні, гэта пацвердзілі запісам тэстэманіяльным сенатары.

ураднікі і абывацелі Троцкага ваяв. на сойміку грамнічным (1744). Антоні (тэстамент 1772) пакінуў сыноў Юзафа і Ігнацыя, і ўнукаў Адама і Гервазія Ігнаціевічаў.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

З.Яцкевіч

36. Вярбіцкія гербу

«Любіч»

Паходзілі з Жытомірскай зямлі (?).

Рг. - Андрэй, меў сына Барталамея, абознага жытомірскага. Сын Барталамея Антоні з жонкай Ганнай Шчукоўскай набыў у Антонія і яго сына Ігнацыя Быкоўскіх фальв. Дзедзічы ў Наваградзкім пав. (1797).

Антоні меў сыноў Станіслава і Яна.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

З.Яцкевіч

37. Вярбоўскія гербу

«Праўдзіч»

Рг. - Станіслаў, арандаваў фальв. Васілеўшчына ў Марыянны Завішынай (1710), пакінуў сына Яна, што набыў маёнт. Радзівілавічы ў Слоніўскім пав. Сыны Яна: Стэфан, дзедзіч

згаданага маёнтка па дароўным запісу бацькі (1787), меў сыноў Яна і Антонія; Францішак, меў сына Юзафа.

Прызнаны ў дваранстве 2(13).12.1798.

С.Рыбчонак

38. Вярэйскія гербу

«Еліта» змен.¹

Паводле родавага падання паходзілі ад Марціна, кашталана інаўроцлаўскага, аб якім пісаў Нясецкі (т. IV). Пазней род разгалінаваўся і рассяліўся: з Мазовіі на Падолле, а з Люблінскага ваяв. - у Княства.

Рг. - Ян, дзедзіч маёнт. Ятра і Вярэйшчына ў Наваградзкім ваяв., быў паслом на элекцыі Караля Яна III. Яго сын Саму-

эль, уладальнік
тых жа маёнткаў,
здаваў іх у заклад
Пятру Азарычу
(1641), пакінуў
сыноў: Стэфана.
Казіміра і Юзафа.
З іх Стэфан памёр
беспатомны, а Ка-
зімір і Юзаф аран-
давалі таксама фальв.
Данілевічы (1713)
і ~~Старылыч~~ (1732).

Казімір пакінуў сыноў Мі-
хаіла і Яна. Сын Яна, Адам,
пасол на элекцыі Караля Ста-
ніслава-Аўгуста, пісар гродзкі,
стражнік, падчасшы, падстолі,
нарэшце, маршалак Наваград-
зкага пав.

Юзаф пакінуў сыноў Мель-
хіёра і Дамініка. з якіх Дамінік
меў сыноў Вінцэнта, капітана
войск рас., і Адама, суддзю слуц-
кага.

Прызнаны ў дваранстве
2(13).12.1798.

ІЗмена ў тым, што колер поля
блакітны замест чырвонага.

С.Рыбчонак

39. Гадачэўскія гербу «Газдава»

Рг. - Матыяш, што перася-
ліўся з Кароны ў Княства, ва-
лодаў фальв. Рынкаўшчына і
Вінкшнін (ці Лясагуры) у Троц-
кім пав. Яго сыны Мікалай і
Крыштаф (беспатом.) падзялілі
спадчыну паміж сабой (1597).

Мікалай, падканюшы ВКЛ па
прывілею Караля Жыгімонта
III (1618), акрамя згаданых ва-
лодаў яшчэ маёнт. Нядзінгі,
Вадзяны, Кейжаў, Падусе, Ге-
нейцішкі, Вака і Пятухоў у
Троцкім ваяв., а таксама Русота.
Панямуне і Пасэрцэ ў Гарад-
зенскім пав., якія пакінуў сы-
нам: Крыштафу, Мацвею, За-
харыўшу і Станіславу, згодна
тэстаменту (1631). З іх Захарыўш
стаў спадчыннікам маёнт. Він-
кшнін, 1/2 часткі Нядзінгі і Су-
моўны. Яго сын Юзаф, падстолі
Троцкага ваяв., спадчыннік па
бацьку, меў сыноў Міхаіла,
Бенядзікта, Антонія і Людвіка.

Міхаіл пакінуў сына Марці-
на. што памёр беспатомны,
Людвік быў палкоўнікам войск
літ., загінуў на вайне, Антоні -
абозны Троцкага ваяв., дзедзіч
маёнт. Вадзяны, яго сыны -
Пётр і Юзаф, з якіх апошні -
кухмістр Мерацкага пав.,
спадчыннік па бацьку, меў
сыноў Вінцэнта і Юстына.

Бенядзікт, чаш-
нік Троцкага ваяв.,
пазней пісар грод-
зкі таго ж ваявод-
ства, стараста пу-
ціланьскі па пры-
вілею Караля Аўгус-
та III (1747), улада-
льнік маёнт. Няд-
зінгі, Вадзяны, Він-
кшнін, Пакоршэ і
Рынкаўшчына,
якія потым прадаў

Турчыновічам, пакінуў сыноў: Лсона, Якуба, Яна і Юрыя.

З іх Леон, суддзя гродзкі наваградзкі, валодаў набытым у тым жа павеце фальв. Абрамаўшчына, меў сыноў: Гіпаліта, Міхаіла, Казіміра і Валерыяна. Якуб - суддзя земскі Троцкага ваяв., стараста пуціланьскі па прывілеях Караля Станіслава-Аўгуста (1774, 1787), спадчыннік маёнт. Вадзяны, Нядзінгі, Пакоршэ, Вінкшнін. Яго сыны: Севарын, Антоні і Ануфры. Ян, мастаўнічы Мерацкага пав. па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1793). Юрый служыў у пяцігорскай харугве войск літ., памёр беспатомны.¹

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

¹Часткова генсалогія роду была запісана ў дэкрэце Троцкага земскага суда ад 11.07.1781.

С.Рыбчонак

40. Галіцкія гербу

«Порай»

Змяне Наваградзкага ваяв.

Вядома: рэфармацыйны запіс Уладзіслава Г. жонцы Марыянне з Александровічаў на маёнт. Астраўкі ў Наваградзкім ваяв. (1630);

- Антоні і Людвік, уладальнікі маёнт. Велямаў і Слочвы, Францішак і Габрыэль, ула-

дальнікі маёнт. Межнікі, Станіслаў, уладальнік маёнт. Варкевічы. Тэадор. Антоні і Габрыэль, уладальнікі маёнт. Дзімелі. што пацвердзілі люстратары падымных тарыфаў Усялюбскіх маёнткаў - Францішак Яблонскі, чашнік наваградзкі, Міхаіл Берновіч, абозны наваградзкі. Ян Цывінскі, абозны інфлянцкі, Марк Туганоўскі, суддзя земскі Наваградзкага ваяв. у 1775, а таксама Вінцэнт Вярэйскі, сукалектар і намеснік гродзкі Наваградзкага ваяв.

Рг. - Андрэй, служыў у харугве канцлера ВКЛ кн. Дамініка Радзівіла (1696), таксама валодаў маёнт. Межнікі ў Наваградзкім ваяв., што засведчыў квітам Юрый-Станіслаў Пласкавіцкі, падстолі аршанскі і ротмістр Клецкага княства (1697). Яго сын Юзаф (нар. у 1707, хрышчаны ва Усялюбскім касцёле), набыў фальв. Слочвы ад Яна і Соф'і з Уласовічаў Гільбрантаў (1710). меў сына Габ-

рыэля, у якога быў сын Станіслаў (нар. у 1772, таксама хрышчаны ва Усялюбскім касцёле). Апошні, верагодна, меў яшчэ родных братоў Мацвея, Яна і Тэадора.

Разам з імі вывядзіліся Аляксандр.

Базыль і Юрый, родныя браты, Г.

Прызнаны ў дваранстве
3(14).03.1799.

З.Яцкевіч

41. Галецкія гербу

«Юноша»

Рг. - Уладзіслаў-Ваўжынец Сачко-Г., войскі драгіцкі, валодаў маёнт.Івата з вв. Парэхава, Царкавішча, Барсукі і Малахава ў Смаленскім ваяв., маёнт. Красны Двор і вв. Баяршчына, Пахомава, аб чым сведчыць дароўны запіс жонкі мазырскага земскага суддзі Самуэля Аскеркі ад 1664, а таксама яго тэстамент 1669, яго жонка - Нешычанка, сын Юзаф.

Апошні - стольнік драгіцкі, валодаў башкоўскімі маёнткамі на Смаленшчыне, а таксама маёнт. Паддуб'е-Карташэвічы Віцебскага ваяв., маёнт. Харэвічы Наваградскага ваяв., узяў жонку з Рашкоўскіх. Сыны Юзафа: Сільвестр (нар. у 1743, Палонка) і Францішак (беспатом.). Сільвестр ад шлюбу з Супінскай пакінуў сыноў Вінцэнта і Францішка.

Прызнаны ў дваранстве
30.05.1800.

З.Яцкевіч

42. Гарабурды гербу

«Абданк»

Рг. - Мікалай, набыў маёнт. Волца, які пакінуў сыну Гераніму (1688), войскаму наваградзкаму, які набыў яшчэ маёнт. Свіраны. Апошні меў сыноў Станіслава, лоўчага наваградскага, і Адама, старасту вірыдымаўскага, якія падзялілі башкоўскія ўладанні. Адам меў сына Казіміра, якому пакінуў спадчынны маёнт. Волцу (1729). У Казіміра, суддзі гродскага Наваградскага ваяв., былі чатыры сыны: Дамінік, Тадэвуш, Людвік і Адам, суддзя гродзкі наваградзкі.

Прызнаны ў дваранстве
2(13).12.1798.

З.Яцкевіч

43. Гарбатаўскія гербу «Суліма»

Вядома: Ян Юр'евіч і Крыштаф Янавіч Г. сведчылі аб знішчэнні ў 1660 родавых дакументаў пад час вайны з Расіяй (маніфест 1661), у т.л. прывілеяў каралеўскіх, квітаў паборавых і вайсковых, а асабліва прадажных запісаў ад Аношкі Томкавіча Г. Івану і Андрэю Фёдара-

вічам Г. на маёнт. Гарбатовічы (1614), ад Фёдара Белаўуса Крыштафу і Івану Іванавічам Г. на землі каля р.Пятухоўкі;

- Пракоп Фёдаравіч і Фёдар Войцэхавіч Г., уладальнікі маёнт.

Гарбатовічы, што засведчыў квітам паборца наваградзкі Міхаіл Вайніловіч (1633);

- запіс квітацыйны ад Тамаша Г., уладальніка маёнт.Гарбатовічы, Станіславу, Базылю і Яну, братам родным, а таксама Якубу, бацьку, і генералу ЯКМ Ваўжынцу, сыну, Г. (1744).

Выводзіліся: Міхаіл з сынамі Юзафам, Антоніем, Андрэем і Віктарам; Міхаіл і Фларыян, браты родныя; Рэмігян-Базыль з сынамі Сымонам, Юрыем і Антоніем; Ян з сынамі Вінцэнтам і Юзафам; Ігнацы з сынам Мацвеем; Габрыэль з сынам Казтанам і братам Антоніем; Дамінік з сынам Станіславам; Станіслаў з сынам Францішкам Г., уладальнікі зямлі ў вак.Гарбатовічы.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

С.Рыбчонак

44. Гардыны гербу

«Радван»

Па родаваму паданню па-

ходзілі ад Якуба Карабанавіча Г., палкоўніка войск літ., што валодаў маёнт. Ладзяты ў Ашмянскім пав., які набыў ад Ладзятаяў і ахвяраваў у 1522 на фундуш Трабскай алтары. Таксама вядомы Самуэль Якубавіч Г., які за вайсковыя паслугі атрымаў па прывілею Караля Яна-Казіміра маёнт.Лісічны, Ручай і Пагост з млынам на р. Беліцы (1660).

Рг. - Ян, падстолі аршанскі, пазней наваградзкі войт. Яго сын Ян, гараднічы мазырскі (1664), уладальнік маёнт. Наручэвічы, які набыў ад Ельскіх, суддзяў гродзкіх мазырскіх (1673), узяў шлюб з Гальшкай з Радзівіловічаў Шастакоўскай, ад якога меў сына Мікалая. Апошні, спадчыннік фальв.Бабровічы і Літвінавічы (Мазырскі пав.), а таксама Душэў і Наручэвічы (Наваградзкае ваяв.) і інш., якія пакінуў сынам Яну і Адаму.

Пасля падзела спадчыны (1724) Ян стаў уладальнікам маёнт.Душэў, Бабровічы, Літвінавічы, Ластаўшчына ў Мінскім ваяв., а Адам атрымаў маёнт. Наручэвічы і інш. З іх Адам, стражнік старадубскі, пакінуў сыноў Яна, Юрыя, Мікалая,

Феліцыяна і Дамініка, якім адказаў наступную маёмасць (дароўны запіс 1777): закладны маёнт. Тарэйкі ў Наваградзкім ваяв. - Яну, маёнт. Каменка ў Наваградзкім пав. - Юрыю, мечніку наваградзкаму і суддзі слуцкаму, маёнт. Наручэвічы - Мікалаю, камісару гранічнаму, маёнт. Востраў у Наваградзкім ваяв. - Феліцыяну, шамбялян у ЯКМ, і Дамініку, абознаму віцебскаму і двараніну Скарбу Літоўскага. З іх Юрый пакінуў сына Антонія, уладальніка маёнт. Каменка, а Ян - Мікалая.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

А.Шпунт

45. Гарэльскія гербу «Далэнга»

Рг. - Юзаф, уладальнік фальв. Вендаўка ў Сандамірскім ваяв., што пацвярджае пасведчанне ўраднікаў і абывацеляў таго ж павету за 1751. Перасяліўся да стрыяў Сузінаў у Берасцейскае ваяв., пазней служыў у пяцігорскай брыгадзе войск літ. пад харугвай Сымона Забелы (1775), мечнік парнаўскай па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1775). Асеў у На-

ваградзкім пав., дзе набыў ад Іаахіма Кміты, суддзі гродзкага наваградзкага, фальв. Дашкевічы, яго жонка Францішка Мацкевіч, сыны Антоні, Францішак і Міхаіл. Разам з імі выводзіўся таксама іх пляменнік Вінцэнт.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

А.Шпунт

46. Гаслаўскія гербу «Окша»

Выводзіліся з Сандамірскага ваяв.

Рг. - Мацвей-Багуслаў, перасяліўся ў Наваградзкае ваяв., узяў за жонку кальвіністкай Сюзаннай Вярэга-Дарэўскай у пасаг маёнт. Дарэў-Бецёўшчына і Дарэў-Харужоўскі ў тым жа ваяводстве (каля 1689), з якіх першы застаўся ў валоданні Г., а другі быў праданы Ярмаловічам (1719), пакінуў сыноў Яна (беспатом.), Паўла (беспатом.), Антонія (беспатом.), Віктара і Пятра, што засведчыла тэстаментам маці ў 1734 г. З іх Пётр выкупіў у Віктара яго частку маёнтка, пакінуў сыноў Дыянісія (памёр у малалецтве) і Ігнацыя, закладнога ўладальніка маёнт. Наваса-

ды ў Наваградзкім ваяв., камісара цывільна-вайскавай і парадкавай камісіі Наваградзкага пав. (да 1795). Прадаў спадчынны маёнт. Дарэў-Бецеўшчына ў 1775.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

А.Шпунт

47. Гаўрылкевічы гербу «Анцута»

Рг. - Філон Багданавіч, уладальнік урочышча Шутаўшчына, якое прадаў Мажэйку, потым служыў у войску. Яго сын Пётр¹, валодаў двума закладнымі валокмі ад Самуэля і

Юрыя Кукевічаў, меў сыноў Антонія, Дамініка, Юзафа, Яна і Людвіка. з якіх Юзаф пакінуў сыноў Міхаіла і Яна. Сыны Міхаіла - Пётр і Стэфан, а сыны апошняга Каспер, Юзаф і Ян, дзедзічы маёнт. Дашкевічы.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

¹Абвінавачваўся ў нешляхецкім паходжанні, дзеля чаго прадстаўляў сведчанне ўраднакаў і абывацеляў Лідзкага пав.

А.Шпунт

48. Гаўрылкевічы гербу «Астоя»

Выводзіліся з Лідзкага пав.

Рг. - Стэфан, сын Міхаіла, унук Юзафа, праўнук Пятра, прапраўнук Філона, перасяліўся ў Наваградзкі пав., дзе набыў зямлю ў вак. Дашкевічы, прад'явіў у якасці доказаў на шляхецтва сведчанні зямян ЯКМ Лідзкага пав. Міхаіла, бацькі, Стэфана і Пятра, сыноў, Г. (1785) і ўраднакаў і абывацеляў Наваградзкага пав. (1800). Сыны Стэфана: Каспер, Юрый і Ян.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800¹.

¹гл. таксама артыкул № 47.
С.Рыбчонак

49. Студніцкія-Гізберты гербу «Котвіца»

Рг. - Ян, стражнік інфлянцкі, дзедзіч фальв. Лынтупкі (Ашмянскі пав.), які пакінуў сыну Яну-Крыштафу (1758), пазней стражніку ашмянскаму. Апошні валодаў яшчэ фальв. Бопуп у Ашмянскім пав., які

прадаў Верашчаку, меў сыноў Міхаіла, Юзафа і Стэфана, што засведчыў тэстаментам у 1764. З іх Юзаф, удзельнік попіса шляхты Гарадзенскага пав. (1765), шамбялян Двара Польскага (1789), уладальнік маёнт. Далматаўшчына ў Наваградзкім пав., яго сын Ян-Крыштаф, а Стэфан, капітан войск пол., звольнены са службы ў 1782, яго сыны Марцін-Крыштаф і Тамаш-Станіслаў.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

С.Рыбчонак

50. Глінскія гербу «Ястрабец»

Па родаму паданню вывядзіліся з Кракаўскага ваяв. і паходзілі ад Крыштафа па мянушцы Ястраб, які, па сведчанню Яна Длугаша, за храбрасць у вайне з паганымі атрымаў ад польскага кн. Мячыслава герб «Ястраб» (ці «Ястрабец») у 1000, а таксама Міхаіла, гетмана польнага літ., і яго брата Базыля, што збеглі з Княства ў Масковію. У 17 ст. іх нашчадкі пражывалі ў Мінскім ваяв., дэс карысталіся прозвішчам Ліхадзееўскія, а таксама ў Старадубскім і Чарнігаўскім пав.

Рг. - Крыштаф, пражываў у Кракаўскім ваяв., каля 1560 узяў шлюб з Галухоўскай, дачкой судзіі сандамірскага, і па-

кінуў чатырох сыноў. З іх старэйшы Крыштаф ад шлюбу з Пшыткоўскай меў трох сыноў, з якіх два старэйшыя памерлі беспатомнымі, а трэці - Шчасны (Фелікс) - узяў жонку таксама з Галухоўскіх, і пакінуў сыноў Яна, Самуэля і Крыштафа. Апошні служыў спачатку таварышам ў Фірлея, ваяводы кракаўскага, пасля чаго мусіў часова з'ехаць з РП, пакінуўшы свой маёнтак братам і сёстрам, што выйшлі пазней замуж за братоў Касіцкіх. потым быў афіцэрам у войску князя Баварскага (у адстаўцы з 1669), у 1670 вярнуўся на радзіму і асеў у Наваградзкім ваяв., у 1689 узяў жонку з роду Сестранцэвічаў, цётку арцыбіскупа Магілёўскага С. Богуша-Сестранцэвіча, меў сыноў Феліцыяна (нар. у 1697), Даніэля і некалькі дачок

Феліцыян, у часы Паўночнай вайны быў сяржантам Прабражэнскага палка войск рас. (да 1722), у тым жа годзе вярнуўся на радзіму, потым капітан драгун войск пол. па патэнту вял. гетмана ВКЛ кн. Міхаіла Вішнявецкага (1735). і, нарэшце, генерал-ад'ютант з рангам обершт-лейтэнанта войск літ.

па патэнту вял. гетмана ВКЛ і віленскага ваяводы кн. Міхаіла Радзівіла (1740). у адстаўцы з 1751. арандаваў маёнт. Падлужжа, а таксама Бердаўка і Косічы (з 1728) у Пратасовічаў, узяў шлюб (каля 1728) з Тэафіляй Алендзкай, дачкой маршалка ваўкавыскага, атрымаўшы ад яе братоў Яна і Тэафіла А. 10000 талераў бітых пасагу на маёнт. Косічы, пакінуў сына Крыштафа. Апошні - харужы (1752), а потым капітан коннай гвардыі войск літ. (1758), сакратар Слуцкай канфедэрацыі (1767), пасол Соймавы ў 1773, падпалкоўнік войск літ. па патэнту Караля Станіслава-Аўгуста, асэсарскі суддзя ВКЛ (1776-1777), з 1786 у адстаўцы, спадчыннік маёнт. Вял. Косічы (з 1763).

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

С.Рыбчонак, З.Яцкевіч

51. Грыцкевічы гербу «Знін»

Рг. - Васіль, уладальнік фальв. Масцішча-Бухаўшчына (Усялюбская парафія Наваградзкага пав.), заплаціў прызначаны варшаўскім Соймам падатак на войска

інфлянцкае (1629). Яго сын Фёдар, спадчыннік па бацьку, пра што сведчыць квіт на выплату падатка на вайну з казакамі (1648), пакінуў сына Самуэля, таксама ўладальніка маёнт. Масцішча (1679). Сын апошняга Ян заплаціў падымны падатак у 1726.

Францішак, спадчынны ўладальнік маёнт. Масцішча (1736), выводзіўся яго сын Антоні.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

З.Яцкевіч

52. Гудвіловічы гербу «Астоя»

Рг. - Пётр, валодаў фальв. Альхоўка, што атрымаў ад маці Хрысціны, у другім шлюбе за Мікульскім (1704). Яго сын Станіслаў меў таксама ў закладзе фальв. Мікулічы, якія Мікульс-

кія здалі ў арэнду Дварніцкаму (1737), а той Гудвіловічу (1751), пакінуў сыноў Юзафа і Яна, таксама арандаваўшых фальв. Мікулічы ў Феліцыяна Мікульскага (1781).

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

С.Рыбчонак

53. Гузэльфы гербу «Праўдзіц»

Рг. - Захар Сымонавіч, вало-
даў удзелам у Крымскім ханст-
ве, быў знакамітым дарадцам
хана, таксама аказаў значныя
паслугі Каралю польскім і Вя-
лікім князям літоўскім Альбрэх-
ту і Аляксандру, пакінуў сына
Вінцэнта, які быў прыняты Ка-
ралём Жыгімонтам І на службу
Двара Польскага. Яго сын За-
харыўш сфармаваў за свой
кошт так званую Пяшгорскую
харугву, якую з дазволу хана Іж-
Гірэя прывёў у Рэч Паспалітую
для ўдзелу ў пачаўшайся з Мас-
ковіяй вайне, за што атрымаў ад
Караля Жыгімонта-Аўгуста ма-
ёнт. Бярозу ў Берасцейскім ваяв.
(1568). Яго жонка Ганна Станіс-
лаваўна з Малахавічаў (каля
1590), сыны Адам, Ян і Станіс-
лаў, што судзіліся паміж сабой
(1608) і зяіх пачаліся тры асоб-
ныя галіны.

1. Адам меў сыноў Пятра і
Францішка, з якіх апошні набы-
ваў зямлю ў сваякоў Аўгусціна
і Стэфана Базылевічаў Г., але ці
пакінуў нашчадкаў невядома.
Пётр - спадчыннік па бацьку, яго
сыны Марцін, Міхаіл, падчасы
берасцейскі, Мікалай і Юрый.
Сыны Марціна і Петранэлі з Не-
пакойчыцкіх (яе тэстамент
1688): Урбан і Станіслаў, пра-
далі спадчыну палкоўніку Кос-
ці.¹ Пра Міхаіла і Мікалая звес-

так не захавалася, а
Юрый пакінуў
сына Яна, што
прадаў спадчыну
таму ж Косці.

2. Ян пакінуў
сыноў Адама, яго
сыны Павел і Фран-
цішак; Франціш-
ка, яго сыны -
Габрыэль і Пётр -
прадалі спадчыну Пятру Якубо-
вічу: Паўла, яго сын Ян прадаў
спадчыну таму ж; і Базыля, яго
сыны Аўгусцін, Самуэль, Ста-
ніслаў і Стэфан, якія прадалі
спадчынную зямлю ў маёнт. Бя-
роза Верашчакам, падчасаму
гарадзенскаму Міхаілу Шчан-
скоўскаму (1686) і Васілеўскім.

3 іх Станіслаў прадаў такса-
ма фальв. Крушына ў Берасцей-
скім ваяв. Юзафу Дамброўска-
му (1754), а сам набыў фальв.
Зваровічы ад Францішка Ле-
вальт-Езерскага, які пакінуў
сынам Міхаілу, Марціну, што
стаў манахам бернардынскага
закону, і Ігнацыю, маёру гвар-
дыі літ. Указаныя браты прадалі
спадчыну каморніку Берасцей-
скага ваяв. Антонію Гродзкаму.
3 іх Міхаіл, ротмістр Слонім-
скага пав. па патэнту харужага
Яна Пшэцлаўскага (1791), ва-
лодаў яшчэ маёнт. Хадоркі ў
Наваградскім ваяв., яго сыны
Караль, Алаізі і Станіслаў.

3. Станіслаў пакінуў сыноў
Пятра (беспатомна забітага) і

Якуба, спадчынніка па бацьку. Сын апошняга Пётр пакінуў сыноў Антонія і Францішка, што прадалі спадчыну ў маёнт. Бяроза Верашчакам, і пра нашчадкаў якіх невядома.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

¹У дакуменце згаданы яшчэ Павел Бухавецкі і Марцін Касцюшка.

С.Рыбчонак

54. Ражыцкія-Гэмскія гербу «Грыф»

Па родаваму паданню паходзілі ад Мікалая Р.-Г., які прыбыў з Італіі і паступіў на вайсковую службу, дзе атрымаў ад Караля Жыгімонта III да выявы свайго герба меч і стралу (1588)¹.

Выводзіўся Ян, сын Якуба, унук Яна, праўнук Мікалая, які ў якасці доказу на шляхецтва прадставіў сведчанні свайго стрычнага брата Антонія, ротмістра Аршанскага пав. (1793), а таксама ўраднікаў і абывацеляў Наваградзкага пав. (1799).

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

¹Гэтыя змены ў малюнку не адлюстраваны.

З.Яцкевіч

55. Дабраньскія гербу «Сас»

Выводзіліся з Саноцкай зямлі Каралеўства Польскага.

Спасылаліся на знішчэнне родавых папераў пад час паўстання 1794, прадставілі ў якасці доказаў на шляхецтва сведчанні ўраднікаў і абывацеляў Наваградзкага пав. за 1797 і 1799, а таксама ад Фабіяна Вольскага, войскавіча смаленскага.

Выводзіліся: Матэвуш, Ян, Андрэй, сыны Юзафа, унукі Казіміра.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

З.Яцкевіч

56. Дабрыньскія гербу «Еліта»

Па родаваму паданню паходзілі з зямлян (з 17 ст.) Мінскага і Наваградзкага ваяв.

Вядома: Грыгоры, зямлянін гаспадарскі Мінскага ваяв., судзіўся згодна дэкрэту Галоўнага Трыбунала ВКЛ (1629) з зямлянінам гаспадарскім наваградзім Аляксандрам Няміра-Хадкевічам. Меў жонку Барбару з Рамановічаў і сына Крыштафа,

якому адпісаў 300 коп грошай літ. на маёнт. Шчоная у Наваградзкім ваяв. (1633). Крыштаф узяў шлюб з Аленай Лешчылоўскай, атрымаўшы ў пасаг частку фальв. Тупалы ў Наваградзкім ваяв., да якога пазней прыкупіў яшчэ землі, і пакінуў сынам Андрэю, Казіміру і Стэфану (тэстамент 1698).

- Ян Ваўчок-Сухарэбскі прадаў палову фальв. Волца Яну і Ганне з Сухарэбскіх Д.¹ (1742).

Выводзіліся: Юзаф з сынамі Янам, Антоніем і Банавентурай; Аляксандр з сынамі Сымонам і Міхаілам; Дамінік з сынамі Вінцэпам, Францішкам і Канстанцінам; Францішак з сынам Антоніем; Міхаіл з сынамі Юзафам і Феліцыянам і пляменнікам Феліцыянам Д., уладальнікі зямлі ў вак. Тупалы і Волца. Яны ў якасці доказу на шляхецтва прад'явілі таксама сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Наваградзкага пав. за 1799.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

¹Магчыма, мелі сыноў Адама і Юрыя.

А. Гануш

57. Давідоўскія гербу «Прус III»

Паходзілі з Кракаўскага ваяв. Карысталіся прыdomкам Будзынка ці Будзінскі. Па родаваму паданню родапачынальнік атрымаў прозвішча ад імя свайго бацькі Давіда.

Рг. - Станіслаў, дваранін Караля Стэфана Баторыя (1581), перасяліўся ў ВКЛ, пасля вайскавой службы набыў фальв. Лышчыцы ў Янавай Васілевічавай Беліковічаўны Вайніловічавай, харужай наваградзкай, які пазней прадаў жонцы Міхаіла Корсака, харужага полацкага. Ажаніўся з Анастассяй Гладковай Стэкевічавай, атрымаўшы ў пасаг маёнт. Дудзічы, да якога ў 1581 яшчэ прыкупіў частку зямлі, што пацвердзіў ліст Караля Стэфана да кн. Свірскага і якую маці адпісала сваім сынам Рафаілу і Крыштафу ў 1591. Апошні, спадчынны ўладальнік маёнт. Дудзічы, узяў шлюб з Галаўнянкай, дачкой суддзі земскага наваградзкага, ад якой меў сыноў Адама, Тамаша, Яна і Эліяша.

Тамаш Крыштафавіч атрымаў цэлы маёнт. Дудзічы пасля братоў, узяў жонку з роду Кмі-

гаў. пакінуў сыноў Габрыэля (беспатом.), Яна (беспатом.). Крыштафа (беспатом.), Ваўжынца, Казіміра, Самуэля і Юрыя. Ваўжынец, які меў сыноў Міхаіла і Станіслава, і Казімір, што атрымаў ад свайго дзядзькі ў спадчыну маёнт. Ліпа, збылі свае часткі брату Самуэлю.

Казімір меў жонку з Вольскіх, пакінуў сыноў Міхаіла (беспатом.) і Юзафа, спадчыннага ўладальніка маёнт. Падлессе-Гарадэя. Сыны апошняга: Ваўжынец і Адам, у якога быў сын Уладзіслаў, уладальнікі фальв. Параднёвічы.

Самуэль Тамашавіч пакінуў сыноў Пятра, яго сыны Марцін і Дамінік, Станіслава, яго сын Антоні, і Гераніма, яго сын Юзаф, спадчыннік фальв. Дудзічы, а ўнукі Францішак, Ян, Ігнацы і Фабіян Юзафавічы.

Юрый Тамашавіч, спадчынны ўладальнік маёнт. Каменка, пакінуў сыноў Людвіка, Ігнацыя і Дамініка. У апошняга былі сыны Станіслаў, бернардынскі дз і Людвік, спадчыннік маёнт. Каменка. Сыны Людвіка: Дамінік і Пётр.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

С.Рыбчонак, З.Яцкевіч

58. Контрым-Дамейкі гербу «Дангэль»

Карысталіся родавым пры-

домкам Контрым (Kontrym).

Рг. - Сымон, зямлянін Жамойцкага княства па прывілею Караля Уладзіслава IV (1645), пакінуў сыноў Юрыя і Крыштафа. З іх першы набыў фальв. Кубішкі з в. Варпуцаны.

якія пакінуў жонцы і брату згодна тэстаменту (1682). Сын Крыштафа, Юрый, судзіўся са сваякамі за спадчыну (маніфест 1695), валодаў закладным фальв. Заблотна, яго жонка Кацярына з Княжыцкіх, сын Казімір (нар. у 1725). Апошні пакінуў сыноў: Талэвуша, мечніка мінскага, Мацвея, сакратара вялікай пячаткі ВКЛ, Гіпаліта, Ігнацыя, Леона, Юзафа і Дыянісія, якім пакінуў спадчыну (тэстамент 1779).

Прызнаны ў дваранстве 2(13).12.1798.

С.Рыбчонак

59. Данейкі гербу «Сас»

Па родаваму пададню паходзілі ад Івана і Адама Федкавічаў Д., зямянаў Наваградзкага пав., яшчэ за панаваннем Караля Жыгімонта I.

Рг. - Стэфан, сын Івана, дзедзіч маёнт. Цюневічы (1650), судзіўся з Казакоўскімі (1668), па-

кінуў сыноў: Казіміра, падстоля парнаўскага (1696) і Ўладзіслава. З іх апошні меў сыноў Феліцыяна, наваградзкага земскага суддзю, яго сыны: Юзаф і Тэадор, і Адама, яго сыны: Тадэвуш і Іаахім.

Разам з імі выводзіліся сыны

Антонія Марцінавіча Д.¹, старасты вайцешынскага, Тадэвуш, Ігнацы, Вінцэнт, Фрыдэрык, Міхаіл, Юзаф і Ян.

Прызнаны ў дваранстве 2(13).12.1798.

Іу генеалогіі не пазначаны.

С.Рыбчонак

60. Данілевічы гербу «Астоя»

Па родаваму паданню паходзілі ад Васіля Д., які разам з жонкай Соф'яй Арлоўскай прадаў спадчынны маёнт. Радзівілавічы ў Слоніўскім пав. Амброзію і Ганне Ракам (1526).

У якасці доказу на шляхецтва прад'явілі тры хросныя метрыкі з Усялюбскага касцёла на

Станіслава Самуэлевіча, Феліцыяна і Тадэвуша Станіслававічаў Д.

Выводзіліся: Антоні і Тадэвуш Станіслававічы Д., уладальнікі зямлі ў вак. Дашкевічы.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

З.Яцкевіч

61. Дзердзееўскія гербу «Праўдзіц»

Рг. - Тамаш, сын Станіслава-Мельхіёра, дзедзіч маёнт. Ляснёўка [1736, 1740; Глуская парафія (?) Слуцкі пав.] і Вуглы, ад шлюбу з Канстанцыяй Трэмбіцкай меў сыноў Караля, Людвіка, Фларыяна, Францішка, Міхаіла і Антонія.

З іх Міхаіл, ротмістр смаленскі па патэнту харужага і палкоўніка Смаленскага ваяв. Станіслава Эйдзятковіча (1778), таксама ўладальнік маёнт. Геловічы ў Наваградскім пав., які набыў ад Станіслава і Караліны з Младзесцкіх Восьбунаў, стражнікаў мінскіх (1783), ад шлюбу з Каралінай Пратасовіч меў сыноў Яна, шамбяляна Двара Польскага па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1779), і Юзафа, ротмістра (1792), спадчыннікаў па баць-

ку (тэстамент апошняга 1790). Брат Міхаіла Антоні, дваранін Лідзкага Скарбу (1775), ротмістр трошкі і тымінскі (1790), набыў ад Антановічаў маёнт. Коцеў з належным да яго фальв. Агнаполле ў Ковенскім пав. (1790), ад шлюбу з Агнешкай Валадковіч пакінуў сыноў Стэфана, Фларыяна і Марціна.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

А.Шпунт

62. Дзядзюлі гербу

«Сас»

Зямяне Наваградзкага ваяв.

Вядома: маніфест Лукаша з жонкай Ганнай Скуратовіч, у першым шлюбе за Адамам Лазоўскім, і яе маці Рэгіны Львоўны Пшэўлоцкай Адамавай Скуратовіч аб тым, што ў 1660

пад час спалення расійскімі войскамі спадчынага маёнтка быў знішчаны родавы архіў.

- Міхаіл Д., уладальнік фальв. Куневічы ў Наваградзкім пав., які набыў у Яна Машкевіча Ёткашэвіча ў 1566.

- Юрый Д. прадаў у 1624 фальв. Грэчыхі Фёдару, Яну і Адаму Гарбатоўскім.

Выводзіліся: Тамаш з сынамі Міхаілам і Андрэем, і братам Янам, уладальнікі зямлі ў вак. Куневічы.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

З.Яцкевіч

63. Духноўскія гербу

«Джэвіца»

Зямяне Ваўкавыскага пав., карысталіся родавым прыдомкам Готфрыд.

Вядома: ліст Караля Жыгімонта-Аўгуста да Крыштафа Алендзкага (1555), каб Д. ніякіх падаткаў. акрамя ваеннай службы на карысць Лыскоўскага замка, не выконвалі;

- Гаспар Г.-Д. набыў у Яна Ленартовіча фальв. Верашчыцы (1602);

- Ян Г.-Д. у 1671 набыў у Ізабэлы з Масальскіх Валадковіч. ваяводзіны наваградзкай. фальв. Рабаўшчына;

- Антоні, стрыечны брат родапачынальніка, меў пасведчанне ад ураднікаў і шляхты Берасцейскага ваяв. (1721).

Рг. - Ян, меў сыноў Марціна, Тамаша і Андрэя (беспатом.), які згодна крэдэнсу грамнічнага соймака (1742) Ваўкавыскага

пав. - ротмістр ваўкавыскі, і канцлера ВКЛ Яна Сапегі (1748) - ротмістр харугвы пясігорскай, таксама стольнік старадубскі па прывілею Караля Аўгуста III (1738). Марцін (тэстамент 1775) меў жонку Марыянну Зубоўскую і сына Дамініка. Тамаш з жонкай Разаліяй Дзевялтоўскай пакінуў сыноў Фелікса і Леона, намесніка наваградзкай земскай канцэлярыі (крэдэнс пісара наваградзкага Мікалая Рэйтана ад 1778), ды з другой жонкай Кацярынай Гедымінаўнай (квіт 1772) меў сына Станіслава. Сын Леона Тамашавіча Зянон быў хрышчаны ў 1778 у Наваградзкім фарным касцёле Хелхоўскім, пробашчам наваградзкім і канонікам смаленскім.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

З.Яцкевіч

64. Дэшыны гербу «Дэшына»¹

Рг. - Васіль Дэшыніч (ці Дэшына), узяў шлюб з Даротай Жыбартаўлянкай, ад якой меў сыноў Лаўрына і Яна і дачку Ефрасінню, у шлюбе за Верыкоўскім. З іх Лаўрын, яго жонка з Гарайнаў,

у першым шлюбе Трацэўская, перасяліўся ў Карону. дзе пачаў пісацца Дэшынскім, а сваю долю маёнтка адказаў брату (1599).

Ян ад жонкі з Рамановічаў меў сына Багуслава, дзедзіча па бацьку і дзядзьку часткі фальв. Драбышы. Жонка Багуслава - з Гарбатаўскіх, сын Францішак, які ўзяў шлюб з Пшыгодзкай і пакінуў сыноў: Барталамея, Людвіка, Адама. Марціна, Яна, Міхаіла, Юзафа. Ігнацыя, Тадэвуша, Войцэха і Юрыя.

З іх Барталамей ажانیўся з Бутлераўнай, яго сын Леон і дачка Ангеля, у шлюбе за Есьманам. Людвік ад Ласкавічоўны меў 4 дачок і сына Францішка (беспатом.), а Юрый ад жонкі Ганны з Мацкевічаў меў сыноў: Францішка, Станіслава, Іахіма, Фелікса і 7 дачок, што сталі спадчыннікамі па бацьку і дзеду фальв. Драбышы (1797).

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

¹У генеалогіі роду, выдавочна, не стае 1-2 каленаў.

С.Рыбчонак

65. Ежэўскія гербу «Ястрабец»

Рг. - Себасцьян, закладны ўладальнік маёнт. Малое Сялко рэгента наваградзкага Машвея Яновіча, у якім пад час пажару

А.Шпунт

66. Есьманы гербу «Корчак»

Ужывалі родавы прыдамак Глебавіч (Hlebowicz).

Рг. - Мікалай, уладальнік маёнт. Міратычы і Сёгда ў Наваградзкім пав., набытых ад розных зямлян і татараў, што канфірмаваў Жыгімонт III (1592). меў сыноў Яна і Мікалая, між якімі падзяліў спадчыну (1617). Мікалай атрымаў маёнт. Міратычы, памёр беспатомны, а Ян - маёнт. Сёгда, пакінуў сыноў Крыштафа (беспатом.), Яна, Караля, Аляксандра (беспатом.), Міхаіла, Людвіка, Альбрэхта, Мікалая і Уладзіслава, з якіх Ян і Мікалай атрымалі ад астатніх братоў маёнт. Сёгда, Скрышэў, Хомічы і Сяльцо (1640).

З іх Ян, суддзя гродзкі ваўкавыскі, меў сына Аляксандра;

Міхаіл меў сыноў Самуэля, Уладзіслава-Вацлава і Міхаіла-Казіміра; Альбрэхт - сыноў Антонія і Канстанціна; Мікалай - сыноў Самуэля і Яна.

Міхаіл-Казімір і Уладзіслаў-Вацлаў таксама падзялілі паміж сабой спадчыну ў 1680; З іх Уладзіслаў-Вацлаў, гараднічы полацкі, атрымаў маёнт. Грыгаровічы ў Полацкім ваяв., спадчыну па стрых Крыштафа і Аляксандру, а Міхаіл-Казімір, падстоі чарніхаўскі, а потым падчашы Наваградзкага ваяв. па прывілею Караля Яна III (1690), атрымаў маёнт. Сёгда.

Уладзіслаў-Вацлаў пакінуў сына Марціна і ўнукаў Антонія, Яна і Уладзіслава. Міхаіл-Казімір меў сыноў Казіміра, канюшага Наваградзкага ваяв. па прывілею Караля Аўгуста II (1717), Станіслава, капітана ЯКМ,

Язафата, генерал-ад'ютанта ЯКМ, Багуслава і Гераніма, што падзялілі спадчыну паміж сабой (1719). Казімір атрымаў маёнт. Бабнева, Станіслаў - маёнт. Рута з камяніцай у Вільні, Язафат - маёнт. Міратычы, Багуслаў - маёнт. Хомічы з юрыздыкай у Наваградку, а Геранім - маёнт. Сёгда. З

іх Казімір, набыў разам з жонкай Канстанцыяй Уніхоўскай маёнт. Колчпыцы ў Наваградзкім ваяв., пакінуў сына Юзафа, вайскага парнаўскага, спадчынніка таго ж маёнтка па дароўным запісу маці ў 1749. Сыны Юзафа - Казімір, Дамінік і Іахім.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

С.Рыбчонак

67. Жукоўскія гербу «Прус III»

Паходзілі з зямлян Плоцкага ваяв. Магчыма ўжывалі родавы прыдамак Собар (Sobor).

Рг. - Павел, пасля службы ў войску ажаніўся з Галенскай і пакінуў сыноў Аксенція (беспатом.) і Тамаша. Апошні ўзяў шлюб з Евай

Палонскай, яго сыны Ян, Станіслаў, Юзаф і Пётр. З іх Пётр меў сыноў Ігнацыя, Юзафа, Мацвея, Дамініка і Яна, што прадставілі ў якасці доказу на шляхецтва сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Пружанскага пав. за 1797.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

З.Яцкевіч

68. Жэгнеўскія гербу «Ястрабец»

Вядома: квіты на выплату падаткаў з маёнт. Пшэў-локі:

- Юзаф Голуб, паборца наваградзкі, - Пятру Ж. (1616).

- Ян Кураноўскі, падсудак і паборца наваградзкі, - Пятру Ж. (1621).

- Пратасовіч, паборца наваградзкі, - Пятру Ж. (1628).

- Павел Пясецкі, падваявода і паборца земскі наваградзкі, - Ж. (1629).

- Самуэль Зеньковіч, Ян Корсак і Юрый Свідэрскі, паборцы наваградзкія. - Андрэю Ж. (1650).

- Ян Пратасевіч і Ян Палонскі, паборцы наваградзкія, - Ж. (1656).

- Раман-Геранім Галаўня і Дзэмстрыян-Альбрэхт Крывец, паборцы наваградзкія. - Мікалаю Ж. (1661).

- Іахім Падрэцкі, паборца наваградзкі. - Станіславу Ж. (1664).

- Яраш-Станіслаў Керсноўскі, Ян Чудоўскі і Ян Вонгель-Свідэрскі, паборцы наваградзкія, - Рэгіне з Калэнчынскіх, жонцы Андрэя Ж. (1668).

- Даніэль Рэвенскі, старас-
та цырынскі, - Марыянне з Ас-
трэйкаў, жонцы Мікалая Ж.
(1702).

- Юрый Магільніцкі, Станіс-
лаў Палонскі, Юрый Беякевіч
і Ўладзіслаў Расудоўскі, пабор-
цы наваградзкія, - Ж. (1716).

- Ян-Антоні Бранец, рэгент
гродзкі наваградзкі, - Ж. (1719).

- Францішак Бахнеўскі - Ж.
(1721).

- Міхаіл-Казімір Дашкевіч,
рэгент гродзкі наваградзкі, -
Юрыю Ж. (1730).

Выводзіліся: Антоні¹, сын
Мікалая, унук Андрэя, праўнук
Пятра, з сынамі Вінцэнтам, Фе-
ліцыянам і Ігнацыем, і яго пля-
меннік Фабіян.

Прызнаны ў дваранстве
26.05.1800.

¹Меў роднага брата Ігнацыя
(памёр да 1750), і пакінуў, на-
пэўна, Фабіяна.

С.Рыбчонак, А.Шпунт

69. Забелы.¹

Змяне Наваградзкага ваяв.

Вядома: дакумент рэвізіі
1551, падпісаны Грыгорыем Ва-
ловічам, дзяржаўцам ляхавіц-
кім, Янам Міхайлавічам Гай-
кам, дваранінам гранічным
ЯКМ, і Грыгорыем Пратасе-
вічам;

- маніфест Пятра Войцэха-

віча З. ад 1663 пра знішчэнне
родавых папераў;

- два квіты на ўплату падат-
каў з маёнт.Крывое Сяло, вы-
дадзеныя Казіміру З. ад Яна-
Казіміра Тэльшаўскага (1711) і
Крыштафа-Міхаіла Кандрато-
віча, мечніка і пісара гродзка-
га наваградзкага, Казіміра
Юзафа Мірскага, мечніка мсці-
лаўскага, камісараў падатко-
вых у Наваградзкім ваяв.

Рг. - Станіслаў, набыў у Пят-
ра З. маёнт.Стараселле ў Нава-
градзкім ваяв. у 1754, пакінуў
сыноў Тэадора, Дамініка і Мі-
хаіла, якія прадалі дадзены ма-
ёнтак Міхаілу Берновічу, суд-
дзі земскаму наваградзкаму, ў
1787. Дамінік набыў у Вінцэн-
та Райкевіча, рэгента земскага
наваградзкага, маёнт.Завоссе-
Калдычаў у 1788. Сыны Дамі-
ніка: Вінцэнт, базыліянін, Кан-
станцін і Ян, станаўнічы стала-
віцкі па прывілею Караля Ста-
ніслава-Аўгуста ад 1793.

Прызнаны ў дваранстве
26.05.1800.

¹Герб не назначаны.

З.Яшкевіч

70. Заборскія гербу «Навіна»

Выводзіліся з Ковенскай
зямлі Віленскага ваяв.

Рг. - Рафаіл, меў сына Яна-
Габрыэля. Яго сын Антоні ад

шлюбу з Эльжбетай Русецкай меў сыноў Станіслава, Альбрэхта і Францішка.

З іх Альбрэхт, ротмістр па патэнту харужага наваградзкага Хрызастома на Рдултаве Рдултоўскага (1758),

потым камісар цывільна-вайскавай і парадкавай камісіі Наваградзкага пав. і, нарэшце, асэсар Наваградзкага земскага ніжэйшага суда, пакінуў сыноў Даніэля і Пятра; Станіслаў пакінуў сыноў Яна і Антонія, а Францішак - Міхаіла.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

С.Рыбчонак, А.Шпунт

71. Загароўскія гербу «Корчак»

Вядома: Ян-Самуэль Руткоўскі, скарбнік аршанскі, прадаў Яну, ротмістру аршанскаму маёнт. Трупаў (1689). Павел, ротмістр аршанскі (1798).

Рг. - Нікадэм, перасяліўся з Аршанскага ў Слоніўскі пав., пакі-

нуў сына Францішка (нар. у 1726) і ўнукаў Казіміра, Яна, Антонія і Тамаша, якія ў якасці доказу на шляхецтва прад'явілі сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Аршанскага пав., у т.л. і вышэйзгаданага Паўла З., за 1798.

Прызнаны ў дваранстве 30.05.1800.

С.Рыбчонак

72. Загорскія гербу «Любіч»

Ужывалі родавы прыдамак Хост (Chost).

Рг. - Марцін, лоўчы brasлаўскі, дзедзіч маёнт. Хосты і Гірэйшы ў Браслаўскім пав., а таксама закладнога фальв. Свіркi ў Ашмянскім пав., пакінуў сына Антонія, што прадаў маёнт. Гірэйшы Грыневічам (1754). Сыны апошняга - Станіслаў, Ян і Каэтан засталіся на спадчынных землях у Браслаўскім пав. Ян, ротмістр brasлаўскі, дэпутат Галоўнага Трыбунала ВКЛ ад таго ж павета (1766), на вайскавай службе з 1763 да 1771, перасяліўся ў Наваградзкі пав., дзе па дароўным запісу жонкі Францішкі Крышылоўскай атрымаў фальв. Русоцін

(1777), меў сына Юстына.

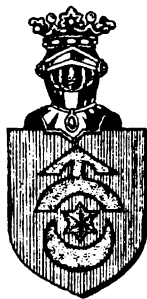
Прызнаны ў дваранстве
19(30).01.1799.

А.Шпунт

73. Заельскія гербу

«Астрог»

Карысталіся родавым пры-
домкам Ілініч (Il-
linicz).

Вядома: пас-
ведчанне Станіс-
лава Еленскага,
земскага мазыр-
скага суддзі, ста-
расты нестановіц-
кага, Пятру З.,
што ў фамільным

архіве Еленскіх маюцца наступ-
ныя дакументы З. (1797):

- Эліяш Леневіч Малаед
прадаў паўвалокі зямлі ў
маёнт. Каменка Дашкоўская
Васілю і Юрыю Дашкоўскім,
Рыгору Маневічу і Базылю З.
(1695).

- Закладное права ад Ганны
Пятроўны з Дашкоўскіх, жонкі
Мікалая Равінскага, зяцю Базы-
лю і дачцэ Сюзанне з Равінскіх
З., на лес і бор у Дашкаўцы на
суму 100 злотых пол. (1697).

- Базыль і Сюзанна З. здавалі
ў заклад зямлю ў Каменцы Даш-
коўскай на суму 160 коп грошай
літ. Андрэю і Ганне з Карэваў
Жыраням (1708).

- Сюзанна з Равінскіх, жонка
Базыля З., прадала частку маёнт.

Дашкоўка Віктару Еленскаму.
рэгенту Галоўнага Трыбунала
ВКЛ (1730).

Рг. - Ян, сын Мацвея Базы-
левіча, уладальнік маёнт. Неві-
чы ў Лідзкім пав., які набыў ад
Мацвея і Сюзанны з Рэнчын-
скіх Пракаповічаў (1777), ро-
тмістр смаленскі, пакінуў сыноў
Пятра-Юзафа (нар. у 1773).
Антонія-Дамініка (нар. у 1777).
Пятра-Вінцэнта-Гераніма (нар.
у 1779) і Алаізія-Сікстуса (нар.
у 1790). што ў якасці доказы
на шляхецтва прад'явілі
таксама сведчанне ўраднікаў і
абывацеляў Наваградзкага пав.
(1799). З іх Юзаф-Антоні¹ слу-
жыў у конным польскім палку
войск рас.

Прызнаны ў дваранстве
3(14).03.1799.

¹Незразумела — Пётр-Юзаф ці
Антоні-Дамінік.

С.Рыбчонак, А.Шпунт

74. Залескія гербу

«Далэнга»

Выводзіліся з
Браньскай зямлі
Падляскага ваяв.

Рг. - Тамаш.
перасяліўся ў Княст-
ва. Яго сын Ігна-
цы меў у закладзе
фальв. Селічы
(1737), пакінуў

сыноў Антонія, Тамаша, Якуба і Людвіка, што стаў манахам-баніфратарам. З іх Тамаш і Якуб выкупілі маёнт. Селічы ў Пачынкаў (1771). Тамаш пакінуў сыноў Яна, Віктара і Ігнацыя, дзедзічаў таго ж маёнтку.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

С. Рыбчонак

75. Запаснікі гербу «Ліс»

Рг. - Ян, у пасажаннай Сямашка атрымаў частку фальв. Былінішкі ў Лідзкім пав., а яшчэ дзве часткі таго ж маёнтку набыў ад яе сяціёр, меў сыноў Карала і Ігнацыя. З іх Ігнацыя, ротмістр рэчыцкі, прадаў спадчыну Антонію Наневічу (1757), а потым набыў ад Войцеха Сапліцы, сына падчашага наваградзкага, фальв. Скробаў у Наваградзкім пав. (1782). Сын Ігнацыя Ануфры, спадчыннік па бацьку, узяў шлюб з Барбарай, дачкой чашніка драгіцкага, Керсноўскай, ад якой меў сыноў Адама і Багуслава.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

А. Шпунт

76. З Каліновай Зарэмбы гербу «Праўдзіц» змен.¹

Старажытны шляхецкі род, які, згодна родавага падання, паходзіў з Польшчы, дзе меў вялікія ўладанні і пасады.

Рг. - Феліцыян, ротмістр войска рас. прадставіў дэкрэт вывадовы Дынабургскага земскага правінцыйнага суда ад 1773. Яго сыны: Феліцыян і Багуслаў, спадчынныя ўладальнікі фальв. Зарой у Наваградзкім пав.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

¹Змена ў шчыце, у няпоўнай сцяне ў выглядзе паса без зубцоў.

З. Яцкевіч

77. Збароўскія гербу «Ястрабец»

Рг. - Пётр, ротмістр ЯКМ, перасяліўся з Кароны ў Княства, узяў шлюб (каля 1715) з Брыгідай Сянкевіч, дачкой судзіі земскага мазырскага, і пакінуў сына Францішка (нар. у 1719). Апошні - ротмістр Мазырскага пав., таксама ўладальнік зямлі ў маёнт. Барысаўшчына, якую атрымаў па адказу Ігнацыя і Людвікі са З. кн. Шуйскіх

(1752). Сын Францішка Алаізі (нар. 1754), спадчыннік зямлі ў маёнт. Барысаўшчына (інтрамісія 1775¹), меў сына Фаўстына.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798 (11.01.1799).

¹Разам з Алаізіем згаданы нейкі Станіслаў З.

А.Шпунт

Янам; Ян з сынамі Марцінам і Вінцэнтам; Павел з сынам Міхаілам і братам Мікалаем; Сымон І.— уладальнікі зямлі ў вак. Бабнева.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

¹На самой справе род карыстаўся гербам, які мае гэткую ж назву, але іншы выгляд.

С.Рыбчонак

78 Ігнатавічы гербу «Свят»¹

Вядома: Нечуя І. валодаў фальв. Лапава-Селішча ў сяле Палонны (Наваградзкае ваяв.), які прадаў Грушоўскаму (1566).

- Стэфан і Рэгіна з Мацкевічаў І. набылі фальв. Бабнева ў тым жа ваяводстве ад Аляксандра і Соф'і з

Букрэяў Лешчылоўскіх (1650).

Выводзіліся: Мацвей; Пётр. Антоні з сынамі Паўлам і Стэфанам; Юрый з сынамі Юзафам і Паўлам; Андрэй з сынам Канстанцінам; Мацвей з сынам Матэвушам; Станіслаў з сынамі Францішкам і Сымонам; Мацвей, Ян, Ігнацы і Пётр; Стэфан; Дамінік з сынамі Юзафам і

79. Іздэбскія гербу «Помян»

Вядома: Казімір, канюшы Троцкага ваяв., арандаваў у падканцлера ВКЛ кн. Дамініка Мікалая і Ганны Марыі з Любча Палубінскіх Радзівілаў маёнт. Балбяны і Барцяны ў Троцкім ваяв. Яго брат Мікалай, стражнік Смаленскага ваяв., дзедзіч пасля смерці брата маёнт. Крошын (1715), што быў набыты ад Станіслава і Антаніны з Грамашкіх Нечышэўскіх, гараднічых Троцкага ваяв.

Рг. - Тамаш, каморнік браслаўскі па патэнту падкаморага Крыштафа Стэткевіча (1639). валодаў маёнт. Гінаў і Астаневічы ў Браслаўскім пав., з-за якіх судзіўся з Іванам Раманавічам Астаневічам (1665) і Юрыем

Арамовічам (1674), таксама арандаваў зямлю Юрыя і Ганны з Нешэўскіх Арамовічаў (у маёнт. Астаневічы-Кагачоўшчына); Яна і Марыянны з Кастухоўскіх Саламонавічаў, пакінуў сыноў Яна (беспатом.), Казіміра, Уладзіслава (памёр без нашчадка мужчынскага полу) і Базыля, манаха бернардынскага закону, і дачку Соф'ю, у шлюбе за Качаноўскім (з 1677).

З іх Уладзіслаў валодаў маёнт. Зайнава ў Браслаўскім пав., судзіўся з Фёдарам. Леонам і Янам Габрыяловічамі (1672) і вицебскім ваяводам Казімірам Сапегам з-за наездаў на падданных. А Казімір меў сына Багуслава, спадчынніка па бацьку, які ўзяў шлюб з Ваўчэцкай і пакінуў сыноў Францішка, яго жонка з Гінтаўтаў; Тэадора, яго жонка Буроўна; і Станіслава, яго жонка - Давідоўская, што падзялілі спадчыну паміж сабой (1720).

Францішак Багуслававіч меў двух сыноў, якія сталі манахамі аўгустыянскага і бенедыкцінскага законаў. Сын Тэадора Ян, падчасы Мсціслаўскага ваяв., узяў шлюб з Марыяннай Словік, як сведчыць справа з Антоніем і Янам Даўнаровічамі (1740), яго сын Дамінік, судзіўся з нясвіжскімі бенедыкцінамі (1782), пакінуў сыноў Казіміра. Фелікса, яго жонка з

Адамовічаў, і Юзафа.

Станіслаў Багуслававіч, падчасы браслаўскі. заяўляў аб крадзяжы каштоўных папераў (1776), пакінуў сына Барталамея, які ад Барбары Лазоўскай меў сыноў Юзафа і Антонія. дзедзічаў зямлі ў вак. Саплішы. набытай ад Людвіка і Ганны з Куковічаў Сапліцаў (1797).

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

С.Рыбчонак

80. Ісаевічы гербу

«Глебка»

Пры вывадзе прадставілі звесткі пра дзве галіны, звязаныя паміж сабой.

Рг.-І - Ісай Іванавіч, за вайсковыя заслугі атрымаў ад брата ваяводы кіеўскага Яна Якубавіча Не-

міровіча¹ маёнт. Масцішча ў Наваградзкім пав., які пакінуў сынам Багдану, Івану і Андрэю. З іх Іван загінуў пры аблозе Полацка маскоўскім войскам, а Багдан, што служыў пад началом свайго стрыечнага брата Станіслава Андрэевіча Давойны, старасты пінскага, кобынскага і мерацкага, апынуўся разам запошнім у маскоўскім палоне. Андрэй і сын Багдана Ждан засталіся

спадчыннікамі маёнт. Масцішча, што аспрэчвала, напэўна, жонка загінуўшага брата Івана, якая ўзяла другі шлюб. У выніку чаго ваявода полацкі Станіслаў Давойна пацвердзіў лістамі (1565, 1566) належнасць спадчыны Ждану і яго маці Анастасі Сымонаўне, пакуль не вернецца Багдан. Апошні ліст акрамя ваяводы зацвердзілі пячаткамі і подпісамі Міхаіл Шчыт, Яцэк Багданавіч Быстрэйскі, гараднічы полацкі, і Лукаш Багданавіч Гарабурда.

Ждан пакінуў сына Самуэля і ўнукаў Мікалая, Марціна, Пятра, Крыштафа (беспатом.) і Паўла (беспатом.). З іх Пётр, спадчынік па бацьку 1/4 часткі фальв. Тарасаўшчына (1641), пакінуў сыноў Мікалая і Яна, Мікалай - Яна і Самуэля, а Марцін - Даніэля і Самуэля.

Мікалая Пятровіч пакінуў сыноў Базыля (беспатом.) і Юзафа, у апошняга былі сыны: Гіляры (беспатом.), Караль (беспатом.) і Фларыян, скарбнік наваградзкі, уладальнік маёнт. Буйвідаўшчына. Сыны Фларыяна - Іаахім і Марк, дзедзічы маёнт. Буйвідаўшчына і Бухаўшчына.

Пётр Янавіч пакінуў сыноў Паўла і Пятра, у якога былі сыны Станіслаў, Тэафіл і Мікалай.

Станіслаў Пятровіч меў сыноў Габрыэля, Францішка і

Тадэвуша, Тэафіл - Францішка і Антонія, а Мікалай - Баніфашыя, Ігнацыя і Яна, сын апошняга Караль, усе яны былі спадчыннікамі фальв. Тарасаўшчына.

Павел Янавіч меў сыноў Тамаша і Станіслава, у якога быў сын Ігнацы і ўнукі Вінцэнт і Юзаф (беспатом.), а Тамаш Станіслававіч меў сыноў Марціна, Міхаіла і Ваўжынца, яго сын Ян, спадчыннікаў фальв. Тарасаўшчына, што засведчыў квітам паборца Корсак (1732).

Рг.-2 - Пётр, сын Багдана Ісавіча, брат Ждана, уплаціў падатак для пахода каралевіча на Маскву, уладальнік фальв. Тарасаўшчына, што пацвердзіў квітам на ўплату падатка паборца Голуб (1616), пакінуў сына Яна, унука Станіслава і праўнука Фларыяна. Апошні меў сыноў Міхаіла (беспатом.) і Казіміра, у якога былі сыны Мікалай, Антоні і Казімір. З іх Казімір меў сына Адама, Антоні - Тамаша, а Мікалай - Вінцэнта і Гераніма, спадчынных уладальнікаў фальв. Тарасаўшчына і арандатараў фальв. Масцішча.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).²

¹Ян Якубавіч Неміровіч быў дзяржаўцам маёнт. Велубь (Усельюб), які пасля яго смерці перайшоў да яго спадкаемцы Станіслава Станіслававіча Давойны.

²Разам з імі выводзіўся Фларыян з сынамі Антоніём і Вінцэнтам, спадчынныя ўладальнікі зямлі ў вак. Дашкевічы.

3. Яцкевіч

81. Кабылінскія гербу «Ладдзя»

Па родаваму паданню паходзілі ад Якуба з Кабыліна, кашталяна гнёзненскага, які сярод іншых падпісаў ліст Караля Казіміра на права Асвецымскаму княству (1454). Пазней род шырока рассяліўся па Вялікапольшчы і Падоллю.

Вядома: Ян К., як сведчыць рукапіс познаньскага каноніка Кабылінскага, быў сугагатарам замест вялікапольскага генерала Яна Зарэмбы ў легацыі да шведскага Караля Яна (1557).

- Якуб К., падкаморы велёньскі (1568).

- Казімір, падпісаў элекцыю Караля Яна III.

- Крыштаф, напісаў кнігу «Epigrammatum...» (1565).

- Ян-Раман валодаў 10 валокімі пушчы пад назвай Кабылі Востраў у Праснышскім пав. Цэханаўскай зямлі па прывілею мазавецкага князя Конрада

(1503), што канфірмаваў Кароль Жыгімонт (1539).¹

Акрамя згаданай пушчы К. валодаў яшчэ маёнт. Кабыліны (Kobyliny), Кабылякаў (Kobyłakow), Карысёў (Korysiow), Шчэпанэк (Szczepanek), Канопкаў (Konopkow), Чажастых (Czazastych). Влодкаў (Wlodkow), Пятрусаў (Pietrusow). Бірнатаў (Birnadow). Грабавежанеў (Grabowieżaniew) і Пагарэлі (Pogorzeli) у тым жа павеце.²

Рт. - Андрэй, меў сына Войцэха (ці Альберта), які далучыў да дзедзічнага маёнт. Кабылякі-Златыкеж (К. - Zlotykież) зямлю, набытую ад Якуба з Чаргастых Чаргастага (інтрамісія 1590). Яго сын Марцін, як сведчаць квіты ад Яна, сына Мацвея К. за 1598³; ад Мацвея, сына Якуба, Чаргастага за 1621, пакінуў таксама сына Войцэха (ці Альберта), дзедзіча таго ж маёнтку, які ў 1638 здаваў у заклад. Адам, сын Войцэха, спадчыннік па бацьку (1667, 1692), ад першай жонкі Малгажаты з Кабылінскіх меў сыноў Мацвея, Пятра і Грыгорыя (беспатом.), ад другой - Марыянны. дачкі Мацвея Рапацкага. - сыноў Марціна, Якуба, Яна, Войцэха і Андрэя і дачку Феліцыяну, што ўзяла шлюб з Каўнацкім (каля 1713).

З іх Мацвей пакінуў сыноў Адама і Войцэха, уладальнікаў маёнт. Кабылякі-Карысі (1731).

што дакупілі зямлю пад назвай Вілкавічы ў фальв. Асавец-Шляхецкі ад Андрэя Асоўскага (1738), а Пётр - сыноў Войцэха, Матэвуша і Сымона, уладальнікаў маёнт. Ходкава і Бірнатаў, якія прадалі спадчыну Валенцію Хадкоўскаму (1786).

Марцін жа пакінуў сыноў Феліцыяна і Антонія (тэстамент 1756), Якуб - сыноў Якуба (беспатом.) і Тамаша, дзедзічаў маёнт. Кабылякі-Шчэпанкі (1775). Ян - сына Паўла, дзедзіча маёнт Пагарэлі, што разам з бацькам судзіўся з Міхаілам Гадомскім (1744); а Войцэх - сыноў Мацвея і Францішка, як сведчыць квіт на выплату ім грошай ад Сымона, Валенція і Станіслава Смаленскіх (1764). Апошнія з іх: Францішак меў сыноў: Тамаша, Грыгорыя, Войцэха і Валенція, дзедзічаў маёнт. Кабылякі-Карысі, а Мацвей - сыноў Лаўрэнція, Яна, Паўла і Караля (яго жонка Брыгіда Мараўская, каля 1794), дзедзічаў маёнт. Кабылякі-Канопкі (1796). Феліцыян, сын Марціна, пакінуў сыноў Себасцыяна і Андрэя, з якіх першы разам з сынамі Юзафам, Юрыем і Францішкам перасяліўся ў Мінскую губ., а апошні быў дзедзічам маёнт. Грабаў і Ражанцы, яго сын Ксаверы.⁴

Сын Мацвея Адамавіча Войцэх меў аднаго сына Паўла (нар. у 1726), што быў алышанскім святаром. Яго брат Адам

валодаў маёнт. Кабылякі, Карысі, Шчэпанкі, Асавец і Зямянкі, пакінуў сыноў Валенція (беспатом.), Якуба (нар. у 1733), спачатку стараельненскага ксяндза, а потым каноніка інфлянцкага, і Сымона, ротмістра Наваградзкага ваяв., якія прадалі частку спадчыны Францішку Войцэхавічу Бабру (1772).

З іх Сымон ад Схалястыкі Раецкай меў сыноў Фларыяна (нар. у 1774), шамбяляна Двара Польскага, дэпутата і пісара Галоўнага Суда Літоўскага (1799), і Яна, дачок Тэрэзу, у шлюбе за Марцінкевічам, пісрам гродзкім, і Юзэфу, у шлюбе за Керсноўскім, суддзёй земскім Наваградзкага пав, уладальнікаў маёнт. Парэчын у тым жа павеце, набытым ад мечніка старадубскага Лукаша Камінскага (інтрамісія 1781), а таксама разам з дзядзькам Якубам і іншых маёнткаў у Прасньшскім пав.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

¹Як сведчыць Каронная Метрыка, Кн. 2, ст. 160.

²У 1798 г. знаходзіліся ў складзе Прусіі.

³У ім, дарэчы, згадваюцца прывілеі Яну-Раману за 1503 і 1539. выдадзеныя Стэфану К.

⁴Далейшая генеалогія ўсіх лініяў, што засталіся ў Польшчы, апушчана.

С.Рыбчонак

82. Казакевічы гербу «Коўня»

Выводзіліся з Чавускага пав.

Рг. - Тэадор, атрымаў дэкрэт вывадовы ў Магілёўскім намесніцтве (1779), меў сыноў Базыля, Якуба, Сымона і Андрэя. З іх Андрэй, каморнік Пінскага пав., арандаваў на

3 га-ды зямлю ў вак. Куневічы Наваградзкага ваяв., у Антонія і Францішкі з Анцутаў Верашчакаў, што засведчылі інтрамісія і квіт ад Казіміра Машкевіча, рэгента гродзкага наваградзкага (1797).

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

З.Яцкевіч

83. Казігродскія гербу «Навіна»

Паходзілі з Пружанскага пав.

Выводзіліся: Андрэй, Каэтан, Фаўстын, Антоні і Ігнацы, сыны Юзафа, унукі Казіміра, што прад'явілі ў якасці доказу на шляхецтва сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Пру-

жанскага пав. за 1800.

Прызнаны ў дваранстве 20.06.1800.

А.Гануш

84. Калэнчынскія гербу «Слепаворан»

Вядома: Мядленці К., уладальнік маёнт. Сапацкаўшчына (ці Сцёпкаў), з-за якога судзіўся з Юрыем Кулікоўскім у Берасцейскім судзе. Адам Якубавіч прадаў маёнт. Сапацкаўшчына Дружылоўскім (1610),

а потым на-быў ад Цехіньскіх маёнт. Пу-клеўшчына-Кашмяны ў Клецкай парафії (1637).

Рг. - Ян, валодаў маёнт. Пуклеўшчына, пакінуў сыноў Міхаіла, Антонія і Мікалая. З іх Міхаіл арандаваў в. Клярымонты ў Вайніловіча, меў жонку Ганну, удаву па Шляхне, і сыноў Яна і Юрыя, што давалі дзядзькам квіт у 1756. Антоні арандаваў спачатку маёнт. Нача ў Чаркоўскіх, а потым - маёнт. Даравы ў Рымшаў (1767), яго жонка з Доўбараў, сыны Францішак (беспатом.) і Ігнацы.

Сын Міхаіла Ян, меў у закладзе фальв. Ніжоў, ад шлюбу з Дамінікай Закрэўскай, дачкой лоўчага Ражанскай зямлі, пакі-

нуў сына Станіслава. Апошні - каморнік наваградзкі па патэнту падкаморага Адама Вайніловіча (1784). служыў у кавалерыйскай брыгадзе войск пол. пад началом Міхаіла Сулістроўскага, пазней - кухмістр сталавіцкі па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста, яго жонка Караліна з італьянскага роду Данэзі (Danezi).

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

С.Рыбчонак, А.Шпунт

85. Касабудзкія гербу «Побаг»

Рг. - Станіслаў, уладальнік маёнт Каросна ў Наваградзкім пав. (1619), які пакінуў свайму пляменніку Аляксандру. Апошні частку гэтага маёнтка прадаў Яну Казакоўскаму ў 1623, з дру-

гой часткі маёнт. Каросна плаціў падаткі (1630 - квіт ад Крыштафа Пракопавіча Калдычэўскага і 1648 - ад Аляксандра Пачапоўскага, паборцаў наваградзкіх). Разам з жонкай Багумілай Давідоўскай меў сына Стэфана, яго сыны: Ян, Якуб і Караль, спадчынныя ўладальнікі фальв. Абідаў, які прадалі ў 1787 Юзафу

Сташэўскаму. Выводзіліся іх стрыечныя браты: Станіслаў, харужы войск пол., і Міхаіл¹ паручык войск пол., сыны Бенядыкта і Францішкі.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

¹Стэфан, памылкова пазначаны дзедам Міхаіла і Станіслава, але па генеалогіі ён атрымоўваецца іх дзядзькам.

З.Яшкевіч

86. Катлубаі гербу «Марскі кот»

Вядома: Міхаіл і Кацярына з Дашкевічаў Падрэцкія і Казімір і Ганна з Падрэцкіх Звяровічы прадалі Казіміру і Ефрасінні з Курачыцкіх К. фальв. Труднаў (ці Рыдзіншчына) ў Наваградзкім ваяв.

Рг. - Казімір, яго сын Дамінік, а ўнукі - Матэвуш, Аляксандр і Баніфашы. З іх Матэвуш меў сына Францішка, Аляксандр - Вінцэнта, а Баніфашы - Антонія, якія ў якасці доказы на шляхецтва прад'явілі сведчанне ўраднакаў і абывацеляў Наваградзкага пав. за 1799 г.¹

Прызнаны ў дваранстве

¹У сведчанні таксама згаданы Ян, Сымон і Юзаф К., з якіх Сымон быў запісаны ў вывадзе.

С.Рыбчонак

87. Кеневічы гербу

«Равіч»

Рг. - Юзаф. пакінуў сына Казіміра, які набыў у 1747 фальв. Дарэў у Наваградзкім ваяв. Казімір меў пяць сыноў, з якіх Андрэй і Міхаіл пражывалі на спа-дчынных землях у Пінскім пав. Ян быў плябанам жых-морскім, Габрыэль¹ памёр беспатомным, а Павел стаў уладальнікам фальв. Дарэў. Сын Паўла Юзаф, ротмістр наваградзкі, спадчыннік па бацьку, таксама прад'явіў у якасці доказаў на шляхецтва сведчанні ўраднакаў і абывацеляў Ашмянскага і Наваградзкага пав. (1761), яго сыны Караль, Тэафіл і Юрый.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

¹У другім месцы Цыпрыян.

А.Леўчык, С.Рыбчонак

88. Керсноўскія гербу

«Побаг»

Рг. - Павел, пакінуў сыноў Сымона (беспатом.) і Францішка. Сыны апошняга: Багуслаў, суддзя земскі Наваградзкага пав., і Антоні, як засведчыў падчасы троцкі Дамінік Жыжэмскі квітацыйным лістом, дадзеным Юзафу, Дамініку і Іаанне з Ярмаловічаў Зубкам і іх бацьку (1774). З іх Багуслаў - спадчыннік маёнт. Дарэў у Наваградзкім пав. па бацьку і брату.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

С.Рыбчонак

89. Керсноўскія гербу

«Побаг»

Рг. - Тэадор, пісар гродзкі наваградзкі, за вайсковыя паслугі атрымаў ад Караля Яна-Казіміра стараства Гарадзечанскае (прывілей 1665). Сын Тэадора Людвік, лоўчы старадубскі, таксама валодаў стараствам Гарадзечанскім, што пацвердзіў дэкрэт задворна-асэсарскага суда ВКЛ (1740), пакінуў сыноў Адама і Гераніма, спадчыннікаў маёнт. Гарадзечна і Ізва-Пятровічы. Адам меў сыноў Яна, стольніка вшебскага, Марка, Валерыяна, Міхаіла і Юзафа, спадчынных уладальнікаў вы-

шэй згаданых маёнткаў.

Прызнаны ў дваранстве
19(30).01.1799.

З.Яцкевіч

90. Клячкоўскія гербу

«Агоньчык»

Вядома. дэкрэт па справе кн. Уланаў з Снарскім і Клячкоўскім: (1689).

- экстракт зрачонага дакументу ад К. Малюшыцкім (1756).

Рг. - Крыштаф, меў сыноў Яна (яго тэстамент 1676), Адама і Міхаіла. З

іх Міхаіл пакінуў сыноў Антонія і Аляксандра, у якога былі сыны Ян, Антоні і Мікалай.

Ян пакінуў сына Юзафа і ўнукаў Ігнацыя і Дамініка, з якіх Ігнацы набыў фальв. Пласкаўшчына ў Наваградзкім пав. ад Завішаў (1790), меў сына Караля, а Дамінік пакінуў сыноў Ігнацыя і Юзафа. Таксама прадставілі ў якасці доказу на шляхецтва сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Наваградзкага пав. за 1782.

Прызнаны ў дваранстве
4.01.1801.

З.Яцкевіч

91. Кміты гербу «Кміта»

Валодалі шматлікімі ўладаннямі ў Мсціслаўскім, Ашмянскім. Пінскім, Гарадзенскім, Ваўкавыскім, Лідзкім. Наваградзкім пав. і княстве Жамойцкім.

Рг. - Радзівон Шацкевіч К., валодаў маёнт. Беразавец, Крынкі, Сэрвеч, Пачапаў ў Наваградзкім пав., пакінуў сына Міхаіла. Апошні ўзяў па прывілею кн. Івана Яраславіча ленны маёнт. Каменка Клецкага княства, і падзяліў яго паміж сынамі: Іванам, Раманам і Крыштафам у 1576.

Крыштаф пакінуў сваю частку дачкам, Іван прадаў сваю частку Раману. Апошні ажаніўся з Марыяннай Гарабурдай, з якой меў сыноў Андрэя, Івана і Даміяна, якія падзялілі ў 1599 маёнт. Каменка.

Сын Рамана, Іван адпісаў у 1604 240 коп грошай літ. сваёй жонцы Ганне Багушэвічаўне Мінкоўскай, меў сына Яна-Альбрэхта. Апошні разам з жонкай Юстынай Чаркоўскай меў справы з Камінскімі ў Наваградзкім гродзкім судзе (1650), наконт права застаўнага на маёнт. Каменка.

Дачка Яна-Альбрэхта, Ма-

рыянна разам з мужам Аляксандрам Малюшыцкім адпісала чацвёртую частку маёнт. Каменка свайму роднаму брату Казіміру ў 1683. Апошні, згодна квіта Камароўскага (1698), кухмістра ВКЛ і палкоўніка наваградзкага, служыў у войску ВКЛ, ажаніўся з Кацярынай Ромераўнай каля 1681. Пакінуў дзяцей: Мікалая і Элеанору, апошняя разам з мужам Уладзіславам Данейкам адпісала чацвёртую частку маёнт. Каменка свайму брату Мікалаю ў 1720. Мікалай, згодна прывілея Караля Аўгуста III ад 1732, стольнік Смаленскага ваяв., разам з жонкай Сюзаннай Далматоўнай (каля 1727) меў сыноў Аляксандра, манаха іезуіцкага закону, а па яго ліквідацыі - каноніка Інфлянцкага, і Іаахіма.

Іаахім і жонка Кунегунда-Францішка Бялахоўская, дачка чашніка падляскага, прадалі маёнт. Каменка Міхаілу Еленскаму, падстарасце судоваму мазырскаму ў 1771. Іаахім працаваў контррэгістрантам рэпарацый літ. у Скарбе Рэчы Паспалітай, што засведчыў крэдэнсам Антоні Тызенгаўз, падскарбі надворны ВКЛ (1766), суддзя земскі наваградзкі па крэдэнсу ваяводы кн. Юзафа-Аляксандра Яблонскага (1769), праводзіў люстрацыю падаткаў Аршанскага пав. (1773), таксама люстратар маёнткаў забароненага

ордэна іезуітаў у Наваградзкім ваяв. (1773), што засведчыла квітам Адукацыйная камісія, камісар па збору падатка "ахвяры дзесятага гроша" (1788). У 1792-1795 абіраўся суддзёй земскім наваградзкім, а таксама шляхецкім дэпутатам Наваградзкага пав.

Сын Іаахіма Ігнацы-Эразм, камісар цывільна-вайсковы Наваградзкага ваяв., дэпутат Галоўнага Трыбунала ВКЛ у 1764, валодаў маёнт. Пуцэвічы і Каменка ў Наваградзкім ваяв., яго жонка Караліна Корсак.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

З.Яцкевіч

92. Карафа-Корбуты гербу «Корчак»

Выводзіліся з Хелмскай зямлі Вальнскага ваяв. Генеалогія першых каленаў слаба распрацавана, таму што дужа аўтэнтчных Соймавых дакументаў загінула ў Вільні ў 1702, як засведчыў маніфестам стараста жамойцкі Агінскі, у 1716 пад час спалення двору ў Магілёве (маніфест Пётуха), і ў 1746, калі згарэў двор Красноўскі, што за-

сведчыла маніфестам Рэгіна з Камінскіх К., жонка стольніка старадубскага.

Па родаваму паданню паходзілі ад Паўла і Мацвея, якія вызначыліся пад час войнаў з крыжакамі і туркамі. За ўдзел у апошняй Кароль Уладзіслаў III надаў Мацвею маёнт. Корбутава Воля ў Валынскім ваяв. Таксама К. валодалі маёнт. Вішаў (Слоніўскі пав.), Крыжановічы (Ваўкавыскі пав.), Пакольна (Вілкамірскі пав.). Горчыцы і Змаргіны (Польскія Прусы), Шчэцінкі на Запущанскім тракце, Зялёны Кубак у Полацкім ваяв., Брыкаўская і Грозаўская асады, што пацвярджаюць прывілеі Караля Жыгімонта I (1532) і кн. Алелькавіча (1538) - Пятру К.

Таксама вядома: Мікалай, чашнік літ., пакінуў сына Тэадора, палкоўніка войск пол. і харужага валынскага.

- Марцін, канюшы ашмянскі, стараста красноўскі (1718), стольнік старадубскі і суддзя задворны-асэсарскі, спадчыннік маёнт. Краснае (Старадубскі пав.), склаў тэстамент у 1736.

- Геранім, служыў генералам у войску рас. за панаваннем Пятра I пад прозвішчам Корбаў, удзельнік Паўночнай вайны, забіты ля Дзятлава.

- Міхаіл, стараста красноўскі, выводзіўся ў Месціслаўскім земскім правінцыйным судзе (1775).

Рг. - Андрэй, дзедзіч маёнт. Рутка ў Наваградзкім ваяв., ад жонкі Рэгіны з Грышкевічаў меў сыноў Казіміра і Стэфана, паручыка пяцігорскага і рэгіментарыя літ., што засведчыў Грыгоры-Антоні Агінскі, генеральны стараста жамойшкі і гетман ВКЛ (1709). З іх Казімір, уладальнік маёнт. Жальвінец, які набыў ад кн. Мікалая-Фаўстына і Барбары з Завішаў Радзівілаў (1724). і Касарычы, які набыў ад Яна, суддзі гродзкага рэчыцкага, і яго жонкі з Эйсымонтаў Дэраэс (1728), узяў шлюб з Марцыяннай Главацкай і меў сыноў Ігнацыя, Юзафа і Леона. з якіх апошні ад жонкі з Каранеўскіх пакінуў дачок Апалонію і Кацярыну.

Ігнацы, уладальнік маёнт. Волца ў Наваградзкім пав., які прадаў Станіслава Шаціле (1770), меў жонку з Камароўскіх і сыноў Вінцэнта і Юзафа. З іх апошні быў дэпутатам Галоўнага Трыбунала ВКЛ (1788). камісарам цывільна-вайсковым і парадкавым Наваградзкага ваяв., суддзёй земскім наваградзкім і сталавіцкім, чашні-кам Наваградзкага ваяв. па прывілею

Караля Станіслава-Аўгуста (1784), уладальнік маёнт. Ужанка і Рудаўка, што набыў ад Плятэраў, і Гарадзея, што набыў ад Есьманаў, таксама арандаваў маёнт. Заценеў і Грэск у кн. Радзівілаў, яго жонка з Гінтэраў, дачка стольніка наваградзкага. сыны Міхаіл і Карнэліўш.

Юзаф, ажаніўся ў Аршанскім пав. з Канстанціновічаўнай, меў сыноў Ігнацыя, Тамаша, каморніка пінскага, Фларыяна, харужага, і Антонія, падпаручыка войск пол.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

З.Яшкевіч

93. Коршуны гербу

«**Брохвіч**»

Рг. - Якуб, сын Мікалая, уладальнік маёнт. Тараевічы, які набыў ад Антонія і Брыгіды з Айцшошкевічаў Тараевічаў (1759). Жонка Якуба - Эльжбета з Тараевічаў, сыны Тадэвуш і Юзаф, спадчын-

абывацеляў Наваградзкага пав. за 1800. Тадэвуш меў сына Юрыя.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

С.Рыбчонак

94. Астроўскія-Куневічы гербу «Порай»

Зямяне Наваградзкага ваяв. Паводле родавага падання валодалі маёнт. Грузэнікі і Русоцін.

Рг. - Юзаф, сын Ігнацыя, уладальнік фальв. Труднаў і Саваняўшчына, якія набыў ад Лімонтаў (1610.

1639). Яго сыны: Мікалай, Ян. Самуэль і Давід, як сведчыць дэкрэт з тымі ж Лімонтамі (1638). Давід пакінуў сыноў Пятра і Самуэля, што атрымалі спадчыну ад жонкі і дачок Стэфана Куневіча (1716)¹. З іх Пётр меў сярод іншых сына Дамініка, а той сыноў Міхаіла і Юзафа, што засведчыў тэстаментам у 1768.

З іх Міхаіл, каморнік ковенскі па патэнту падкаморага таго ж павета Тадэвуша Ваўжэцкага (1786), рэгент гродзкі і касір Наваградзкай цывільна-вайскавай і парадкавай камісіі (1790), пісар

земскі, а пасля наваградзкі
земскі і гродзкі рэгент (1792).

Прызнаны ў дваранстве
10(21).12.1798.

¹Стэфан у генсалогіі не пазначаны.

С.Рыбчонак

95. Курачыцкія гербу «Самсон»

Ужывалі родавы прыдамак Саниютыч (Saniutycz).

Вядома: Юзаф К., што здаваў у заклад фальв. Курачыцкі Мікалаю і Гальшке з Курачыцкіх Пантусам (1676), нашчадкі якога прадалі спадчыну абознаму інфлянцкаму

Яну Цывінскаму.

Выводзіліся: Сымон, сын Міхаіла, унук Стэфана, праўнук Тэадора, прапраўнук Юзафа, дзедзіч фальв. Болчыцы ў Гарыдскай парафіі, з сынамі Станіславам, Вінцэнтам і Марцінам; Вінцэнт, Лаўрын, Мацвей і Іаахім, сыны Гераніма, унукі Сымона, праўнукі Габрыэля, дзедзічы фальв. Шантыры ў Варанчанскай парафіі; Антоні, сын Станіслава, унук Паўла, праўнук Габрыэля, дзедзіч фальв. Тараевічы, з сынам Ігнацыем; Лаўрэнці, сын Віктара, унук Францішка, праўнук Габрыэля,

дзедзіч фальв. Куневічы.

Прызнаны ў дваранстве
26.05.1800.

С.Рыбчонак

96. Крыўкоўскія гербу «Паўкозіц»

Выводзіўся Францішак, сын Міхаіла Пятровіча, стольніка Слонімскага пав.

У якасці доказы на шляхецтва прад'явіў сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Слонімскага пав. (1786).

Прызнаны ў дваранстве
31.12.1798 (11.01.1799).

А.Шпунт

97. Крышылоўскія гербу «Адравонж»

Па родаваму паданню паходзілі ад Міхаіла, сына Васіля, уладальніка маёнт. Якімаўка з вв. Залужжа і Апушкі ў Наваградзкім пав., які прадаў згаданы маёнтка Кацярыне Сканіцянцы, жонцы старасты рэчышкага кн. Аляксандра Міхайлавіча Вішнявецкага (1562), што пацвердзіў асобным прывілеям Кароль Жыгімонт-Аўгуст (1562).

Рг. - Міхаіл, уладальнік маёнт. Уняхоў-Крышылоўшчына, які яго продак Цімафей атрымаў

ад гр. Юрыя Іллініча. Сын Міхаіла Адам, лоўчы Наваградзкага ваяв., спадчыннік па бацьку (1697), ад першай жонкі Элеаноры Быкоўскай меў сыноў Бенядзікта і Канстанціна, ад другой – Рахелі Магільнішай – сыноў Міхаіла і Яна, паміж якімі падзяліў спадчыну (тэстамент 1714).

З іх Міхаіл, напачатку канюшы, а пазней суддзя земскі наваградзкі па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1765), ад жонкі з роду Крываблоскіх пакінуў сына Яна, дзедзіча маёнт. Уняхоў-Крышылоўшчына, жонка апошняга – Хмялеўская.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

С.Рыбчонак

98. Ласоўскія гербу «Прус III»

Выводзіліся: Ян з сынамі Вінцэнтам, Стэфанам і Антоніем; Антоні з сынам Аляксандрам; Феліцыян; Захарьёўш; Ян з сынамі Янам, Антоніем, Якубам і Людвікам; Ян з сынамі Мацвеем і Марші-

нам; Андрэй з сынамі Станіславам Л., што ў якасці доказу на шляхецтва прад'явілі сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Слонімскага пав. за 1796.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

С.Рыбчонак

99. Лембеўскія гербу «Януш»¹

Рг. – Пётр, выкупіў закладны фальв. Зайкаўшчына ў Наваградзкім ваяв. Андрэя і Рэгіны з Капыстэнскіх Дарэўскіх (1693), меў жонку Ефрасінню з Берасьневічаў і сына Людвіка, што набыў фальв. Дарэў-Цві-раўшчына (Наваградзкае ваяв.) ад Яна Сегеня (1769). Апошні ўзяў шлюб з Іааннай Зублеўскай, ад якога меў сына Антонія, спадчынніка вышэй-згаданага маёнтку (1785).

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

¹ Герб вядомы толькі з назвы.
С.Рыбчонак

100. Лешчылоўскія гербу «Лебедзь»

Ужывалі родавы прыдамак Кахановіч (Kochanowicz).

Выводзіліся з маёнт.Ляшчылаў у Полацкім ваяв., папэры на які загінулі ў 1604.

Рг. – Васіль, каморнік Наваградзкага ваяв., дваранін ЯКМ, набыў ад Юзафа Васілевіча

Бокіямаєнт. Обрынка (1568), а таксама маєнт. Мацешыцы ад дваюрадных братоў Андрэя і Багдана Іванавічаў Л. (1577), яго жонка - Ганна з Волкаў, сыны Яраш, Хведар, Андрэй, Станіслаў і Ян. З іх два першых прадалі спадчыну ў

маєнт. Мацешыцы, Андрэй пакінуў сыноў Багдана і Самуэля. Станіслаў перасяліўся ў маєнт. Ляшчылаў, а Ян - спадчыннік маєнт. Мацешыцы, узяў шлюб з Рэгінай з Аколавых. яго сыны Адам, Ян-Аляксандр (яго тэстамент 1671) і Эліяш, што пашвердзіў харужы Наваградзкага ваяв. Матэаш Францкевіч-Радзімінскі (1648).

Адам пакінуў сына Фларыяна, які прадаў сваю долю спадчыны ў маєнт. Мацешыцы, Эліяш ад шлюб з Марыяннай Пятровіч меў сына Якуба, які перасяліўся ў Аршанскі пав. А Ян-Аляксандр, спадчыннік па бацьку, дваранін ЯКМ, што падцвердзіў лістом падканцлер ВКЛ Аляксандр Нарушэвіч, яго жонка Анастасся з Жукоўскіх. сыны Аўгустын (беспатом.) і Лукаш, таксама дваранін ЯКМ. Жонка апошняга - Магдалена Бандзічоўна¹, сыны Ян (беспатом.), Уладзіслаў і Пётр.

З іх Уладзіслаў узяў шлюб з Барбарай Войніч і пакінуў сына Казіміра. Сыны апошняга і Феліцыянны з Бурынскіх: Францішак, меў жонку Канстанцыю з Ладзятаў і сыноў Юрыя і Людвіка, Ян і Уладзіслаў². А Пётр ад жонак Ганны Войніч і Марыянны з Грэчыхаў меў сыноў Юзафа (памёр у малалействе). Фларыяна і Антонія. Апошні ўзяў шлюб з Даротай Гаціскай, ад якога меў сына Ігнацыя, спадчынніка па бацьку (1787), яго жонка Ганна Гаўрылкевіч, сын Бенядзікт.

Прызнаны ў даранстве 26.05.1800.

¹Мажліва Барадзічоўна.

²У другім месцы - Вашлаў.

С.Рыбчонак

101. Лібарчаі гербу «Налэнч»

Вядома: Марцін Юр'евіч і Рэгіна з Такачэўскіх Крыштафовічы-Ваўканоўскія падарылі 1/2 частку фальв. Ваўканоша ў Наваградзкім ваяв., званую Русілаўка, Міхаілу і Крысціне з К.-Ваўканоўскіх Лібарчаям (1692).

- Ян Дарэўскі, падстолі сма-

ленскі, прадаў Казіміру-Ігнацыю Л.-Скалгвінскаму, мастаўнічаму Наваградзкага ваяв., маёнт. Дарэў-Гуцоўшчына (1713).

- Аб'юрата Яна Л. і квіт пабаравы ад Антонія Вайніловіча. скарбніка слонімскага і камісара Наваградзкага ваяв., яму ж з маёнт. Ваўканоша (1716).

Выводзіліся Бенядзікт з пляменнікамі Паўлам, Каралем і Казімірам.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

С.Рыбчонак

102. Ліноўскія гербу

«Помян»

Рг. - Мікалай, меў у закладзе (1652) за 400 злотых пол. дзве валокі зямлі ў в.Загоча з маёнт. Сачэўкі ў Наваградзкім пав. ад Даніэля і Ганны з Шэметаў Аўсяных, падсудкаў ваўкавыскіх.

Яго сын Казімір валодаў адной закладной валокі зямлі па тэстаменту бацькі (1669) таксама ў Загочы. Сын апошняга Якуб арандаваў валокі зямлі ў в. Мялехавічы з маёнт. Стайкі (Наваградзкі пав.) у Станіслава, лоўчага наваградзкага, і Адама, старасты віржынскага ...¹

(1734), пакінуў сыноў Дамініка (беспатом.), Антонія (беспатом.) і Паўла. З іх Павел меў сыноў Юзафа, яго сын Антоні, які арандаваў у Гераніма і Марцыянны Галаўнёў фальв. Скураты (Наваградзкі пав.), Яна і Вінцэнта.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

¹Прозвішча не пазначана.

С.Рыбчонак, А.Шпунт

103. Ляткоўскія гербу

«Порай»

Рг. - Ян, сын Лукаша, уладальнік маёнт. Чашуйкі (ці Ляткава) і Качалава ў Наваградзкім ваяв., з якіх здаваў першы ў заклад Калявам (1699), меў жонку Хрысціну з Крыгераў і сыноў Самуэля, Станіслава

і Паўла. З іх Самуэль адсудзіў ад Ганны з Сангушкаў кн. Радзівіл. жонкі канцлера вял. літ., што знішчыла паперы Л. на належныя ім маёнткі, частку спадчынных земляў (інтрамісія 1765), пакінуў сыноў Станіслава, яго сын Леон, Ігнацыя, Яна, Міхаіла, Францішка і Юзафа.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

А.Шпунт

104. Магнушэўскія гербу «Агоньчык»

Рг. - Тамаш, уладальнік маэнт. Магнушкі ў Кнышынскай парафіі Мазавецкага княства, пакінуў сына Лукаша (нар. у 1681). Апошні валодаў таксама фальв. Шацілы-Кулікоўцы ў Бельскай зямлі Падляскага ваяв., які набыў ад Адама Пясецкага (1731), мяняўся зямлёй з Францішкам Канопкай і Зыгмунтам Залескім (1734) і з Адамам Кулікоўскім (1734), купіў у бельскага мечніка Зыгмунта Кужэнеўскага селяніна - Себасцьяна Кнія з жонкай і дзецьмі (1729).

Сыны Лукаша: Барталамей, Станіслаў, Адам, Пётр і Ян, з якіх Ян меў сына Аляксандра, што перасяліўся ў Княства, атрымаўшы перад тым сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Чэрскай зямлі (1790). А Пётр, спадчыннік па бацьку, пакінуў сыноў Францішка, Войцэха, Андрэя, Мікалая, Вінцэнта і Яна, што перасяліліся ў Наваградзкі пав. да свайго дзядзькі, стараельненскага алтарыста.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

С.Рыбчонак

105. Маджарскія гербу «Дар»

Выводзіліся з Венгрыі.

Рг. - Міхаіл, служыў у аўстрыйскіх войсках пад пачалам кн.Еўгеніўша, пасля бітвы пад Белградам папаў у турэцкі палон, быў выкуплены з рабства адным купцом, пакінуў сына Нуму. Апошні памёр у Канстанцінополі (каля 1780), меў жонку Люцыю і сына Яна. Ян перасяліўся ў Княства, пакінуў сына Леона, народжанага ў Канстанцінополі, які паводле Канстытуцыі 1790 атрымаў шляхецтва РП. Леон¹ набыў ад Міхаіла Радзішэўскага, маршалка сталавіцкага, фальв. Драгабыль і Кравевічы ў Наваградзкім пав. (1795), меў сыноў Антонія і Яна.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

¹Заснавальнік фабрыкі слупкіх паясоў спачатку ў Нясвіжы, а потым у Слушку.

С.Рыбчонак

106. Маеўскія гербу «Стары конь»

Ужывалі гербавы прыдомак Налэнч.

Рг. - Казімір, уладальнік маёнт. Бердаўка ў Наваградзкім ваяв. (1650), ад жонкі з Корсакаў меў сыноў Міхаіла і Юрыя. З іх Міхаіл, дзедзіч фальв. Равіны (1742), меў трох жонак: першую - з Тупальскіх, другую - з Чэркаскіх, і трэцюю - з Вольскіх, пакінуў сыноў Матэвуша, Тыбурцыя і Алаізія. Сыны Матэвуша: Ігнацы і Ануфры. Алаізі меў сыноў Людвіка, паручыка войск рас.. Казіміра, які з жонкай Завадзкай перасяліўся ў Мазырскі пав., і Яна, што жыў на Беларусі.¹

Другі сын Казіміра Юрый, дзедзіч фальв. Орды (1741), яго жонка Лешчылоўская, сыны Францішак і Пётр. З іх Францішак валодаў таксама фальв. Тарасаўшчына, судзіўся з Фларыянам і Каралем Ісаевічамі (1745). з жонкай Іааннай Раецкай меў сыноў Юзафа і Антонія. Юзаф быў дваранінам Скарбу ВКЛ і ротмістрам наваградзкім, акрамя маёнт. Трасейкі валодаў яшчэ фальв. Равіны (абодва ў Наваградзкім пав.), які набыў ад Яна, судзі земскага, Пятра, гараднічага, Ігнацыя, шамбяляна Двара Польскага і камісара цывільна-вайсковага і

парадкавага, ураднікаў Мінскага ваяв., і Тадэвуша, каноніка велёнскага, Паўлікоўскіх, меў жонку з Сасіновічаў, сына Адама. А Антоні ўзяў шлюб з Зыгмунтовічаўнай і перасяліўся ў Троцкае ваяв.

Брат Францішка Юр'евіча Пётр ад жонкі з Лашчэўскіх пакінуў сыноў Міхаіла, віцебскага земскага пісара, які меў жонку з Залескіх, і Тадэвуша, што таксама пражываў на Беларусі, яго жонка Янкоўская.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

¹Напэўна, меліся на ўвазе т.зв. беларускія губерні - Віцебская і Магілёўская.

С.Рыбчонак

107. Макавецкія гербу «Помян»

Выводзіліся з Кароны.

Вядома: Аляксандр, з Падляскага ваяв., і Валенці, з Цэханаўскай зямлі, Альбрэхт, пісар гродзкі слонімскі, і Крыштаф М. з Наваградзкага ваяв. былі на элекцыі Караля Ўладзіслава IV (1632).

Рг. - Геранім, сакратар ЯКМ і маршалак ВКЛ, перасяліўся ў Наваградзкае ваяв., уладальнік маёнт. Сенічыцы, Красевічы, Навасады, Малавіды, Крышпыловічы, Лагодкі і Янавічы ў тым жа ваяв., а таксама маёнт. Высо-

кае ў Падляскім ваяв., якія часткова набыў, а часткова атрымаў ад налворнага маршалка ВКЛ кн. Мікалая Крыштафа Радзівіла (1579), яго жонка Косаўна, сын Геранім.

Геранім узяў шлюб з Ганнай Радзімінскай-Францкевіч, пакінуў сыноў Мікалая, Пятра-Казіміра, Людвіка, Альбрэхта, Крыштафа і Юрыя (беспатом.). З іх Мікалай, дзедзіч маёнт. Высокае ў Падляскім ваяв., меў жонку з Заранкаў. Пётр-Казімір, падваявода наваградзкі, а потым кашталян парнаўскі, узяў жонку з Радванаў і пакінуў сыноў Марціна (беспатом.), Уладзіслава (беспатом.) і Стэфана, з якіх апошні ад Ганны Вольскай, дачкі скарбніка наваградзкага, меў таксама трох сыноў. А Людвік ажаніўся з Кацярынай Камінскай, яго сын Міхал¹, узяў жонку Соф'ю з Карызнаў, з якой меў сыноў Яна, мечніка наваградзкага, яго жонка - Ганна з Шэметаў, у першым шлюбе за Жэмбоцкім, Юрыя, Эліяша (беспатом.), Дамініка-Антонія і Аляксандра.

Сын Міхала Юрый ад жонкі Рахелі Жэмбоцкай пакінуў сыноў

Валерыяна, яго жонка Скурчанка, а пра іх нашчадкаў невядома, і Юзафа, яго жонка Палубінская. Апошні меў сыноў Антонія, прэзідэнта 2-га дэпартаменту Магілёўскага галоўнага суда, яго жонка Зубоўская (?), Тадэвуша, манаха базільянскага закону, і Яна-Казіміра, харужага, падкаморага, маршалка, і, нарэшце, кашталяна (1798) Слонімскага пав.. і дачку Элеанору, у шлюбе за палкоўнікам Пятровічам. Юрый, магчыма, меў яшчэ аднаго сына Сымона, мечніка мсціслаўскага, якому беспатомны дзядзька Эліяш Міхайлавіч разам з жонкай Схалястыкай Вайніловіч пакінуў сваю маёмасць, яго жонка - Панятоўская, сын Каспер-Фелікс, падстолі і суддзя гродзкі мсціслаўскі, што ўзяў шлюб з Ганнай Котаўнай, дачкой падкаморага мазырскага, ад якой меў сына Тадэвуша, яго жонка Бенклеўская, што нашчадкаў не пакінулі.

Брат Юрыя Аляксандр Міхайлавіч меў жонку з Мержэўскіх і сына Ігнацыя, лоўчага старадубскага. Апошні ўзяў шлюб з Дунін-Баркоўскай, пакінуў сыноў Міхала (беспатом.) і Фелікса, канюшага Наваградзкага пав., які ад жонкі з Ельцоў, у першым шлюбе за Тулоўскім, меў сыноў Юзафа і

Клеменса.

Прызнаны ў дваранстве
31.12.1798(11.01.1799).

¹ Міхаіл быў войскім старадубскім.

З.Яцкевіч

108. Маклокі гербу «Граблі»

Рг. - Леў Міхайлавіч, уладальнік маёнт. Хлопічы ў Наваградскім ваяв., які набыў ад Гальшкі Янаўны Гайко, у другім шлюбе за харужым наваградскім Паўлам Падарэўскім, і яе сыноў Мікалая і

Адама П. (1585). Жонка Льва Марына з Падарэўскіх. сыны Беняш, Пётр і Павел (беспатом.), што падзялілі спадчыну паміж сабой (1617). З іх Павел, дзедзіч згаданага маентка, як сведчаць квіты падчашага і паборцы Наваградзкага ваяв. Людвіка Пратасевіча (1661), паборцы Стэфана Ляшчылоўскага (1673), падстоля Троскі і паборцаў Станіслава Керсноўскага і Рафаіла Пшэрадоўскага (1685), пакінуў яго братам. Беняш меў сына Паўла, яго сыны Зыгмунт, Пётр і Юрый, а Пётр - сына Альбрэхта-Яна (бес-

патом.), уладальніка маёнт Ястрэмбля у Наваградскім пав., які пакінуў пляменнікам (тэстамент 1685).

Зыгмунт меў сына Антонія і ўнукаў Юзафа, Тадэвуша і Ігнацыя, што памерлі беспатомнымі. Юрый пакінуў сына Пятра і ўнукаў Юзафа, шамбяляна Двара Польскага, і Матэвуша, гранічнага камісара Наваградзкага ваяв., уладальнікаў маёнт. Хлопічы, якія прадалі спадчыну кароннаму сакратару Міхаілу Граноўскаму (1786), таксама набылі фальв. Міхалоўшчына ў Наваградскім пав. ад Феліцыяна Міхалоўскага (1791). З іх Юзаф ад жонкі Ганны, дачкі абознага слонімскага Пшэслаўскага, меў сына Фелікса.

Прызнаны ў дваранстве
19(30).01.1799.

С.Рыбчонак

109. Малынічы гербу «Юноша»

Ужывалі родавы прыдомак Амаліцкія (Amolicki).

Рг. - Яраслаў, атрымаў у пасазе за жонкай Марыяннай Цярпіцкай фальв. Церніхаў-Сабаншчына (1699), яго сыны Ян, Антоні і Юзаф. З іх

Антоні, спадчыннік па брату Юзафу фальв. Сабаншчына (1740), пакінуў сыноў Барталамея, яго сыны Андрэй і Аляксандр, Сымона, Лаўрэнція, яго сын Адам, Караля і Міхаіла, яго жонка з Варатынцаў. Усе яны дзедзічы маёнт. Сабаншчына.

Прызнаны ў дваранстве
26.05.1800.

С.Рыбчонак, А.Шпунт

110. Малюшыцкія гербу «Радван»

Вядома: - ліст Вял. кн. Аляксандра да наваградзкага намесніка Лігавор-Храптовіча, каб ён Барыса Астапкавіча з братамі М. не прымушаў спраўляць павіннасці да іх не належныя.

- ліст Караля Казіміра да наваградзкага намесніка Судзімонта, што Астапка Гаўрылавіч М. Яго Каралеўскай Міласці "з даспехам" служыў і ад інш. павіннасцей вызвалены (1445).

- ліст Станіслава Гашталда, ваяводы наваградзкага, да татараў Ахмеця Улановіча, Адка Маркевіча і інш., каб яны Івашку Астапкавічу М. з братам крэйд не рабілі.

- ліст Яна Забжэзінскага, маршалка земскага і ваяводы

наваградзкага, да Івана Мас-тыкі і Андрэя Чыжа, каб яны Астапку Івашкавіча М. з татарамі Адкам Маркевічам і Мах-мецем Улановічам рассудзілі (1517).

- Сямён Федкавіч з Малюшыц разам з Марцінам Дзершковічам і Жланам Навошыцам адны з першых запісаліся ў наваградскую харугву пад час паспалітага рушання ў 1528, доказам чаму дэкрэт рэвізорскі Яраша Пясецкага, пісара польнага літ., героньскага, ліпнішкага і дзевянішскага старасты, і Яна Кердэя, пісара земскага ашмянскага; і ліст кн. Яцка Чымбаевіча Улана, які ўступіў ім землі, якімі яны валодалі, атрымаўшы ўзамен іншыя.

- квіты на выплату падаткаў з маёнт. Малюшыцы за 1553-1629.

Рг. - Васіль Багданавіч, валодаў разам з братам Сямёнам, у якога быў сын Мікалай, вочынай Малюшыцы ў Наваградзім пав. Сыны Васіля Іаахім, Ян, Самуэль і Адам, а таксама Мікалай Сямёнавіч судзіліся ў 1629 з кн. Чымбаем Уланам, каралеўскім харужым, не жадаючы быць яго леннікамі. Сын Іаахіма Сымон, уладальнік часткі маёнт. Малюшыцы, якую выкупіў разам з бацькам у братоў таго (1666), купіў разам з бацькам у Самуэля Катарскага шэсць падданных з сем'ямі

(1673), якіх пасяліў ў вотчыне, з 1688 спадчыннік маёнт. Ма-люшыцы, таксама валодаў маёнт. Волца, які набыў ад Та-маша Яховіча-Ваўчэцкага, пакінуў сыноў Тадэвуша і Яна.

З іх Тадэвуш меў сыноў Ан-дрэя, ротмістра пяцігорскай харутвы (звольнены са службы аб-шытам Караля Аўгуста III ў 1761), яго сыны Базыль, ротмістр Пружанскай харутвы (звольне-ны ў 1773), Сымон і Юзаф; Яна, ротмістра войск пол., яго сыны Міхаіл, Ян і Яўсеві (ці Юзаф); і Даніэля.

А Ян Сымонавіч меў сыноў Юзафа, яго сын Вінцэнт, і Фран-цішка, яго сын Ігнацы, якія ўсе прадалі спадчынны маёнт. Ма-люшыцы за 29000 злотых пол. Адаму і Тэадоры Браньцам (1774), застаўшыся ўладальні-камі маёнт. Волца.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

С.Рыбчонак, А.Шпунт

111. Манкевічы гербу «Любіч»

Паходзілі з Троцкага ваяв.

Рг. - Ян, спадчынны ўладаль-нік маёнт.Шадзюнцы Троцкага пав., ажаніўся з Люцыяй Клід-зянкай, якая адпісала ма-ёнт.Клідзеў у 1692 свайму сыну Юрыю. Апошні акрамя гэтага маёнтка валодаў маёнт.Шад-зюнцы, меў сына Дамініка,

хрышчанага ў Вы-сокадворскім кас-цёле ў 1700, спад-чынніка вышэй згаданых маёнт-каў.

Сын Дамініка. Юзаф набыў фальв. Явойцішкі Троц-кага пав. у 1767. Пакінуў сыноў Яцка і Вінцэнта,

спадчыннікаў фальв. Явойціш-кі. Згодна метрыкі Высокад-ворскага касцёла ў Вінцэнта быў сын Ануфры (запіс 1774).

Прызнаны ў дваранстве 29.05.1800.

З.Яцкевіч

112. Маркевічы гербу «Лебедзь»

Выводзіліся з Аршанскага пав.

Рг. - Казімір, уладальнік фальв. Лесна ў Аршанс-кім пав., які ў 1669, пакінуўшы сабе частку ў 15 валок, прадаў Вой-цэху і Марыянне Сарафіновічам, перасяліўся ў Сло-німскі пав. Меў

жонку Кацярыну Глухоўскую, з якой арандаваў маёнт. Смака-тоўшчына Слонімскага пав. Яго сыны: Пётр (беспат.) і Ян-

Антоні, чашнік оўруцкі, а таксама дачка Тэафіля. Ян-Антоні арандаваў фальв. Якімовічы (1732), які належаў Бжастоўскім. Гопэны, дзедзічы Смакоўшчыны, выкупілі ў яго і маці гэты фальварак. Набыў фальв. Гладкоўшчына, які пакінуў свайму сыну Яцку (тэстамент 1751). Яцак, стараста кружунскі, гэтае стараства пазней перадаў Карыцкім (1788), меў шваграў Сулятыцкіх. Пакінуў сыноў Казіміра, харужага войск літ., уладальніка маёнт. Моснеж, Ануфрыя, войскага галіцкага, Матэвуша ды Яна, старасціаў кружуньскіх.

Прызнаны ў дваранстве 2(13).12.1798.

3.Яцкевіч

113. Марцінкевічы гербу «Лебедзь»

Выводзіліся з Віленскага, Лідзкага і Упіцкага пав.

Рг. - Ян, меў сыноў Яна і Юрыя, з якіх Юрый узяў шлюб з Кацярынай Догелеўнай. Сыны Юрыя: Ігнацы, манах францысканскага закону, Юзаф і Міхаіл, каморнік наваградзкі, што набыў маёнт. Дарэў (Наваградзкі пав.)

ад Зубоўскіх (1765). Сыны апошняга: Адам, каморнік наваградзкі, уладальнік фальв. Паўлюкоўшчына, і Юзаф, пісар гродзкі наваградзкі, уладальнік фальв. Гарадзся, у якога былі сыны Францішак і Станіслаў.

Прызнаны ў дваранстве 2(13).12.1798.

3.Яцкевіч

114. Мацкевічы гербу «Ястрабец»

Выводзіліся з Ашмянскага пав.

Рг. - Іван Грыгор'евіч, уладальнік маёнт. Янушкоўшчына ў Ашмянскім пав., што відаць з закладнога права жонцы Сівіцкай на 150 коп грошай літ. у 1591, яго першая жонка Хрысціна, дачка Станіслава і Соф'і Пятроўны з кн. Гедройц Старасельскай Сівіцкіх, другая жонка Кацярына Жохаўна, з якой валодаў маёнт. Гаравец у Мінскім ваяв. (квіт ад Грыбаў 1627) і меў сына Яраша.

Яраш, таксама меў двух жонак: першая - Соф'я з кн. Гедройц, у першым шлюбе за Сянкевічам, у другім за Іванам Шванскім, уладальніца паловы маёнт. Душчыцы і Васькоўшчы ў Мінскім ваяв. (1628). з якой набыў яшчэ частку маёнт. Душчыцы і Васькоўшчы, доказам чаму запіс ад Яна і Алены з Шванскіх Пашкевічаў (1645);

другая жонка - дачка віцебскага ваяводы Антонія Храпавіцкага, доказам чаму рэляцыя вознага аб спаленні маёнт. Душчыцы (1652), пакінуў сына Крыштафа. Крыштаф, мечнік смаленскі, стражнік, а пазней ротмістр Наваградскага ваяв., пасол на Соймы: элекцыйны 1697, таксама 1704 і 1707, да генерала Рэпніна, дэпутат да ўкладання Канстытуцыі ВКЛ у 1698, судзіўся з Мікалаем¹ Галінскім. войскім і суддзёй гродзкім аршанскім, што спрабаваў далучыць маёнт. Душчыцы да свайго маёнтка Хоўхла (1685), аб наездзе на маёнт. Душчыцы і гвалтоўным захопе падданага з тым жа (1686), і Есьманамі, сынамі кашталяна мінскага, аб збіцці душчыцкага падданага (1697)², яго жонка Тэафіля Цэдроўская, дачка падчашага наваградскага, сыны Яраш, Крыштаф, Грыгоры і Аляксандр, што падзялілі бацькаву спадчыну ў 1741.

Першы сын Крыштафа Яраш быў стражнікам, падчашым, ротмістрам мінскім, ваяводзкім паслом на элекцыйны Сойм 1697, вайсковым паслом да Караля Аўгуста II у 1699, да шведаў у 1703, на Вялікую раду ў 1704, да гетмана вялікага ВКЛ кн. Міхаіла Вішнявецкага ў 1706, на з'езд наваградзкі ў 1707, да гетмана ВКЛ Агінскага, на сенатарскую раду ў 1707, да цара Пятра I у 1709, да

кароннага гетмана Сеньяўскага. да прымаса Шэмбека, на сойм Варшаўскі ў 1712, да кн. Вейнсэфэlsa і да гетмана польнага літ. Дэнгофа ў 1715, да генералаў рас. Лівена і Сліпенбаха (1736). Меў жонку Кашырыну Шрэтэр, дачку кашталяна інфлянцкага, і сына Грыгорыя. Апошні, стараста калачэўскі, узяў шлюб з Даротай Сестранцэвіч, дачкой стражніка старадубскага. меў сына Грыгорыя, надворнага саветніка, што атрымаў вывад у Магілёўскім намесніцтве і ажаніўся з Марыяннай Воўк-Ланеўскай, дачкой старасты жэмброўскага.

Другі сын Крыштафа Крыштаф, падчашы мсціслаўскі, пасол ад Мінскага ваяв. на раду Варшаўскую (1704), яго жонка Агнешка Алэндзкая, дачка пісара земскага ваўкавыскага, сыны Багуслаў і Ян.

Трэці сын Крыштафа Грыгоры. стражнік Мінскага ваяв., пасол на элекцыі 1697 і на Вялікую раду ў Варшаве (1704).

Чацвёрты сын Крыштафа Аляксандр. канюшы Мінскага ваяв., пасол на Вялікую раду ў Варшаве (1704), першая жонка Марыянна з роду Таргоні Жы-

довічаўна, дачка мінскага крайчага, другая - Марыя Еленская, дачка суддзі земскага мазырскага, пакінуў двух сыноў з першага і двух сыноў з другога шлюбу: Браніслава, Крыштафа, Яна і Тэафіла, што стаў каморнікам мінскім.

З іх Браніслаў, скарбнік ВКЛ, палкоўнік войск літ., быў дэпутатам Галоўнага Трыбунала ВКЛ ад Мінскага ваяв., узяў шлюб з Кацярынай Хелхоўскай, дачкой пісара Скарбу ВКЛ, пакінуў сыноў Аляксандра і Тамаша. А Крыштаф, капітан войск літ., палкоўнік Мінскага ваяв., дэпутат Галоўнага Трыбунала ВКЛ (1787), меў жонку Рэгіну Шкультэцкую, дачку аршанскага гараднічага, і пакінуў сыноў Міхаіла, Тамаша, маёра войск літ., Аляксандра і Яна, харужага ВКЛ.

Ян Крыштафавіч ажаніўся з дачкой букіяніцкага старасты Тэадорай Канарскай, пакінуў сына Станіслава, а яго брат Міхаіл, шамбялян Двара Польскага, суддзя нармальны і ротмістр Мінскага ваяв., суддзя вілейскі земскі (1798), ад першага шлюбу з дачкой падкаморага ЯКМ Соф'яй Прыстаноўскай меў сына Крыштафа, ад другога - з дачкой старасты сеняўскага Юстынай Ратынскай меў сына Стэфана.

Трэці сын Аляксандра Крыштафавіча, Ян, рэгент асэ-

сарны ВКЛ, спадчынны ўладальнік маёнт. Далматоўшчына Наваградзкага пав., прад'явіў таксама сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Вілейскага пав. за 1797, быў жанаты на дачцэ падстоля старадубскага Людвіцы Багарэвічоўне, яго сыны: Багуслаў і Казімір, спадчынныя ўладальнікі маёнт. Далматоўшчына.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

¹ Другі раз названы Станіславам-Мікалаем Галінскім.

² Аканомам маёнтка на той час быў Дамінік Тамашэвіч.

З.Яцкевіч

115. Мацкевічы гербу «Ястрабец» змен.¹

Выводзіліся са Слонімскага пав. Рг. - Канстанцін, уладальнік маёнт. Казловічы ў Слоніmsкім пав., які здаваў у заклад Эліяшу-Багумілу Вірловічу (1703) і Даніэлю Курачыцкаму (1707). Яго сын Казімір (нар. у 1695), набыў частку маёнт. Пачапаў (1731) ад Марціна Савіча-Корсака, падстоля рэчыцкага, таксама валодаў леным маёнт. Ра-

віны ў Наваградзкім пав. (1734). Сыны Казіміра: Андрэй (беспат.), Ян-Казімір, суддзя каптуровы і камісар нясвіжскага магазіна (1764), Юзаф, камісар межавы Наваградзкага ваяв., спадчыннікі маёнт. Равіны згодна тэстаменту бацькі (1752). З іх Ян-Казімір пакінуў сыноў Казіміра, рэгента наваградзкага, і Тадэвуша, сын апошняга Антоні.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

¹Змена ў кляйноце, дзе замест ястрабца - слепаворан.

З.Яцкевіч

116. Мержзеўскія гербу «Шэліга»

Альбрэхт-Багуслаў, войскі лідзкі па прывілею Караля Міхаіла (1620)¹, удзельнік Сойма (1662), набыў ад Людвіка Янавіча і Галышкі Аляксандраўны з Керсноўскіх Пратасовічаў маёнт. Федароўшчына ў Астраўках (1653), які завяшчаў свайму пляменніку ніжэй указанаму Станіславу (тэстамент 1693).

Рг. - Станіслаў, падчашы лідзкі, пакінуў спадчыну сынам

Міхаілу і Антонію (тэстамент 1718). З іх Міхаіл, падчашы наваградзкі па прывілею Караля Аўгуста III (1738), пакінуў сыноў Юзафа і Цыпрыяна-Тадэвуша, што паступіў у дамініканскі закон пад імем Міхаіл (1750). Юзаф, падстолі наваградзкі па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1768), меў сыноў Яна, Гіпаліта і Альберта, з якіх Ян пакінуў сыноў Юзафа, Мацвея, Мікалая, Францішка і Антонія - дзедзічаў маёнт. Дарэў, а Альберт - сына Міхаіла - дзедзіча маёнт. Астраўкі.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

¹Відавочная памылка ў тэксце. *А.Шпунт*

117. Аляхновічы-Мікульскія гербу «Сас»

Вядома: Базыль Фёдаравіч М., што валодаў маёнт. Мікулічы ў Наваградзкім пав. і прадаў яго частку Паўлу Ўладзіслававічу Бародзічу (1687);

- Базыль і Крыштаф Уладзіміравічы М. мяняліся зямлёй.

што засведчыў мернічы ЯКМ Крыштаф Гарбатыўскі (1692):

- Ян Марцінавіч М. прадаў частку маёнт. Мікулічы Аляксандру Высоцкаму (1692);

- квіт попiсавы кухмістра ВКЛ і палкоўніка Наваградзкага ваяв. Камароўскага Яну Мікалаевічу М. (1698);

- ліст наваградзкага ваяводы Стэфана Тызенгаўза Яну з сынамі Тамашам, Дамінікам і Стэфанам, і Аляксандру М. па справе з Аляксандрам Высоцкім (1705);

- Пётр Вайніловіч, падсто-лі наваградзкі, прадаў частку маёнт. Масьцішчы Дамініку М., дз-дзічу маёнт. Мікулічы (1724);

- дароўны запіс на частку фальв. Трасейкі ад Яна і Анастасі з Гарбатыўскіх Скіркоўскіх Стэфану і Юстыне з Скіркоўскіх М. (1726);

- Францішак і Стэфан Аляксандравічы М. прадалі частку маёнт. Мікулічы Якубу Высоцкаму (1732);

- Стэфан і Юстына з Крукоўскіх М. здавалі ў заклад фальв. Трасейкі Антонію і Ізабэлле з Браткоўскіх М. (1762);

- тэстамент Тадэвуша М., у якім частку спадчыннага фальв. Трасейкі запісаў брату Антонію і пляменнікам - сынам брата Міхаіла (1775);

- дароўны запіс Міхаіла М. Тамашу М. на фальв. Труднаў (1783);

- Якуб Дашкевіч, ротмістр слоні́мскі і каморнік наваград-

зкі, прадаў фальв. Равіны Мікалаю М. (1785);

- інтрамісія Тамашу М. на закладны фальв. Камароўшчына (ці Пуцятаўшчына) ў Віленскім ваяв. Тадэвуша і Тэрэзы. бацькоў, і сына Яна Каранеўскіх (1797).

Выводзіліся: Міхаіл з сынамі Юзафам, Сымон з сынамі Вінцэнтам, Аўгусцінам, Канстанцінам і Пятром, унукі Яна і Якуба; Мікалай, Людвік, Матэвуш з сынамі Юзафам і Станіславам. Тамаш з сынамі Антоніем. Казімірам і Ігнашыем, і Станіслаў - родныя браты; Андрэй, Юзаф. Антоні і Юрый - родныя браты. Юрый з сынамі Міхаілам і Янам і Машвей А.-М.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

С.Рыбчонак

118. Міхалоўскія гербу «Порай»

Паходзяць са
Слонімскага пав.

Рг. - Юрый, перасяліўся ў Наваградзкі пав., уладальнік маёнт. Дарэў-Зарэчча, які набыў ад зямлян ЯКМ Наваградзкага і Берасцейскага ваяв. братоў Дамініка і Ўладзіслава Касцюшкаў-

Сехнавецкіх (1723), ад шлюбу з Ефрасінняй Бжазоўскай меў сыноў Тамаша, Ваўжынца (беспатом.), Станіслава (нар. у 1716) і Казіміра. З іх Тамаш меў жонку, напэўна, з Вазгірдаў¹, пакінуў сыноў Аляксандра, Юзафа і Захарыўша. Казімір ад шлюбу з Гаслаўскай меў дачку, што была замужам за Хмялеўскім, а Станіслаў меў жонку з Вярэгаў, пакінуў сыноў Антонія (нар. у 1751), Юзафа (нар. у 1754), Ігнацыя (нар. ў 1756), Марціна (нар. у 1762) і Бенядзікта, які загінуў у баталіі пад час паўстання 1794, што ўсе былі спадчыннікамі маёнт. Дарэў-Зарэчча.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

¹У арыгінале напісана “Вазвіж-доўна”.

З.Яцкевіч

119. Міхневічы

гербу «Ліс»

Выводзіліся з Полацкага ваяв.

Рг. - Ян, перасяліўся ў Наваградзкае ваяв., дзе арандаваў зямлю з Уселябскага графства кн. Радзівілаў, узяў жонку Кацярыну з Бенкаў, якая атрымала ў пасаг ад маці

Алены з Ізоўскіх Лаўрынавай Кеневічавай Бенкавай пэўную суму грошай (1710). таксама атрымаў сведчанне ад ураднікаў і абывацеляў Полацкага ваяв. (1738), пакінуў сына Юрыя і ўнука Юрыя.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

З.Яцкевіч

120. Міцкевічы гербу «Порай»

Ужывалі родавы прыдомак Ярмацічы-М. і выводзіліся з Ашмянскага пав.

Рг. - Павел, уладальнік маёнт. Падтрокель (ці Рагелі) у Ашмянскім пав., яго сыны Марцін, Ян, Войцэх і Крыштаф здавалі спадчыну ў заклад Крыштафу Ірдзімонту (1631). З іх Крыштаф пакінуў сына Самуэля і дачку Магдалену, у шлюбе за Машеем Круповічам (яе тэстамент 1680).

Самуэль (пам. 1721) перасяліўся ў Наваградзкае ваяв., яго жонка з Берасьневічаў, у першым шлюбе за Служовічам, сыны Базыль (беспатом.), Грыгоры (беспатом.), Антоні і Ян, дачка Магдалена, у шлюбе за Вазгінтам. З іх Ян узяў шлюб з Кацярынай Кандратовіч (1714).

ад якой меў сыноў Матэвуша, Марціна, Стэфана і Мацвея, а Антоні пакінуў сына Міхаіла.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

С.Рыбчонак

121. Незабытоўскія гербу «Любіч»

Па родаваму паданню паходзілі ад Якуба Пшэцлава¹, уладальніка маёнт. Незабытоў (Niezabytow) у Люблінскім ваяв., удзельніка войнаў з Крымам і Портай за часамі панавання Каралёў Жыгімонта-Аўгуста і Стэфана.

Рг. - Ян, сын Якуба, узяў за жонкай у пасаг зямлю ў ваколіцы Пратасевічы, пакінуў сыноў: Мацвея, Лаўрэнція і Мікалая. З іх Лаўрэнці ўзяў шлюб з Ганнай Незабытоўскай, меў сыноў Мацвея, Пятра, Мікалая і Яна, і дачок Еву, Ядвігу, Кацярыну, Соф'ю і Гальшку. Лаўрэнція сын Ян ад жонкі Рэгіны з Гжымайлаў пакінуў сыноў: Мікалая і Яна, дачок: Ганну, Марыянну, Феліцыянну, Аляксандру і Соф'ю.

З іх Мікалай, сын Яна, перасяліўся з Кароны ў Княства, узяў у пасаг за Ганнай з роду Мацкевічаў, дачкой суддзі пінскага, маёнт. Ятра ў Наваградзкім ваяв., пакінуў дачку Цэцылію і сына Станіслава, падчашага калішкага. Сыны

апошняга: Ян і Стэфан, дачкі: Кацярына, Рэгіна і Соф'я (што пацвердзіў тэстамент бацькі 1714).

Стэфан, харужы войск літ., узяў жонку з Белевічаў, ад якой меў сыноў: Станіслава і Яна і дачок: Алену, Ганну, Рэгіну. Людвіку і Іаанну. З іх Стані-

лаў, генерал-лейтэнант войск літ., першая жонка з Макавецкіх, сын Стэфан, харужы войск літ., другая жонка - з Бараноўскіх, сын Ян, дзедзіч маёнткаў у Слоніўскім пав. Брат Станіслава Ян, падкаморы наваградзкі, меў ад Завішанкі сыноў: Крыштафа, Якуба і Стэфана, дзедзічаў маёнт. Сваротва, Заазер'с. Міратычы, Чомбраў і інш. у Наваградзкім і Слоніўскім пав., і дачок: Эльжбету, у шлюбе за суддзёй слоніўскім Валовічам. Ганну, у шлюбе за Кашышам, і Тэадору.

Другі сын калішкага падчашага Станіслава Ян, меў жонку з Отэнгаўзаў, яго дачка Кацярына і сын Феліцыян. Апошні - кашталян наваградзкі, стараста прапойскі, палкоўнік пяцігорскай брыгады войск літ., жонка з роду Арэхоўскіх, сын Тэадор. Тэадор ад жонкі з Гімбутаў пакінуў сына Міхаіла, які ўзяў шлюб з Катарскай, яго сын

Тэадор.

Прызнаны ў дваранстве
10(21).12.1798.

¹Пазней гэта мянушка стала родавым прыdomкам.

С.Рыбчонак

122. Несецкія гербу

«Порай»

Антоні, сын Яна, унук Міхаіла, выводзіўся разам з сынам Іаахімам, што ў якасці доказу на шляхецтва прад'явілі сведчанні ўраднакаў і абывацеляў Наваградзкага пав. за 1797 і 1800.

Прызнаны ў дваранстве
26.05.1800.

А.Гануш

123. Несялоўскія гербу

«Кошбак»

Ужывалі гербавы прыdomак Кошбак (Korzbok) і выводзіліся з мясцовасці Несялова (Niesiolowie), што цяпер у Польшчы.

Рг. - Самуэль, сын Крыштафа, валодаў мяст. Прадзоны (Przadzone)

і вв. Астравіты (Ostrowite), Асоўты (Osowite) і Бжэзна (Brzezno) у Паморскім ваяв., пакінуў сыноў Казіміра і Адама (1642). З іх Казімір быў кашталянам смаленскім і старастам цырынскім, а Адам - харужым войск пол.

Юзаф, сын Адама, таксама стараста цырынскі па прывілею Караля Аўгуста III, пазней па патэнту таго ж Караля генерал-маёр войск літ., падчас міжкаралеўя - палкоўнік Наваградзкага ваяв., спадчыннік па дзядзьку маёнт. Варонча, Жухавічы, Бабынеўка, Адаляншчына і інш. у Наваградзкім пав., у часы панавання Караля Станіслава-Аўгуста падкаморы наваградзкі, пазней - чашнік ВКЛ, кашталян і ваявода наваградзкі. Ад жонкі Кацярыны з кн. Масальскіх меў сына Ксаверыя, які быў шэфам 6-га пешага рэгіменту, а пазней - генерал-маёрам войск літ.

Прызнаны ў дваранстве
2(13).12.1798.

С.Рыбчонак

124. Отэнгаўзы гербу

«Боньча»

Рг. - Ян, палкоўнік залатой харутвы войск пол., удзельнік войнаў Каралёў Яна-Казіміра і Яна III са Швецыяй, Турцыяй і Венгрыяй (1681).¹ Яго сын Юрый-Багуслаў, падкаморы

дэрпцкі. Сын апошняга Ян, падстоі інфлянцкі, набыў фальв. Асташын ад Стэфана-Мікалая. судзі гродзкага Віцебскага ваяв., і Самуэля-Казіміра, ноўгарад-северскага харужага, Швейкоўскіх

(1705). Стэфан, сын Яна, падкаморы дэрпцкі, уладальнік пасля бацькі і брата Марцыяна маёнт. Асташын і фальв. Кайшоўскі ў Наваградзкім пав.

Прызнаны ў дваранстве 2(13).12.1798.

І як сведчыць Самуэль з Скрыпны Твардоўскі ў творы "Woyna domowa...", с. 103.

С.Рыбчонак

125. Падгайскія гербу «Газдава»

Зямяне Наваградзкага пав.

Выводзіўся: Павел, сын Юрыя, унук Тэадора, праўнук Станіслава, спадчынны ўладальнік земскага маёнт. Малое Сяло, што прадставіў у якасці доказу на шляхецтва сведчанне ўраднакаў і

абывацеляў Наваградзкага пав. за 1800.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

З.Яшкевіч

126. Пажарыцкія гербу «Астоя»

Рг. - Фларыян Крывец-П., якому яго жонка з Мніхоўскіх прынесла ў пасаг маёнт. Арабінеўшчына (1713), што ў парафії Сталавіцкай Наваградзкага ваяв.

Яго сыны: Францішак, Станіслаў, Міхаіл і Аляксандр. З іх адзіным спадчыным уладальнікам вышэй згаданага маёнтка быў Францішак, які выкупіў долі ў сваіх братоў (1759, 1773).

Францішак з жонкай Кацярынай Радзішэўскай меў сыноў Фларыяна, Міхаіла, Яна, Аляксандра ды Антонія, якім пакінуў маёнт. Арабінеўшчыну. згодна тэстаменту 1778. З іх Антоні пакінуў сыноў: Францішка, Міхаіла і Адама.

Другі сын Фларыяна Станіслаў ажаніўся з Антанінай Матусевіч і меў сыноў: Юзафа, Караля, Аляксандра і Баніфация, у якога быў сын Міхаіл.

Аляксандр, трэці сын Фларыяна, пакінуў сыноў: Якуба,

Мікалая і Вінцэнта.

Прызнаны ў дваранстве
31.12.1798(11.01.1799).

3.Яцкевіч

127. Пантусы гербу

«Адравонж»

Вядома: Сенька П., уладальнік маёнт.Халяўшчына і Кулікоўшчына з Сенненскай дзяржавы ў Наваградзкім пав. па прывілею Караля Казіміра;

- канфірмацыйны прывілей Караля Жыгімонта I (1540) Аляхне і Лілі

Сенькавічам П. на вышэйзгаданыя маёнткі пасля іх судовай справы з намеснікам острынскім Федкам Храптовічам, за панаваннем Караля Аляксандра;
- квіт на атрыманне пасагавай сумы Станіславам і Галышкай з Войнічаў П. Марціну Войнічу (1664);

- Мікалай і Галышка з Курачыцкіх П. мелі ў закладзе фальв. Курачыцы Юзафа Санютыча-Курачыцкага (1676);

- судовы працэс Станіслава і Самуэля Войнічаў, Станіслава П. з Станіславам Нінеўскім, падсудкам, і Касперам-Казімірам Цехановічам, чашнікамі Смаленскага ваяв., і інш. (1720);

- маніфест Станіслава і Самуэля Войнічаў. Станіслава П. на Міхаіла Слівінскага, падсудка смаленскага, і Юрыя Марцінкевіча, суддзю земскага ўпіцкага (1727);

- дэкрэт па справе Станіслава і Кацярыны з Жылінскіх П. з Казімірам Ізюўскім і інш. (1726).

Выводзіліся: Мацвей, сын Антонія, унук Стэфана, з сынамі Юзафам і Стэфанам; Юрый, сын Тэадора, унук Габрыэля, з сынам Янам; Людвік з сынам Францішкам П.

Прызнаны ў дваранстве
26.05.1800.

С.Рыбчонак

128. Парфяновічы гербу

«Агоньчык»

Рг. - Ян і Мікалай, родныя браты. Ян валодаў спадчынным фальв. Задуб'е (1660), таксама служыў у земскай харутве Наваградзкага ваяв., як засведчыў харужы літ. Стэфан Радзінскі-Францкевіч (1667), а Мікалай, уладальнік фальв. Сурылоўшчына (1667)¹.

З іх Ян меў сына Міхаіла, што прадаў спадчыну ў 1690, памёр беспатомным, а Мікалай меў сына Самуэля, што прадаў

спадчыну Ёладзіславу Федкавічу Данейку (1696). Сын Самуэля і Тэадоры з Мікульскіх Матэвуш набыў ад Базыля і Канстанцыі з Малюшыцкіх Сапліцаў фальв. Сапліцы і Шантыры (1746), яго жонка Хрысціна Бжазоўская, сыны Феліцыян і Францішак, спадчыннікі па бацьку.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

Іагчэ згаданы квіты аб выплаце падаткаў з вышэйуказаных маёнткаў, выданыя Ярашу (1662) і Юрыю (1669), мажліва братам Яна і Мікалая.

А.Леўчык, С.Рыбчонак

129. Люк'янскія-Паўловічы гербу «Прыяцель» змен.

Выводзіліся з Полацкага ваяв.

Рг. - Васіль, перасяліўся ў Наваградзкае ваяв., дзе атрымаў у пасаг за жонкай Уроняй. дачкой Мацвея Яхавіча-Ваўчэцкага, маёнт.Волца (1687), памёр да 1699, пакінуў сыноў Рафаіла (беспатом.), Юрыя (беспатом.) і Мікалая, які сведчыў пра крадзеж родавых папераў (маніфест

1678). Сыны Мікалая - Крыштаф і Якуб (беспатом.), што завяшчаў сваю частку маёнт. Волца стрыечным унукам (тэстамент 1735). Крыштаф пакінуў сына Габрыэля і ўнукаў Казіміра, Людвіка і Бенядзікта.

Казімір меў сына Леона і ўнука Казіміра, Людвік (яго тэстамент 1786) меў сыноў Іаахіма (беспатом.) і Яна, у якога былі сыны Якуб і Юзаф, а Бенядзікт узяў шлюб з Тэрэзай Ваўчэцкай (яе тэстамент 1743), пакінуў сына Дамініка і ўнука Сільвестра, спадчыннікаў маёнт. Волца.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

З.Яцкевіч

130. Пацынкі гербу «Кораб»

Рг. - Міхаіл, згубіўшы родавыя паперы пад час пажару, атрымаў ад ураднікаў і абышчеляў Наваградзкага ваяв. сведчанне аб шляхецкім паходжанні (1722), пакінуў сыноў Аўгусціна, Казіміра і Яна. З іх Аўгусцін, дзедзіч паловы фальв. Ізва-Русілаўка ў Наваградзкім пав., набытага ад Дамініка і Агаты з Пашкоўскіх

Бенкаў, меў сына Гіпаліта, што памёр беспатомны. Казімір пакінуў сына Антонія, таксама беспатомнага. Ян узяў жонку з Тараевічаў і меў сына Станіслава, спадчынніка па стрыю Аўгусціну фальв. Ізва-Русілаўка, які пакінуў сыну Яцку.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

С.Рыбчонак

131. Пацыны гербу

«Агоньчык»

Рг. - Ян, стольнік парнаўскі, ад жонкі Евы з Абрэмбскіх (яе тэстамент 1703) меў сыноў Багдана, Вінцэнта і Станіслава, дачок Соф'ю, у шлюбе за Бенядзіктама Адамовічам (з 1673, квіт на атрыманне пасаговай сумы 1681), і Канстанцыю, у шлюбе за Базылём Гаціскім (з 1684). З іх Багдан пакінуў сына Антонія, што судзіўся з Марцінам-Францішкам Шукевічам (1728), арандаваў фальв. Палонка ў дзядзькі Вінцэнта, Статкаўшчына (абодва ў Слоніўскім пав.) ў віленскага ваяводы кн. Фаўстына і Барбары з Завішаў Радзівілаў (1732), а таксама фальв. Саваўшчына дзямянскага старасты Беняд-

зікта Тызенгаўза (1746). Жонка Антонія - Канстанцыя з Шульцаў, сыны Багдан, манах іезуіцкага закону, Леон, што стаў ксяндзом, Фларыян, Ігнацы і Сымон (беспатом.).

Фларыян (пам. да 1795), ротмістр слоніўскі, уладальнік маёнт. Раціннікі і Меканоск у Троцкім ваяв., якія прадаў месціслаўскаму падкамораму Яну Сухадольскаму (1772), астатняя маёмасць разам з каштоўнымі паперамі загінула пад час паўстання Т. Касцюшкі, як засведчыў тэстамент яго жонкі Схалястыкі (1795). Яго сыны: Юзаф, Станіслаў, Леон, асэсар Наваградзкага ніжэйшага земскага суда, і Андрэй, паручык войск пол., што меў сына Антонія, - закладныя ўладальнікі маёнт. Скробаў у Наваградзкім пав.

Брат Фларыяна Ігнацы, мастаўнічы троцкі, пакінуў сыноў Міхаіла, яго сын Францішак, Станіслава, Юрыя, Яна, Антонія і Францішка.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

С.Рыбчонак

132. Першкевічы гербу

«Халева»

Рг - Якуб, пасля звальнення з войск пол. узяў шлюб з Канстанцыяй, нар. Булгарын, у першым шлюбе за Канстанцінам Завістоўскім-Грэчыхай,

закладной уладальніцай фальв. Зубкаў (1720), які яна пакінула мужу і сынам Станіславу (беспатом.) і Антонію (беспатом.) згодна тэстаменту ў 1720. Другая жонка Якуба - з Маліноўс-

кіх, сын Мацвей. Яго сын Адам меў жонку з Малюшыцкіх, уладальнік фальв. Зубкаў, які атрымаў па дароўным запісу ад яе брата Антонія Малюшыцкага (1783), у якасці доказаў на шляхецтва прад'явіў таксама сведчанні ўраднікаў і абывацеляў Наваградзкага пав. за 1797 і 1799.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

С.Рыбчонак, А.Шпунт

133. Плюта-Плюцінскія гербу «Слепаворан» змен.¹

Рг. - Мікалай, уладальнік маёнт. Плюта ў Драгіцкай зямлі. Яго сын Крыштаф, спадчыннік па бацьку, узяў шлюб з Кацярынай Буяльскай, ад якой меў сына Станіслава. Апошні пакінуў ад пер-

шай жонкі Іаанны Куравіцкай сына Яна, а ад другой Розы Волскай - сына Людвіка, што валодаў згаданым фальваркам і здаваў яго ў арэнду пляменніку Валенцію. З іх Людвік набыў фальв. Рутка ў Наваградзім ваяв.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

¹У клейноце тры страусавыя пёры, замест Слепаворана.

С.Рыбчонак

134. Пратасовічы гербу «Ястрабец»

Пры вывадзе прадставілі звесткі пра дзве галіны.

Рг.-1 - Мацвей Іванавіч, сакратар ЯКМ¹, адлісаў у 1568 маёнт. Астраўкі сваёй жонцы. Яго сыны Адам і Ян, уплацілі падатак з дадзенага маёнтка ў 1597. Акрамя гэтага маёнтка, Ян, пісар земскі наваградзкі, набыў маёнт. Гарадзёя і Сноў. пакінуў сыноў Крыштафа — францішканіна, Францішка, Даніэля, Яна, Беньдзікта, Астафія, Стэфана і Людвіка, што засведчыў тэстаментам у 1632. Апошні - паборца Наваградзкага ваяв. (1651), палчашы наваградзкі, пасол ваяводзкі да Караля Яна-Казіміра (1660).

Людвік меў сыноў Адама, Крыштафа і Самуэля (тэстамент 1691). У Адама былі сыны:

Юрый і Пётр (яго тэстамент 1742). Апошні меў сына Казіміра і ўнукаў Адама і Юзафа. Сын Юрыя Юзаф пакінуў Астраўкі свайму сыну Марціну.

Крыштаф (тэстамент 1719) меў сына Казіміра, сыны якога Пётр, Антоні і Раман падзялілі фальв.Астраўкі ў 1771. Сыны Антонія Леанард і Міхаіл, спадчыннікі фальв.Астраўкі. Раман (тэстамент 1777) меў сыноў Баніфацыя і Стэфана, у якога быў сын Юрый.

Рг.-2 - Тамаш, пакінуў сыноў Францішка (беспатом.), Хрызастома і Станіслава. Апошні меў сыноў Андрэя (беспатом.), Міхаіла (беспатом.), канюшага наваградзкага, і Роха, абата бенедыкцінскага кляштара ў Нясвіжы. У Хрызастома быў сын Антоні, які меў маёмасныя справы са сваім стрыем Міхаілам, які і яго сын Він-

цэнт у 1786, наконт спадчыннага маёнт. Дарэў-Бецёўшчына. А другі сын Антонія - Панцеляймон быў ксяндзом. Вінцэнт, лоўчы наваградзкі, судзя земскі Слуцкага пав. (1792), дэпутат Галоўнага Трыбунала ВКЛ у 1786, судзя земскі сталавіцкі.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

¹Всрагодна, Жыгімонта-Аўгуста. *З.Яцкевіч*

135. Пугальскія гербу «Слепаворан»

Выводзіліся, напэўна, з мясцовасці Пугалы (Puhaly)¹.

Рг. - Стэфан, уладальнік маёнт.Ізва-Ваўканоша (1654), які пакінуў сынам Яну. Антонію і Міхаілу (тэстамент 1713). З іх Ян меў сыноў Юзафа, яго сын Міхаіл, і Стэфана, спадчыннікаў вышэйзгаданага маёнтка (з 1758).

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

¹Яе месцазнаходжанне не пазначана.

А.Шпунт

136. Пулкатыцкія гербу «Астоя»

Старажытны баярскі род з Пінскага пав.

Рг. - Даніла Іванавіч, за заслугі баярскія атрымаў прывілей ад кн. Фёдара Іванавіча Яраславіча на маёнт. Пулкатычы і інш. (1507). Яго сыны Іван і Сымон атрымалі кан-

фірмацыйны прывілей ад Караля Жыгімонта-Аўгуста ў 1559. Сымон (тэстамент 1601) і жонка Марыянна Гедымінава пакінулі сыну Андрэю ўладанні - спадчынныя фальв. Пулкатычы ў Пінскім пав. і Ворышча ў Валынскай зямлі.

Андрэй і жонка Ганна Барэйкаўна мелі сыноў Яна, Мікалая і Базыля, які з Сузаннай Зубчанкай пакінуў сыноў Казіміра і Аляксандра (нар. у 1630)¹. Базыль уступіў частку грунтаў у маёнт. Пулкатычы Андрэю і Еве з П. Мержэўскім. Сыны Базыля Казімір і Аляксандр у 1693 сведчылі пра напад на сенажаць у маёнт. Пулкатычы.

Аляксандр ад жонкі з Ласкоўскіх меў сына Ўладзіслава (нар. у 1661. Чартарыйскі касцёл) ды ўнука Станіслава. Апошні, згодна інтрамісіі 1718, валодаў часткай в. Ворышча Валынскага ваяв., які па тэстаменту 1763 падзяліў паміж сваімі сынамі Тадэвушам і Ігнацыем маёнт. Пулкатычы і в. Ворышча (ці Варонкі), прызначыўшы апякуншай сваю жонку, а іх маці Кацярыну Тжцінскую.

Прызнаны ў дваранстве 20(31).12.1798.

¹Пра нашчадкаў Яна і Мікалая Андрэевічаў, і Казіміра Базылевіча невядома.

З.Яцкевіч

137. Пушкіны¹

Ужывалі родавы прыдамак Ждан-П. і выводзіліся з Мсціслаўскага ваяв., дзе Ян П., стараста карпецкі, атрымаў дэкрэт у Мсціслаўскім правінцыйным судзе (1774).

Рг. - Тамаш Паўлавіч, родны брат выпшэйуказанага Яна, перасяліўся ў Наваградзкае ваяв., дзе набыў ад былога абознага літ. Міхала Лопата маёнт. Стайкі (1787). Сын Тамаша Юзаф пакінуў сыноў Рафаіла і Януарыя, спадчыннікаў таго ж маёнтку.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

¹Герб не пазначаны.

З.Яцкевіч

138. 3 Пшэрадава Пшэрадоўскія гербу

«Паўкозіц»

Выводзіліся з Пшэрадава.¹

Рг. — Павел, уладальнік маёнт. Мілашэў у Наваградзкім пав., які набыў ад Тэадора Васільевіча Юрагі (1631). Яго сын Міхал, падстолі наваградзкі, спадчыннік па бацьку (1667).

пакінуў сына Багуслава і ўнука Браніслава, што валодалі тым жа

маёнткам, як сведчыць дэкрэт Галоўнага Трыбунала ВКЛ за 1720.

Сын Браніслава Ануфры, абозны мінскі, шамбялян Двара Польскага, дзедзіч маёнт. Мілашэў, яго сыны Ксаверы і Дызмаз.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

¹Месцазнаходжанне не ўдакладнена.

С.Рыбчонак

139. Пырскія гербу «Юноша»

Рг. - Барталамей, закладны ўладальнік маёнт. Міхноўшчына ў Наваградзкім пав. Пятра і Петранэлі з Сестранцэвічаў Хмялеўскіх (1727), пакінуў сына Антонія, унукаў Юзафа і Тадэвуша,

якія ў якасці доказу на шляхецтва прад'явілі сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Наваградзкага пав. за 1800. З іх Юзаф меў сыноў Яна, Вінцэнта і Аўгусціна, а Тадэвуш - сына Юрыя.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

С.Рыбчонак

140. Пясецкія гербу «Яніна»

Рг. - Мікалай, атрымаў ад кн.Альбрэхта-Станіслава Радзівіла, падканцлера ВКЛ, фальв. Дварэц Абідоўскі ў Наваградзкім ваяв. (1602). Яго сын Грыгоры, згодна рэскрыпта Караля Яна-Казіміра ад 1670¹, кухмістр ВКЛ, пакінуў сына Юрыя, спадчыннага ўладальніка фальв. Дварэц Абідоўскі, які з сынамі Мікалаем, Янам і Станіславам меў справы ў Галоўным Трыбунале ВКЛ (1731) і гродзкім судзе Наваградзкага ваяв. (1732). Мікалай пакінуў сына Юзафа, Станіслаў - Феліцыяна, Ян - Тамаша, Сымона і Юрыя, якія ўплацілі падатак са спадчыннага фальварка ў 1798. Юрый Янавіч меў сыноў Вінцэнта і Яна, Тамаш Янавіч - Міхаіла, Юзафа і Францішка.²

Прызнаны ў дваранстве 31(14).03.1799.

¹Кароль Ян-Казімір адрокся ад прэстала ў 1668.

²Разам з імі быў прызнаны Міхаіл П., не пазначаны ў генеалогіі.

З.Яцкевіч

141. Пятровічы гербу «Леліва»

Вядома: Лаў-
рэнци і Ганна з
Сведзінскіх П. ва-
лодалі маёнт. Вяр-
ховічы ў Берас-
цейскім ваяв., які
пакінулі сынам
Яну і Якубу (1647).

- Тадэвуш П.,
ротмістр наваград-
зкі, прадаў Мац-
вею П., скарбніку
ашмянскаму,
фальв. Лагодкі ў

Наваградзкім пав. (1788).

Рг. - Людвік, пакінуў сыноў
Дамініка, яго сын Адам, Пятра.
яго сыны Адам, Юрый і Сымон.
і Юрыя, яго сыны Лукаш, Та-
маш, Юзаф і Ян, якія ў якасці
доказу на шляхецтва прад'явілі
сведчанне ўраднікаў і абываце-
ляў Наваградзкага пав. за
1800.¹

Прызнаны ў дваранстве
26.05.1800.

¹Разам з імі выводзіліся іх пля-
меннікі Людвік, а таксама Сіль-
вестр і Мацвей, сыны Яна П.,
не пазначаныя ў генсалогіі.

С.Рыбчонак

142. Дунін-Раецкія гербу «Лебедзь»

Па родаваму паданню па-
ходзілі ад Яна Пятровіча Дуні-

на, які перасяліўся
з Кароны ў Княс-
тва, дзе атрымаў ад
польскіх Каралёў
маёнт. Райца ў На-
ваградзкім ваяв. і
пачаў пісацца Ра-
ецкім.

Рг. - Федка, сын
Стэфана, валодаў
маёнт. Райца, да
якога прыкупіў лес
Бенды ад баяр гас-
падарскіх Хана і Васіля (1524).
Яго сыны: Андрэй і Гарасім, з
якіх першы памёр беспатомны,
а другі пакінуў сына Аляксан-
дра. Апошні спадчыннік маёнт.
Райца па бацьку, далучыў да яго
прылеглыя землі, што набыў ад
Мікалая і Соф'і з Туганоўскіх
Садоўскіх, меў сыноў: Флары-
яна (беспатом.), Стэфана (бес-
патом.), Зыгмунта і Самуэля.

Зыгмунт пакінуў сыноў Да-
мініка (беспатом.) і Міхаіла, што
засведчыў тэстамент (1722).
Багуслаў, сын Міхаіла, ротмістр
Наваградзкага ваяв., уладальнік
маёнт. Руднікі, які набыў ад
свайго дзядзькі Дамініка (1766).
Яго сыны: Павел, паручык войск
літ., Ян, ротмістр наваградзкі, і
Вінцэнт, шамбялян Двара
Польскага, як сведчыць запіс ад
Есьмана (1767). З іх Вінцэнт
меў сыноў Януарыя і Яна,
дзедзічаў маёнт. Руднікі.

Брат Зыгмунта, Самуэль па-
кінуў сыноў Гедэона, які стаў

ксяндзом, Тадэвуша, што памёр беспатомны, Багуслава, Францішка, Уладзіслава, Юзафа і Адама. З іх Багуслаў меў сыноў Дыянісія, скарбніка Наваградзкага ваяв. па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1780), Віктара (беспатом.), Станіслава (беспатом.) і Казіміра, ротмістра Наваградзкага ваяв. Сыны апошняга: Канстанцін і Францішак, судзі земскія наваградзкія, уладальнікі маёнт. Райца, Жабердаў, Машэвічы, Палужжа і Кошалеў (акты аб падзеле спадчыны 1778, і тэстамент бацькі 1777).

Стэфан, сын Францішка Самуэлевіча, камісар цывільна-вайскавай і парадкавай камісіі і ротмістр Наваградзкага ваяв., уладальнік маёнт. Скробаў, які набыў ад Юзафа і Яна Валадковічаў (1787) і пакінуў сынам: Пятру, Юзафу, Вінцэнту і Бернарду.

Іншыя сыны Самуэля пакінулі: Уладзіслаў - Ізідара, каморніка Ваўкавыскага пав., Юзаф - Валенція і Іардана, Адам - Антонія.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.¹

¹Разам з імі былі прызнаны: Нікадэм і Каэтан, сыны Ігнацыя, якія ў генеалогіі не пазначаны.
С.Рыбчонак

143. Райкевічы гербу «Слепаворан»

Карысталіся родавым прыdomкам Шчаноўскі.

Рг. - Рай, сын Андрэя Міхайлавіча, уладальнік маёнт. Шчонаў па прывілею Караля Жыгімонта І. Яго жонка Еўдакія Букрэй, сыны Фёдар, Ян (беспатом.), Сазон, Андрэй (беспатом.) і Астафі, якія ад імя бацькі і назвы маёнтка пачалі пісацца Ш.-Р. З іх Фёдар прадаў частку спадчыны Івану і Рэгіне, дачцэ Івана Яцыніча, Маскевічам (1597), пакінуў дачку, што ўзяла шлюб з Стэфанам Рабчыцам, як сведчыць інтрамісія 1660. Астафі таксама меў адну дачку, што ажанілася з Андрэем Трушынскім. Сазон узяў шлюб з Багданай Кульбачанкай Малюшыцкай, ад якой меў сыноў Адама, Мікалая, Эліяша, Багуслава і Яна.

Ян Сазонавіч, дзедзіч маёнт.Шчонаў (1638), меў жонку Размусеўну Грынкевіч, але нашчадкаў не пакінуў. Яго брат Мікалай, арандаваў частку фальв. Гружэннікі Фёдара і Рэгіны з Кмітаў Меляшкевічаў (1624), з двух жонак Алены Вайнянкі і Ганны Невардоўскай

пакінуў чатырох дачок. Адам таксама меў дачок: Хрысціну, што ўзяла шлюб з Пашкоўскім, і Тэадору, у шлюбе за Лешчылоўскім.

Багуслаў і Эліяш, спадчыннікі маёнт. Шчо́наў па дзядзьку Андрэю (інтрамісія 1634), з іх Багуслаў меў жонку Апалонію з Куневічаў, перасяліўся ў Рагачоўскі пав.¹ А Эліяш судзіўся з Аляксандрам і Кацярынай Гіблеўнай Швейкоўскімі (1680). яго жонка Кацярына з Крыўцоў. сыны Ян, Габрыэль (беспатом.) Базыль (беспатом.) і Міхаіл.

З іх Ян пакінуў сына Базыля, які меў жонку з Катлубаеў, яго сын Юзэф, узяў шлюб з Ганнай Усакоўскай, унук Фларыян.

А Міхаіл, уладальнік маёнт. Шчо́наў, частку якога пад назвай Стаськаўшчына прадаў Давіду і Самуэлю Р. (1701), яго жонка з Брыхюшыцаў Гархімовічаў, сын Андрэй, дзедзіч маёнт. Равіны і Труднаў, як засведчлі квітам попiсавым Пётр-Юзаф Савіч-Корсак, харужы, і Плячыд-Міхаіл Вольскі, ротмістр Наваградзкага ваяв. (1727). Андрэй узяў шлюб з Ганнай Рамановіч і пакінуў сыноў Казіміра, каменьскага плябана, Ігнацыя (беспатом.). Юрыя, які пражываў на Беларусі², і Станіслава, спадчыннікаў маёнт. Гружэннікі ў Наваградзкім ваяв., што засведчыў тэстаментам у 1758.

З іх Станіслаў акрамя спадчыннага маёнтку, які прадаў пазней Узлоўскаму, валодаў яшчэ маёнт. Калдычаў (ці Пракапоўшчына-Пятроўшчына), які набыў ад ротмістра наваградзкага Міхаіла і лоўчыца старадубскага Фелікса Макавецкіх (1769), і фальв. Завоссе. які набыў ад харужага наваградзкага Яна Незабытоўскага (1773). Жонка Станіслава - Роза з Круковічаў, сын Вінцэнт. падчасы Наваградзкага ваяв., спадчыннік па бацьку, прадаў фальв. Завоссе кс. Дамініку Забелу (1788), таксама меў у закладзе фальв. Далматоўшчына.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

¹Яго нашчадкі выводзіліся па Магілёўскай губ.

²Напэўна, меліся на ўвазе т.зв. беларускія губерні - Віцебская і Магілёўская.

С.Рыбчонак

144. Рамановічы гербу «Любіч»

Рг. - Стэфан, валодаў маёнт. Калдычаў у Наваградзкім пав., пасля памяняў яго з кн. Радзівілам на маёнт. Завоссе, пакінуў сыноў Лаўрэнція, Мікалая. Юрыя і Філіпа, што стаў манахам баніфратарам.

З іх Лаўрэнці пакінуў сыноў Яна, Мікалая, Станіслава. Са-

муэля і Пятра, што пацвердзіў дэкрэт вышэйзгаданага Філіпа з плямёнікамі (1726). Ян, спадчыннік па бацьку, меў сыноў Антонія і Лаўрэнція, таксама ўладальнікаў маёнт. Завоссе (1744). Антоні

пакінуў сыноў Адама, яго сын Вінцэнт, і Пятра, а Лаўрэнці - сына Вінцэнта, што валодалі зямлёй у вак. Завоссе і Скураты.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

С.Рыбчонак

145. Бальдвін-Рамульты гербу «Рамульт»

Паходзілі, паводле родавага падання, ад графа фландрскага Балдуіна, удзельніка крыжовага паходу, два нашчадка якога прыбылі ў Карону. Адзін з іх быў біскупам кушвіцкім, а яго брат атрымаў герб «Рамульт» і ўзяў ад яго прозвішча, пакінуўшы ранейшае ў якасці прыdomку.

Рг. - Мікалай Станіслававіч, уладальнік маёнт. Ранля ў Пін-

скім пав., што набыў ад Яна Марцінавіча Рыбінскага (1592), яго жонка Еўдакія Пятрыкеўна з Касцюшкевічаў, сын Стэфан, спадчыннік па бацьку. Апошні набыў таксама ад Кацярыны Юзафаўны Янікоўскай. у шлюб за Зыгмунтам Гінейтам. маёнт. Сымаготычы з вв. Малешоў і Юркевічы ў Пінскім пав. (1640), узяў шлюб з Рэгінай з Алешаў, ад якой меў сыноў Міхаіла (нар. 1632) і Яна (нар. 1634), спадчыннікаў па бацьку (1674).

З іх Міхаіл пакінуў сыноў Самуэля і Станіслава. Сын апошняга і Алены з Абуховічаў Базыль меў двух жонак: першая - Юстына Кальвінская, сыны Ануфры і Фердынанд, другая - з Чапляеўскіх, сын Валерыян, якія ўсе былі дзедзічамі вышэйзгаданых маёнткаў. як пацвердзілі рэгенты гродзкія Пінскага пав. Антоні Скакоўскі (1755) і Ігнацы Андрэйковіч (1783). Ануфры таксама спадчыннік па брату Фердынанду (1794), каморнік Пінскага пав., а Фердынанд, ротмістр пінскі.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.¹

¹Разам з імі выводзіліся Віктар Адамавіч і Міхаіл Адамавіч-Антонавіч Р., што ў генеалогіі не пазначаны.

С.Рыбчонак

146. Рацы гербу

«Топач»

Выводзіліся з Лідзкага пав. Карысталіся гербавым прыдомкам Топач.

Рг. - Павел, спадчынны ўладальнік фальв. Данеўшчына ў Лідзкім пав., меў трох сыноў. Яго сын Ян у 1693 узяў шлюб у касцёле Уселеубскім з Марыяннай Куковіч, якая прынесла ў пасаг фальв. Буйвідаўшчына (Наваградзкі пав.), які адпісала сваім сынам у 1727.

Сыны Яна: Станіслаў, Тамаш, Міхail (беспатом.) і Францішак. Станіслаў пад час элекцыі Караля Аўгуста III (1733) трапіў у няволю, а вярнуўшыся з яе памёр беспатомным. Пакінуў сваю частку спадчыннага ўладання Данеўшчына пляменнікам.

Францішак з жонкай Гэленай Веслункоўскай пакінуў сыноў Іаахіма (беспатом.) і Ваўжынца, яго жонка Вікторыя Ваўчэцкая, які прадаў фальв. Данеўшчына Свідэрскаму.

Тамаш з жонкай Канстанцыяй Ісаевіч меў сыноў Юзафа (беспатом.), які прадаў сваю частку фальв. Буйвідаўшчына роднаму брату, і Антонія, спад-

чыннага ўладальніка гэтага фальварка.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

З.Яцкевіч

147. Рэвенскія (Рэвінскія) гербу «Любіч»

Пры вывадзе падалі дакумент па якому Марыя княжна Сямёнава Рэвенская атрымала прывілей на Краснасёла [Лідзкі пав.? (верагодна Луцкі пав. Валынскае ваяв.)], купленае ў Дычка Васілевіча кн.Сямёнам Рэвенскім пад час панавання Вял. князя Казіміра, а таксама на Рэўна. Кароль Жыгімонт I пацвердзіў гэты прывілей (11.07.1507, 10 індыкт). Але іх не пазначалі як родапачынальнікаў.

Рг. - Войцэх, кашталян цэха-ноўскі, пакінуў сыноў Стэфана і Сымона, дзедзіча добр Рэўна. Стэфан перасяліўся да краёў Літоўскіх, дзе валодаў рознымі маёнткамі ў Наваградзкім, Слоніўскім, Ваўкавыскім і Гарадзенскім паведах. Яго сыны Васіль, Раман, Павел, Фёдар і Іаахім.

З іх Павел меў сыноў Пятра, Васіля і Філіпа. Васіль пакінуў сыноў Іаахіма, Андрэя, Адама і

Яна. Сыны Адама: Ян, Габрыэль, Мікалай, Крыштаф і Леон, з іх Мікалай меў сыноў Міхаіла. Яна, Станіслава і Паўла-Бенядзікта, стольніка парнаўскага, што відаць з дэкрэта Галоўнага Трыбунала ВКЛ (1703) паміж Рэвенскімі, Курчамі і інш.

Павел-Бенядзікт ад шлюбу з першай жонкай Пакрашымскай меў сына Юзафа, ад другой жонкі з Рудамінаў сына Казіміра (маніфест паміж Р. і Мілеўскімі 1708).

Першы сын Паўла-Бенядзікта Юзаф меў двух жонак, адна - Беліковічаўна, сын Марцін, другая з Завадзкіх, сын Францішак. Апошні ўладальнік маёнт. Вуглы ў Слоніmsкім пав. (інтрамісія 1787), пакінуў сына Станіслава. А Марцін узяў шлюб з Глінскай ад якога меў сына Міхаіла, паручыка войск пол., што відаць з пленіпатэнцыі (1797), і ўнука Фелікса.

Другі сын Паўла-Бенядзікта Казімір ажаніўся з Іааннай Ленкевіч, пакінуў сыноў Бенядзікта і Мікалая (квіт 1777). Бенядзікт ад жонкі Канстанцыі Тынянкі-Быкоўскай меў сыноў Алазія - ротмістра Ваўкавыскага пав., Антонія - каморніка Ваўкавыскага пав., Міхаіла - рэгента гродзкага і падкаморскага ваўкавыскага, Тадэвуша - рэгента гродзкага слонімскага і Андрэя,

што валодалі фальв. Сядзельнікі і Савейкі (інтрамісія 1790). Мікалай Казіміравіч узяў шлюб з Марыяннай Васілеўскай, пакінуў сыноў Антонія і Матэвуша (квіт 1797).

Ян сын Мікалая Адамавіча валодаў маёнт. Малос Сялко. Скробаў. Гневаноўшчына, Зубкаў і інш. у Наваградскім ваяв. Ян і Рэгіна з Дуброўскіх Р. прадалі маёнт. Скробаў Станіславу і Алене з Малынічаў Яновічам (1719). Яны пакінулі сына Якуба. Апошні ўзяў жонку Крысціну з Палітальскіх, з якой меў сына Францішка, што засведчылі асекурацыйным запісам Міхаіл і Саламея з Храптовічаў Палітальскія, скарбнікі гарадзенскія, у 1753. Францішак Якубавіч, рэгент суду падкаморскіх Наваградскага ваяв. (інструмент 1783 Адама Вайніловіча, падкаморага наваградзкага), дваранін Скарбу ВКЛ (інструмент 1786 са Скарбу ВКЛ), мастаўнічы Наваградзкі (прывілей 1786 Караля Станіслава-Аўгуста), камісар гранічны наваградзкі (павятовая экзекуцыя 1792), яго жонка Дамініка Доўгелеўна, сын Казімір, уладальнік маёнт. Волца ў Наваградскім пав.

Прызнаны ў дваранстве 6.(17).12.1798.

З.Яцкевіч

148. Сакаловічы гербу «Газдава»

Выводзіліся з Лідзкага пав. Пры вывадзе прадставілі матэрыялы па генеалогіі двух галін.

Рг.-1 - Ян Ярашавіч, пакінуў сыноў Станіслава (беспатом.), Гераніма (беспатом.), Сымона і Казіміра, што засведчыў тэстаментам (1705).

З іх Казімір меў сыноў Юзафа, што стаў ксяндзом, і Юрыя, у якога быў сын Казімір, што выдалі квіт стрыечным братам (1752). Сымон меў сыноў Тамаша, Андрэя, Францішка і Пятра, што засведчыла тэстаментам яго жонка (1774). З іх Тамаш пакінуў сыноў Якуба і Ваўжынца, а Пётр - сыноў Вінцэнта, Яна і Апалінарыя, уладальнікаў маёнт.Сакалова ў Лідзкім пав.

Рг.-2 - Ян, дзедзіч маёнт.Сакалова і Мантвяны (Лідзкі пав.), меў сыноў Матыса, Лаўрына, Тамаша, Мікалая, Барталамея і Адама, што падзялілі ў 1613 бацькоўскую спадчыну. З іх Тамаш пакінуў сыноў Пятра (беспатом.) і Яна, у якога былі сыны: Геранім (беспатом.), Адам (беспатом.) і Сымон. Пётр - спад-

чыннік па бацьку, што засведчыў квіт аб падзеле спадчыны паміж ім і Тамашам¹ (1669).

Геранім і Сымон здавалі свае маёнткі ў заклад Станіславу Мізаньцу (1709). З іх Сымон меў сына Юрыя, пра што сведчыць квіт ад Юндзілаў (1731) і ўнука Станіслава, ротмістра смаленскага, па крэдэнсу Эйдзятовіча, харужага і старасты самнішкага (1776), потым будаўнічага сталавіцкага, па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1793), уладальніка маёнт. Малое Падлессе ў Наваградзкім ваяв., які набыў у 1787. Яго сыны: Юрый, Аўгустын і Ян.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).

¹ Ён у вывадзе не пазначасца.
З. Яцкевіч

149. Сакалоўскія гербу «Агоньчык»

Выводзіліся з Каралеўства Польскага.

Рг. - Якуб, скарбнік Латычэўскай зямлі, дзе жыў у вак. Гарбачы Звягельскай парафіі, у якой у 1740 быў ахрышчаны яго сын з Ганны Лазоўскай - Клеменс. Апошні ў пошуках фартуны пераехаў

у Наваградзкае ваяв. (1766), дзе ажаніўся з Марыяннай Рэмбінскай, атрымаўшы ў пасаг частку фальв. Харольчыцы Наваградзкага пав. У 1778 ён дакупіў дзве часткі гэтага ж фальварку ў сясцёр жонкі: Юдзіты і Разаліі, у шлюбе за Войнам, затым у 1786 у Юзафа Канстанціна Багдановіча, каморніка слонімскага, набыў фальв. Карыцы-Швейбакоўшчына (ці Гаразоўшчына), які таксама далучыў да фальв. Харольчыцы. Меў сыноў: Бенядзкта, Міхаіла і Ігнацыя, спадчыннікаў фальв. Харольчыцы.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

З.Яцкевіч

150. Самуйлы гербу «Суліма»

Выводзіліся з Полацкага ваяв., дзе сваякі Яна атрымалі дэкрэт Полацкага правінцыйнага земскага суда (1773).

Рг. - Тэадор Янавіч, пакінуў сына Лукаша і ўнука Яна. Апошні - закладны ўладальнік маёнт. Труднаў у Наваграджкім пав., пакінуў сына Францішка. Таксама прадставілі ў якасці доказу на шляхецтва сведчанне ад сваякоў з Полацкага пав. за 1797.

Прызнаны ў дваранстве

31.12.1798(11.01.1799).

З.Яцкевіч

151. Санцэвічы гербу «Ястрабец»

Выводзіліся:

Ян, сын Грыгорыя, унук Рамана; Грыгоры, сын Мацвея, унук Сымона; Юзаф, сын Яна, унук Грыгорыя; Ян, сын Антонія, унук Пятра; Сільвестр, сын Людвіка, унук Францішка; Ян, сын Грыгорыя, унук Андрэя; Ян, сын Францішка, унук Андрэя; Андрэй, сын Матэвуша, унук Сымона; Ян, сын Габрыэля, унук Пятра, Санцэвічы, якія ў якасці доказы на шляхецтва прад'явілі сведчанне ўраднакаў і абывацеляў Наваградзкага пав. за 1797.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

С.Рыбчонак

152. Сапешкі гербу «Любіч»

Выводзіліся з Мсціслаўскага ваяв., дзе Феліцыян С. атрымаў дэкрэт Мсціслаўскага правінцыйнага суда (11.03.1775) аб шляхецкім паходжанні.

Выводзіўся Ігнацы Юр'евіч з сынамі Юліянам і Міхаілам

С., які быў пляменнікам Феліцыяна, што пацвердзіў ліст апошняга да брата Юрыя (1785).

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

З.Яцкевіч

153. Кошбак-Сапліцы гербу «Кошбак»

Выводзіліся з вак.Сапліцы (першапачаткова называлася Якубкаў) ў Наваградзкім ваяв. і яшчэ ў 17 ст. падзяліліся на некалькі галінаў.

Рг.-1 - Пётр, сын Беняша Якубкавіча, уладальнік фальв.Якубкаў (ці Сапліцы). а таксама фальв.Шантыры, які набыў ад Фёдара Грыгор'евіча Шантыра. Брат Пятра Сасін, меў сына Пятра, што арандаваў зямлю ў фальв.Вараная Івана і Марыянны з Скумінаў Бакаў (1603), але ці пакінуў нашчадкаў - невядома. Жонка Пятра - Ганна-Рэгіна, дачка Пятра Жыгтарайскага, сыны Фёдар, Станіслаў і Ян.

З іх Фёдар, прыкупіў зямлю ў той жа ваколіцы ад Самуэля Сідаравіча і Ганны-Аляксандры з Санютычаў С. (1657), ад жонкі Рэгіны з Курачыцкіх пакінуў сыноў Лаўрына і Аляксандра, што засведчылі падваявода Крыштаф Керсноўскі і пісар гродзкі і дэпутат Наваградзкага Скарбавага суда Ўладзіслаў-Ян Вольскі (1679), дзедзічаў маёнт. Сапліцы (1685, 1686). Сыны Лаўрына: Ян, Якуб. Юзаф і Дзмітры (беспатом.), з якіх Ян меў сына Барталамея, яго сыны: Мацвей і Вінцэнт. Якуб меў сына Францішка, яго сын Станіслаў (беспатом.), а Юзаф меў сыноў Яна, яго сыны Вінцэнт, Марк, Станіслаў і Караль, і Мікалая (беспатом.), што ўсе былі спадчыннікамі зямлі ў вак.Сапліцы (1746, 1798).

Другі сын Пятра Беняшавіча, Станіслаў, дзедзіч фальв.Шантыры (1675), ад жонкі Ганны з Санютычаў меў сыноў Пятра і Сідара. Сыны Пятра: Юрый, Ян, Базыль і Людвік. З іх Юрый, падчасы наваградзкі, узяў шлюб з Юстынай Богуш і пакінуў сыноў Войцэха і Ануфрыя (каля 1744), дзедзічаў маёнт. Скробаў і Ястрэбль. Ануфры ўступіў сваю долю спадчыны брату (1774), меў сыноў Вінцэнта, Антонія і Міхаіла. А Войцэх, дзедзіч маёнт. Скробаў і Ястрэбль, прадаў адзін Запас-

ніку, а другі - Рдултоўскаму, пакінуў сыноў Юзафа і Францішка. Другі сын Пятра Станіслававіча, Ян, дзедзіч зямлі ў вак. Шантыры, якую прадаў брату Базылю (1731), пакінуў сыноў Ігнацыя і Антонія, з якіх першы меў сына Міхаіла, а другі - сыноў Якуба і Марціна. Трэці сын Пятра, Базыль, дзедзіч зямлі ў вак. Шантыры, меў сыноў Лаўрына, яго сын Ігнацы, уладальнік зямлі ў той жа ваколіцы, і Пятра, яго сын Антоні перасяліўся ў Аршанскі пав., а чацвёрты - Людвік, стаў ксяндзам.

Другі сын Станіслава Пятровіча, Сідар, дзедзіч зямлі ў вак. Сапліцы, яго сыны Павел, што перасяліўся ў вак. Гарбатовічы і пакінуў сына Яна, і Самуэль. Сыны апошняга Фларыян, Вінцэнт, Багуслаў, Якуб і Юзаф, таксама дзедзічы зямлі ў вак. Гарбатовічы.

Рг.-2 - Мікалай, меў жонку з Бародзічаў і сыноў Тэадора, Станіслава і Ўладзіслава. З іх Тэадор узяў шлюб з Семірадзкай, яго сыны Аляксандр, што ад жонкі з Райкевічаў нашчадкаў не меў, і Казімір. Сын апошняга і Мінакоўскай Ян ад жонкі з Гарбатоўскіх пакінуў сыноў Юзафа (беспатом.) і Стэфана, які ад жонкі з Мікульскіх меў сыноў Дамініка, Пятра і Яна

(усе беспатом.). а таксама Людвіка, яго жонка з Кукевічаў, сыны Леапольд і Элеўтэры.

Другі сын Мікалая, Станіслаў узяў шлюб з Ваўчэцкай і пакінуў сына Сідара (беспатом.), а трэці - Ўладзіслаў, ажаніўся з Тарнаўскай, ад якой меў сыноў Базыля (беспатом.), Марціна, яго жонка з Чыжоў, Сымона, яго жонка Свідэрская, і Антонія, яго жонка Енчэўская, што сталі па бацьку дзедзічамі зямлі ў вак. Сапліцы (1789). Сыны Марціна: Ігнашы, што перасяліўся ў Слуцкі пав., і Гіляры. манах дамініканскага закону. сын Сымона - Ігнашы, памёр беспатомным, сыны Антонія: Міхаіл, узяў шлюб з Мікульскай, і Людвік, што пражываў на Русі.¹

Рг.-3 - Ян-Казімір, уладальнік фальв. Губічы і Трасцейкі ў Наваградзкім ваяв., яго сын Антоні-Павел і ўнук Ян прадалі спадчыну Юзафу Несялоўскаму (каля 1797).

Разам з вышэйзгаданымі з вак. Сапліцы выводзіліся Мікалай, Антоні з сынам Клеменсам, Ігнацы з сынамі Станіславам і Юзафам Сапліцы.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798 (11.01.1799).

---

¹Магчыма. маюцца на ўвазе т.зв. заходнеўкраінскія губерні.
С.Рыбчонак

154. Сасіновічы.¹

Рг. - Міхаіл, уладальнік маёнт. Куневічы, Курачыцы і Трасцейкі ў Наваградзкім пав., з якіх адзін атрымаў у спадчыну ад бацькі Давіда і маці Ганны, нар. Дашкевіч, С., другі - па смерці родных братоў Самуэля і Леона, а трэці - набыў ад Міхаіла Дашкевіча (1718), пакінуў сыноў Станіслава, яго сын Юзаф, Антонія і Ігнацыя.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

¹Герб не пазначаны.

С.Рыбчонак

155. Секлюцкія гербу «Кушаба»¹

Рг. - Мікалай, сын Самуэля, набыў ад Стэфана Ізоўскага маёнт. Ізва-Ваўканоша (1673), пакінуў сыноў Пятра, Міхаіла і Якуба, што падзялілі спадчыну паміж сабой (1715). Якуб меў сыноў Паўла, Антонія і Марціна. З іх Павел пакінуў сыноў Андрэя і Ігнацыя, сын апошняга Валерыян. Антоні меў сыноў Юзафа, Францішка і Станіслава, а Марцін - Юзафа і Міхаіла, якія ўсе былі ўладальнікамі фальв. Ізва-

Ваўканоша.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798 (11.01.1799).

У арыгінале герб названы «Ка-шуба», але малюнак дакладна адпавядае вышэй указанаму.

А.Шпунт

156. Семірадзкія гербу «Тшаска»

Ужывалі родавы прыдомак Рамашкевіч (Romaszkiewicz), выводзіліся з Падолля.

Рг. - Самуэль, перасяліўся ў Мінскае ваяв., пакінуў сыноў: Гераніма і Казіміра, з якіх апошні набыў ад Забельскіх фальв. Люцын. Сыны Казіміра: Валенці і Ян, з якіх першы - спадчыннік па бацьку, набыў таксама маёнт. Старасельня і Еленка, якія пакінуў сынам Антонію, Францішку і Юрыю. З іх Юрый валодаў фальв. Ссцэсвічы і Чомбраў (1783), яго сыны: Францішак, рэгент земскі наваградзкі, і Феліцыян.

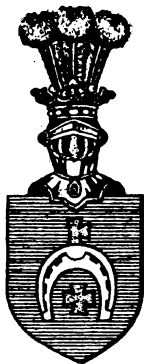
Другі сын Самуэля і брат Казіміра, Геранім, стольнік плоцкі, набыў маёнт. Ярошыцы, Паўлюкоўшчына, Плужыны і Чомбраў, што перадаў сыну Яну дароўным запісам (1716).

Ян, стараста губскі, узяў шлюб з дачкой ваяводы берасцейскага Курча, ад якой меў сыноў: Антонія, Дамініка, Міхаіла і Францішка, што сталі спадкаемцамі па бацьку (тэстамент 1764). Міхаіл пакінуў сыноў Элеўтэрыя і Тэафіла, з якіх першы быў дэпутатам Галоўнага Трыбунала ВКЛ (1771), цывільна-вайсковым камісарам, абозным Наваградзкага ваяв. па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1793), і нарэшце, рэгентам земскім наваградзкім.

Прызнаны ў дваранстве 2(13).12.1798.

С.Рыбчонак

157. Сенькоўскія гербу «Крыўда»

Рг. - Юзаф, меў у закладзе ад мсціслаўскага ваяводы і віткоўскага старасты Юрыя Сапегі маёнт. Малая Лотва (1725), яго жонка Ганна з Аўдэшчых, сын Ігнацы, што засведчыў тэстаментам у 1730.

Сын апошняга Міхаіл (нар. у 1762), палкоўнік Гарадзенскага пав.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

А.Шпунт

158. Скіркоўскія гербу «Кетліч II»

Рг. - Якуб Грыгор'евіч, валодаў маёнт. Лаза-Трасцейкі, які набыў ад Станіслава Мікалаевіча і Алены Яўхімаўны Мінакоўскіх (1626), і пакінуў сыну Юрыю. Апошні здаваў спадчыну ў заклад Мікалаю і Ганне з Лазоўскіх Дашкевічам (1683). яго жонка Алена з Стрыжоў, сыны Мацвей і Ян. дзедзічы маёнт. Трасцейкі (1716). з якіх першы меў сына Леона (яго тэстамент 1771). Сыны Леона: Станіслаў, яго сыны Тамаш і Дамінік, Антоні, яго сын Караль, Сымон, Тамаш і Андрэй, - уладальнікі па бацьку зямлі ў вак. Трасцейкі.¹

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

¹Разам з імі выводзіліся Якуб і Антоні С., напэўна. не сыны Леона.

С.Рыбчонак

159. Скуратовічы гербу «Задора»

Зямяне Наваградзкага ваяв. Вядома: Андрэй, Павел, Марцін, Антоні, Стэфан, Фёдар, Іаахім і Эліяш С. памянiali

маёнт. Калдычаў (1659) на зямлю кн. Міхаіла Радзівіла, падчашага ВКЛ, якая пазней атрымала назву маёнт. Скураты;

- Грыгоры С., уладальнік маёнт. Скураты, што пацвердзіў квіт на ўплату падаткаў (1624):

- Давід Стэфанавіч С., уладальнік маёнт. Скураты (1676); частку якога яго жонка Ганна з Цытовічаў адпісала свайму сыну Сымону С. (1713);

- Ян-Эліяш С., уладальнік маёнт. Скураты (1686, 1702);

- Рэфармацыйны запіс Андрэя С. Марыянне з Адамовічаў С. на маёнт. Скураты (1726).

- Марцін С., уладальнік маёнт. Скураты (1731).

- Рафаіл С., уладальнік маёнт. Скураты (1798);

- Якуб С., уладальнік маёнт. Скураты (1799);

- Антоні С., уладальнік фальв. Мількевічы (1799).

Выводзіліся: Юзаф з сынамі Янам, Францішкам і Каралем; Якуб з сынамі Станіславам і Юзафам; Ігнацы з сынам Антоніем, Рафаіл, Антоні, Людвік з сынамі Міхаілам і Казімірам С.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

З.Яцкевіч

160. Снарскія гербу «Мурдэліё»

Рг. - Крыштаф, уладальнік маёнт. Уснара ў Наваградзкім пав., меў сыноў Мельхіёра і Грыгорыя, з якіх першы - дзедзіч таго ж маёнтка, як засведчыў земскі судзя Рэчыцкага пав.

Мікалай Нярошынскі (1644), пакінуў сына Грыгорыя, што прадаў частку спадчыны Лаўрыну і Міхашу Белакосам (1662). Сын апошняга Ян узяў у пасаг за жонкай Тэкляй, дачкой Мікалая Ёсавіча, маёнт. Лапоўцы (ці Лаповічы), частку якога меў у закладзе Міхаіл Усовіч (1710), пакінуў сына Тамаша (яго тэстамент 1758), спадчынніка па башку.

Сыны Тамаша: Ян, што перасяліўся ў Гарадзенскі пав., меў сыноў Тамаша і Юзафа, і Адам, уладальнік фальв. Дарэў-Зарэчча і Трашцякоўшчына Наваградзкага пав., як сведчыць дароўны запіс ад бабруйскага старасты Міхаіла і Ганны з Чарноўскіх Быкоўскіх-Лопатаў (1775). Сыны Адама: Юзаф-Дамінік і Ян-Непамуцэн.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

С.Рыбчонак

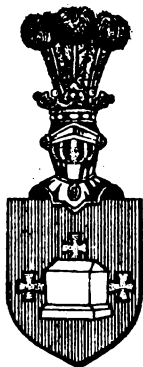
161. Станкевічы гербу «Магіла»

Выводзіліся:

Базыль з сынамі Тамашам і Антоніем; Ян-Матэвуш з сынам Пятром; Антоні з сынамі Вінцэнтам і Юзафам; Тадэвуш з сынам Янам і братамі Міхаілам, Андрэем і Юзафам С., якія ў якасці доказу на шляхецтва прад'явілі сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Ваўкавыскага пав. за 1800.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

З.Яцкевіч

Цёлак-Камароўскага (1771). Потым крайчы мсціслаўскі па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1788), яго сыны Адам і Людвік.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

А.Шпунт

163. Стацэвічы гербу «Любіч»

Выводзіліся з Лідзкага пав.

Рг. - Стэфан. пакінуў сына Фабіяна (нар. у 1720).

Сын апошняга Юзэф (нар. у 1751),

ротмістр Наваградскага пав. (1793),

атрымаў у пасаг за жонкай Ганнай

Стахоўскай фальв. Лоўцы (ці Марозавічы). меў сыноў Яна і Францішка.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

А.Гануш

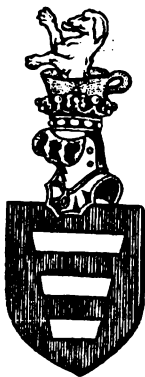

162. Стаўскія гербу «Корчак»

Ужывалі родавы прыдамак Быліна (Bylino).

Рг. - Антоні, сын Юзафа Андрэвіча, служыў харужым у панцырнай харугве стэнгільскага старошты, а таксама судзі гранічнага, генерала Кіеўскага ваяв., кіраўніка

Украінскага і Падольскага аддзелаў той жа харугвы Міхаіла

164. Стралкі гербу «Астоя»

Выводзіліся з Пінскага пав., як сведчыць попіс мясцовай шляхты за 1528.

Вядома: Юрый-Казімір Крыштафавіч Здановіч з жонкай Хрысцінай, дачкой Андрэя Кміты, прадалі фальв. Санькоўшчына ў Наваградзкім ваяв.

Аляксандру і Ганне (Псялта?) С. (1682). Пётр, Марцін і Андрэй С. судзіліся з Палхоўскімі і інш. (1728).

Рг. - Аляксандр. меў сыноў Пятра (беспатом.), Марціна (беспатом.) і Андрэя, які пакінуў сыноў Пятра (яго тэстамент 1740) і Марціна (яго дароўны запіс 1752), што ўступілі спадчынны фальв. Санькоўшчына дзядзьку Дамініку. Алошні пакінуў сыноў Ігнацыя, яго сын Юзаф, Яна, яго сыны Юзаф, Юрый і Марцін, Казіміра, яго сын Канстанцін, і Міхаіла.¹

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

¹Разам з імі выводзіліся Міхаіл з сынамі Янам і Марцінам, Ігнацы з сынам Юзафам, і Андрэй з сынам Дамінікам.

С.Рыбчонак

165. Стыпулкоўскія гербу «Дзях»

Выводзіліся з Бельскай зямлі Падляскага ваяв., дзе С. валодалі маёнт. Боркі і Стыпулкі.

Рг. - Марцін меў сына Грыгорыя і ўнукаў Валенція, які перасяліўся ў Наваградзкае ваяв.. дзе набыў фальв. Белас, Станіслава, Сымона і Юзафа, якія за-

сталіся на спадчынных землях. Валенці меў сыноў Вінцэнта і Ігнацыя. Гэта пацвярджала сведчанне 1773 ад ураднікаў Бельскай зямлі Падляскага ваяв.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798 (11.01.1799).

З.Яцкевіч

166. Грынкевічы-Суднікі гербу «Леліва»

Зямiane Наваградзкага і Троцкага ваяв.

Вядома: тэстамент Казіміра С. за 1675;

- судовы працэс 1674 паміж Анастассяй Казіміравай з Мерлаў, маці, Юзафам, Багуславам і Станіславам, сынамі, С., і Янам, бацькам, і Станіславам, сынам, С.;

- дэкрэт Галоўнага Трыбунала ВКЛ па справе Багуслава С. з Самуэлем Камінскім, пісарам гродзкім наваградзкім, аб прэтэнзіях па закладу фальв. Пархімовічы (1694);

- судовы працэс паміж Янам

і Юрыем Станіслававічамі і дзядзькам Станіславам-Фларыянам Г.-С., сакратаром і дваранінам ЯКМ (1699-1701);

- Тамаш С., ленны ўладальнік 5 валок зямлі па прывілею кн. Ганны з роду Сангушкаў Радзівіл, канцлеравай ВКЛ (1722), якую пакінуў унуку Юзафу Янавічу, а той сваім сынам Андрэю і Яну, ды іншым нашчадкам.

Выводзіліся: Андрэй¹ з сынамі Ануфрыем і Ігнацыем, ды пляменнікам Юзафам; Юзаф з сынамі Францішкам і Нікадэмам, Якуб з сынамі Янам, Вінцэнтам і Юзафам; Ян з сынамі Міхаілам і Паўлам; Базыль і Юзаф, браты родныя; Аляксандр, Ян, Юзаф і Банавентура, таксама браты родныя; Стэфан з сынам Каэтанам; Базыль з сынамі Каралем і Антоніем; Мацвей, Юзаф і Сымон, браты родныя; Базыль з сынамі Каралем, Янам, Пятром, Юзафам, Антоніем і Францішкам, а таксама Юзаф Г.-С.

Прызнаны ў дваранстве 30.05.1800.

¹Напэўна, сын Юзафа Янавіча.
З.Яцкевіч

167. Сухадольцы гербу «Абданк»¹

Рг. - Фёдор, уладальнік маёнт. Бардзячы і Перасекі ў Наваградскім ваяв., ад шлюбу з Рэгінай Кашыш пакінуў сыноў

Самуэля (беспатом.), Стэфана, Паўла (беспатом.), Пятра, Давіда (беспатом.) і Яна, якія падзялілі спадчыну паміж сабой у 1652. З іх Стэфан прадаў сваю долю ў маёнт. Перасекі і перасяліўся ў Віленскі пав., пра Яна звестак не захавалася, а Пётр спадчыны не атрымаў, бо пражываў у Полацкім ваяв. Сын Пятра Ян, уладальнік маёнт. Савін у Слоніміскім пав., які набыў ад Францішка Кушала (1719), пакінуў 5 сыноў, у тл. Антонія. Сыны апошняга: Тадэвуш, падпалкоўнік войск пол., Караль, суддзя бярозаўскі, Вінцэнт, харужы 2-й брыгады войск літ., і Ян, паручык Скарбавай харугвы ВКЛ, адкупілі частку былой спадчыны ў маёнт. Бардзячы (інтрамісія 1797).

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

¹У арыгінале малюнак дакладна адпавядае гербу «Сыракомля».
А.Шпунт

168. Сухарэбскія гербу «Астоя»

Ужывалі родавы прыdomак Воўчак (Wolczek).

Рг. - Самуэль і Ян, сыны Марціна, уладальнікі фальв. Тараевічы, які набылі ад Фёдара і Кацярыны з Мінкевічаў, Яна і Марыянны з Сідараў, Івана і Аўдаксіі з Шпакоў Тараевічаў (1653). Сыны Самуэля: Феліцыян і Сымон, валодалі таксама фальв. Волца, з іх першы пакінуў сына Гераніма, яго сын Клеменс, а другі - сына Станіслава.

Брат Самуэля Ян пакінуў сыноў Міхаіла і Пятра, што перасяліліся ў Карону, Юрыя (беспатом.) і Тэадора, што стаў спадчыннікам фальв. Тараевічы (1699). Сын апошняга Міхаіл меў сыноў Аляксандра, Тадэвуша, Тамаша, Пятра і Стэфана, з якіх Стэфан узяў жонку з Сапліцаў, яго сыны Лаўрэнці і Казімір, таксама набыў з братам Тадэвушам фальв. Трасцейкі ад Ігнацыя і Цэцыліі з Сапліцаў, бацькоў, і Яна, сына, Дашкевічаў (1787).

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.¹

¹Разам з імі выводзіліся Францішак з сынам Аляксандрам і Міхаіл з сынам Антоніем В.-С. *С.Рыбчонак*

169. Сухоцкія гербу «Астоя»

Магчыма ўжывалі родавы

прыдомак Юхневіч (Juchniewicz).

Вядома крэдэнс ураднікаў і абывацеляў Ваўкавыскага пав. на соймаку 1689 Сымону-Антонію з Лаўрыновіч С.

Рг. - Станіслаў Сымонавіч, пакінуў сына Міхаіла,

што набыў фальв. Дарэў-Леўкаўшчына ў Наваградзкім пав ад Антонія Зараўскага (1758). Сын Міхаіла Юзаф, таксама ўладальнік фальв. Кавердзякаўшчына, які набыў ад Яна і Брыгіды з Гаслаўскіх Урачымскіх (1762), ад шлюбу з Разаліяй Яновіч меў сыноў Міхаіла, Вінцэнта і Францішка, дзедзічаў маёнт.Дарэў. Разам з імі выводзіліся Францішак, сын Станіслава, унук Сымона, з сынамі Юзафам і Вінцэнтам.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

С.Рыбчонак. А.Шпунт

170. Сымановічы гербу «Побаг»

Выводзіліся з Мерацкага пав. Троцкага ваяв.

Рг. - Тэадор, ад шлюбу з Марыяннай Яцунскай меў сыноў Яна і Міхаіла. Апошні - дзяржаўца Падгайскага (ці Стульгівальскага) стараства¹ па

прывілею Караля Станіслава-Аўгуста, таксама ўладальнік маёнт. Маштакжа, дзе фундаваў за індальтам віленскага біскупа Зенковіча капліцу (1755), узяў шлюб з Беатай Бялавескай. Сыны Міхаіла.

Юзаф і Ян, законнікі іезуіцкія, Леонард, пробашч вейшыскі і бержнішкі, Баніфаты, Вінцэнт і Антоні, дачкі: Соф'я, у шлюбце за Андрэйкавічам, ды Францішка, у шлюбце за Міхаілам Стрыжэўскім. З іх Баніфаты, ротмістр наваградзкі, дэдзіч маёнт. Ліпніца, пакінуў сыноў Рамуальда і Мацвея.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

І У Мерацлаўскай парафіі, у 1799 у Польскай Прусіі.

З.Яцкевіч

171. Табартоўскія гербу «Паўкозіц»

Рг. - Самуэль, скарбнік наваградзкі, ад жонкі Ганны з Лопатаў Быкоўскай пакінуў сына Адама, што пацвердзіў дакумент аб апецы маці з малалетнім сынам (1724). Пазней Адам, ўладальнік маёнт. Малюшыцы-Вуглы ў Наваградзкім ваяв., яго жонка Іаанна з Керсноўскіх,

дачка лоўчага старадубскага, пакінуў сыноў Юзафа і Нікадзіма і дачку, якія прадальні спадчыну Феліцыяну Казімірскому ў 1773 і набылі ад Тамаша Войніча фальв. Ваўканоша ў тым жа павеце (1795).

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

С.Рыбчонак, А.Шпунт

172. Тарасовічы гербу «Крыўда»

Выводзіліся: Станіслаў, ротмістр Наваградскага пав., з сынамі Янам, Ігнацыем і Адамам, якія ў якасці доказу на шляхецтва прад'явілі сведчанне ўраднікаў і абыццеляў Ваўкавыскага пав (1798).

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

З.Яцкевіч

173. Гедройць-Тоўцікі гербу «Топач»

Рг. - Мікалай, згодна прывілея на шляхецтва Караля Яна Казіміра ад 1650, за вайсковыя

заслугі атрымаў герб “Топа́ч” і прыдомак “Гед-ройц”, што відаць з судовага дэкрэта 1751 з Суднікамі ў ардынацыі Няс-віжскай. Сыны Мі-калая: Міхаіл (нар. у 1686) і Ян, лен-ныя ўладальнікі зямлі ў засценку

Залоцце Мірскага графства па прывілею ад кн. Ганны з Сан-гушкаў Радзівіл, канцлеравай ВКЛ (1722). Міхаіл меў сыноў Казіміра (беспатом.) і Юзафа (нар. у 1720), якім і пакінуў у спадчыну засценак Залоцце.

Сыны Юзафа: Стэфан (нар. у 1757) і Ян, спадчыннікі вы-шэйзгаданага ўладання. Стэфан меў сыноў Міхаіла і Вінцэнта, яго брат Ян - сыноў Казіміра-Ваўжынца і Юзафа.

Прызнаны ў дваранстве 20.06.1800.

З.Яцкевіч

174. Троскі гербу «Троска»

Рг. - Аляксандр, войскі На-ваградзкага ваяв. па прывілею караля Яна III, у 1666 узяў шлюб з Марыяннай Пратасо-віч, ад якой меў сыноў Мацвея, Яна, Станіслава, Казіміра, Мі-хаіла, Францішка, Яна, Адама, Юзафа, Марціна, Тамаша і Бе-

нядзікта. З іх Та-маш пакінуў сына Ігнацыя і ўнукаў Яна і Рафаіла, а Беньадзікт пакінуў сыноў Мацвея, Фларыяна і Ігна-цыя. Апошні меў сыноў Міхаіла і Юзафа, спадчын-ных уладальнікаў фальв. Астраўкі

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798 (11.01.1799).

З.Яцкевіч

175. Трускоўскія гербу «Боньча»

Ужывалі герба-вы прыдомак Дра-гаслаў (Drogoslaw).

Рг. - Казімір, ад жонкі Агаты з Івашкевічаў меў сына Андрэя, які ўзяў шлюб з Ган-най Віткоўскай. Іх сын Антоні, унук Ігнацы, які ад жонкі Ганны з Во-

льскіх пакінуў сына Франціш-ка. Апошні - каморнік наваградз-кі, судзіўся з падчашым вілен-скім Марцінкевічам, Дышшлеві-чамі, Аганоўскімі і інш. абыва-целямі Лідзкага пав. (1779, 1780, 1782). У пасагу за Фран-цішкай Семірадзкай узяў

фальв. Гарайнаўшчына ў Наваградзкім пав., яго сыны Казімір і Гіпаліт.

Прызнаны ў дваранстве
26.05.1800.

С.Рыбчонак

176. Трушынскія гербу

«Рагалья»

Ужывалі родавы прыдомак
Сасовіч (Sosowicz).

Вядома: ліст Караля Жыгімонта I наваградскаму ваяводзе Яну Янавічу Забжэзінскаму ў адказ на скаргу Івана Мішкавіча, Ігнацыя Сасовіча Т., Меня Малышэвіча і Меня Хадаровіча з пашварджэннем, каб яны са сваіх спадчынных земляў у маёнт. Праценёвічы і Качыцы, наданых іх продкам кн. Вітаўтам, ніякай павіннасці на карысць Наваградзкага замка ЯКМ не выконвалі (1521).

- Люба, дачка Астафія Райкевіча, жонка Андрэя С.-Т., уладальніца фальв. Шчоная, адказала адну палову маёмасці сынам Грыгорыю, Мікалаю і Фёдару, а другую - мужу (1652).

- Ісідар Т., уладальнік зямлі ў фальв. Шчоная (1712).

- Ян Аляксандравіч Вышынскі прадаў фальв. Равіны ў Наваградзкім ваяв. Лукашу і Марыянне з Парфяновічаў С.-Т. (1672).

- Самуэль С.-Т., каморнік наваградзкі па патэнту падка-

морага Гераніма-Алаізія Жабы (1721).

- Станіслаў Т. набыў фальв. Русілаўка-Ваўканаоша ў Наваградзкім ваяв. ад маці Канстанцыі з Крыштафовічаў, у першым шлюбе за Янам, у другім

- за Казімірам Курачыцкім (1737).

- Стэфан і Казіміра з Патрыкоўскіх С.-Т. прадалі спадчынную па бацьку Мікалаю зямлю ў фальв. Шчоная Сымону Т. (1791).

Выводзіліся.

Стэфан з сынамі Марцінам, Ігнацыем і Мацвеем, Андрэй, Сымон і Ян з сынам Марцінам. уладальнікі фальв. Шчоная; Базыль з сынамі Клеменсам і Янам, Францішак, Тамаш з сынамі Сымонам і Якубам, Ян з сынамі Канстанцінам і Францішкам, Дамінік з сынам Юзафам. Пётр і Андрэй, родныя браты, уладальнікі зямлі ў вак. Равіны: Юрый з сынамі Клеменсам, Ігнацыем і Адамам і братам Адамам, таксама з Равінаў; Ігнацы з сынамі Вінцэнтам і Людвікам і братам Леонам, уладальнікі фальв. Русілаўка-Ваўканаоша.

Прызнаны ў дваранстве
31.12.1798 (11.01.1799).

С.Рыбчонак, А.Шпунт

177. Туганоўскія гербу «Масальскі»

Рг. - Сямён Іванавіч, уладальнік маёнт. Туганавічы ў Наваградзкім ваяв. па прывілеях Караля Жыгімонта I (1510, 1529). Яго сыны: Міхаіл і Іван, падзялілі бацькаву спадчыну ў 1566. Іван узяў шлюб з Рэгінай Адахоўскай, пакінуў сыноў: Андрэя, Станіслава, Яна і Мікалая, аб чым сведчыць запіс аб падзеле маёмасці за 1595. Сын Яна Самуэль атрымаў ад маці Рэгіны Сулістроўскай спадчыну, якую пакінуў сынам: Казіміру, Яну (беспатом.), Паўлу і Габрыэлю (беспатом.), як сведчыць тэстамент бацькі (1682).

Казімір пакінуў сына Станіслава (дэкрэт 1756), які узяў шлюб з Розай Вольскай, яго сыны: Казімір і Антоні. З іх апошні разам з сынамі Казімірам, Станіславам і Міхаілам судзіўся з Верашчакам (1789).

Другі сын Самуэля Павел меў жонку Соф'ю з Семірадзкіх і сыноў: Адама (беспатом.) і Юзафа - спадчыннікаў па бацьку (тэстамент 1716). Сыны Юзафа: Марк, войскі наваградзкі, Ігнацы, пісар таго ж павета, дзедзіч фальв. Рутка, Агародні-

кі, Каспер, Тадэвуш і Антоні (абодва апошнія - манахі), што прадалі спадчынны па бацьку фальв. Ястрэбля Яблонскаму (1768). З іх Марк, уладальнік фальв. Смолчыцы, пакінуў сыноў Яна, рэгента наваградзкага, і Вінцэнта, а Каспер - сына Ігнацыя.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

С.Рыбчонак

178. Узлоўскія гербу «Тапор»

Вядома: Адам Эйсымонтавіч У., падпісаў элекцыю Караля Ёладзіслава IV

- Ленарт Эйсымонтавіч, падсудак ваўкавыскі, уладальнік маёнт. Сідоркі.

- Крыштаф Эйсымонтавіч, пісар гродзкі наваградзкі.

Рг. - Андрэй, дзедзіч маёнт. Узлоў у Слоніўскім пав. Яго сын Дамінік валодаў таксама фальв. Тучын у Мінскім ваяв., які пакінуў сыну Казіміру (тэстамент 1691). Апошні, падстоіла полацкі і скарбнік наваградзкі, дзедзіч фальв. Дорагаў, Мастышчы ў Наваградзкім і Узлоў у Слоніўскім пав., меў у закладзе

маёнт. Міцэвічы (Наваградзкі пав.). Яго жонка Канстанцыя з Цэдроўскіх, сыны Антоні (беспатом.), Францішак, Аляксандр. Дамінік і Багуслаў, што падзялілі спадчыну паміж сабой (1745).

З іх Аляксандр, чашнік старадубскі, валодаў закладным фальв. Міцэвічы, таксама дзедзіч маёнт. Валоўка, Заазер'е, Міратычы, Чомбраў, Грыцэвічы і Ўзлоўцы, ад жонкі з Гінтэраў меў сыноў Роберта (беспатом.), Вінцэнта, шамбяляна Польскага Двара, і Ігнацыя, суддзю земскага кобрынскага.

Дамінік узяў шлюб з Урублеўскай, яго сыны Міхаіл і Зыгмунт, дзедзічы фальв. Вінкаў у Слуцкім пав.

Багуслаў, дзедзіч фальв. Валоўка, Заазер'е, Чомбраў, Дорагаў, Грыцэвічы і інш., ад жонкі Малгажаты з Семірадзкіх пакінуў сыноў Яна (беспатом.), Вінцэнта і Юзафа. Апошні, ротмістр і камісар гранічны Наваградзкага пав., спадчыннік маёнт. Дорагаў (1780) і Чомбраў, яго сыны Казімір, Дамінік, Францішак, Ігнацы і Ян.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

С.Рыбчонак

179. Уланоўскія гербу

«**Суліма**»

Вядома: Самуэль У., спад-

чынным уладальнік маёнт. Бухаўшчына, што засведчылі квітамі паборцы Наваградзкага ваяв. Мікалай Пачапоўскі (1627) і Аляксандр Каменскі (1628).

- Самуэль з жонкай Канстан-

цыяй з Беліковічаў Панфіловічы прадалі фальв. Малое Сялко (Наваградзкі пав.) Яну і Марыянне Панфіловічаўне У. (1715).

- Павел з жонкай Канстанцыяй з Куковічаў Панфіловічы прадалі тры нівы ў фальв. Малое Сялко Юзафу і Разаліі з Жукоўскіх У. (1745).

- дароўны запіс Самуэля Панфіловіча Мікалаю і Тэрэзе з Панфіловічаў У. на 1/2 частку фальв. Малое Сялко (1762).

Выводзіліся: Якуб, Ігнацы, Ян і Антоні, сыны Міхаіла, унукі Юзафа, праўнукі Яна, уладальнікі фальв. Малое Сялко.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

З.Яцкевіч

180. Фуровічы гербу

«**Вуж каранаваны**»

Ужывалі родавы прыдомак Неўдоўскі.

Вядома: справа татарына Яцка Ўлана аб непрызнанні права выданага яму Васілём і

Мікалаś Мiхай-
лавічамі Н.-Ф. на
пустаś Буравіз-
чына-Гнеўкаў-
шчына (1634);

- закладное пра-
ва ад Грыгорыя і
Алены з Падрэч-
кіх Н.-Ф. на ма-
ёнт. Малюшыцы
(1676).

Рг. - Тамаш, спадчыннік
маёнт. Волца, як засведчыў квіт
паборцы і рэгента наваградз-
кага гродзкага Яна-Антонія
Бранца (1725), пакінуў сына
Яна-Антонія, што набыў
маёнт. Параднёвічы ў Наваградз-
кім ваяв. Яго сын Антоні пра-
даў маёнт. Параднёвічы старас-
це пулкінаўскаму Яну Івашке-
вічу (1771), пакінуў сыноў Він-
цэнта, Дамініка, Антонія і
Казтана.

Прызнаны ў дваранстве
3(14).03.1799.

С.Рыбчонак

181. Хадароўскія гербу

«Корчак»

Па родаваму паданню па-
ходзілі з Венецыі ці з Венгрыі,
адкуль праз Польшчу патрапілі
ў Княства.

Рг. - Ян, пакінуў сына Да-
ніэля. Апошні ўзяў шлюб з Віш-
нявецкай, ад якой меў сыноў
Юзафа, яго жонка Марыянна
Міроўна, Яна, яго жонка Галыцоў-

на, Крыштафа. яго
жонка з Фелькер-
замбаў, і Якуба,
яго жонка Газ(ц)ле-
раўна, сын Казімір
(нар. у 1744)¹.

Сыны Яна Да-
ніэлевіча - Фран-
цішак (беспатом.),
Стэфан і Юзаф, з
якіх Юзаф быў спад-
чыннікам маёнт.

Хадароўшчына ў Лідзкім пав.
(1716). меў жонку Петранэлю
з Мараўскіх і сына Казіміра
(нар. у 1708), а Стэфан, атры-
маў квіт ад брата Юзафа ў 1750,
меў жонку з Шрэтэраў. сына
Яна (нар. у 1740) і ўнука
Стэфана, якія ў якасці доказы
на шляхецтва прад'явілі свед-
чанне ўраднікаў і абывацеляў
Слонімскага пав. за 1798.

Прызнаны ў дваранстве
19(30).01.1799.

¹Хросныя метрыкі са Слуцка-
га евангельскага збору.

З.Яцкевіч

182. Хабалтоўскія-

Харацкевічы

гербу «Рох II»

Выводзіліся з Аршанскага пав.

Рг. - Антоні, валодаў ма-
ёнт. Труханавічы ў Аршанскім
пав., які пазней прадаў, пера-
сяліўся ў Наваградзкае ваяв..
пакінуў сына Яна і ўнука Мікалая.

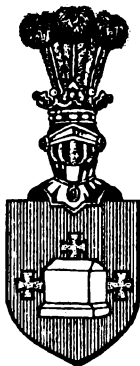
Апошні меў сыноў Стэфана (нар. у 1726), яго сын Антоні, Андрэя, яго сыны Юзаф (нар. у 1757), Вінцэнт і Ігнацы, Яна, яго сыны Матэвуш і Сымон, якія пры вывадзе ў якасці доказу на шляхецтва прад'явілі сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Аршанскага пав., у тл. сваяка Адама Х. (нар. у 1772), калезскага сакратара, за 1797.

Прызнаны ў дваранстве 20.06.1800.

С.Рыбчонак

183. Хацкевічы гербу

«Магіла»

Ужывалі родавы прыдамак Ціхановіч (Ciechanowicz).

Па родаваму паданню паходзілі ад Ціхана Х., уладальніка па прывілею гр. Ілініча пяці валок зямлі ў Мірскім графстве (1566)¹, з абавязкам выконваць

вайсковую службу.

Выводзіліся: Францішак і Юрый з сынам Францішкам Х.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

¹Разам з Ціханам тым жа прывілеем атрымалі зямлю Грынё і Васіль Сідаровічы.

С.Рыбчонак, А.Шпунт

184. Хлявінскія гербу

«Радван»

Па родаваму паданню паходзілі ад Міхаіла Багда-навіча, урадженца Кіеўскага ваяв., які служыў пад начальам кн. Канстанціна Астрожскага і прымаў удзел у розных кампаніях. За прапановай апошняга перад узяццём Смаленска Глінскім быў узнагароджаны Каралём Жыгімонтам I в. Папротчыцы ў Прапойскім старостве Рэчыцкага пав. (1514). Ад жонкі з роду Голубаў меў сына Яна, з якога менавіта і пачаўся род Хлявінскіх.

Ян служыў пад часам кн. Міхаіла Юр'евіча Радзівіла, троцкага, а пазней і віленскага ваяводы, гетмана ВКЛ, за што атрымаў ад Караля Жыгімонта-Аўгуста ва ўласнасць дзяржаву Хляўно ў Рэчыцкім пав. (1551, 1563), ад назвы якой і пачаў пісацца Хлявінскі. Узяў шлюб з Агнешкай Хамічоўнай, ад якой меў сыноў: Юрыя, Якуба, Багдана, Лукаша і Пятра, якія сталіся бацькавымі спадчыннікамі (тэстамент 1596).

Юрый атрымаў сваю долю ў Папротках, удзельнічаў у вайне Караля Стэфана з Масковіяй, у тым ліку быў пры адваёве

Полацка. Ад шлюбу з Горскай пакінуў сыноў: Канстанціна. Грыгорыя і Філона. З іх першы ад шлюбу з Барадзічоўнай меў сына Аляксандра, а астатнія служылі ў гусарскай харугве мсціслаўскага падкаморага Багдана Стэцкевіча і вызначыліся адвагай у вайне з Масковіяй (Шэкінаўская кампанія). Асабліва пашанцавала Грыгорыю, ротмістру Рэчыцкага пав. З абозу пад Смаленскам ён адлучыўся ў Хляўно па асабістых справах. аднак ноч заспела яго ў Прапойску. Пад час святочнай імшы ў гонар Богага Нараджэння, калі ўсе жыхары былі ў царкве, на мястэчка напала маскоўскае войска. Грыгоры праявіў сябе як выдатны военачальнік, арганізаваў са сваімі людзьмі адпор, разбіў захопнікаў і ўзяў вялікі палон, за што быў узнагароджаны Каралём Уладзіславам IV. Як Грыгоры, так і Філон адказалі сваю спадчыну дзядзьку Лукашу.

Другі сын Яна, Якуб таксама быў удзельнікам войнаў за панаваннем Каралёў Стэфана і Жыгімонта III, у т.л. быў пры ўзяцці Смаленска полацкім кашталянам Зяновічам. Меў жонку з роду Злоцкіх (з Кароны) і сыноў: Марціна, Мікалая, Крыштафа і Яна. З іх Мікалай і Марцін служылі ў гусарскай харугве ў Інфлянтах пад час вайны са Швецыяй, за што пер-

шы атрымаў ад Караля Жыгімонта III прывілей на в.Мегінічы. Марцін памёр ад ранаў, атрыманых пад Быхавам, пакінуўшы ад жонкі Непшычанкі сына Якуба. Апошні служыў у харугве свайго дзядзькі Мікалая, у сутычцы з маскавітамі пад Мядзелем быў паранены ў галаву і трапіў у палон, дзе знаходзіўся некалькі гадоў, а пасля вяртання служыў у пяцігорскай харугве. Вышэйзгаданы Мікалай пад час вайны з казакамі быў падпаручыкам пад часам Самуэля Лукомскага, вызначыўся ў сутыкненні пад Мглінам, дзе атрымаў два раненні, пазней служыў пад часам свайго сястра Стэфана Нярошынскага, а пасля смерці апошняга быў ротмістрам той жа харугвы на працягу дзесяці гадоў, праявіў вялікую адвагу ў баю пад Кушлікамі, памёр беспатомным. Крыштаф быў манахам іезуіцкага закону ў Вільні. Яго брат Ян доўгі час служыў у кварцаным войску (наймітам) за межамі радзімы, пазней быў дэпутатам Галоўнага Трыбунала ВКЛ, паслом на Сойм ад Аршанскага пав., паборцам. Меў жонку з Баратынскіх, суддзянку земскую аршанскую, і сыноў Станіслава, Мікалая і Дамініка. З іх Станіслаў і Мікалай служылі ў пяцігорскай харугве войск літ. У т.л. Мікалай адзначыўся ў бітве пад Хоцімам, дзе быў па-

ранены ў галаву, атрымаў у спадчыну па бацьку маёнт. Вацеры ў Аршанскім пав.

Трэці сын Яна, Багдан. з маладых гадоў у часы панавання Караля Стэфана служыў у розных харугвах на Украіне, пад часам гетмана Вішнявецкага. Прадаў сваю долю спадчыны ў маёнт. Папроткі і Хляўно роднаму брату Якубу. Ад Нуркаўны Шапшанкі, дачкі віцебскага суддзі, меў сыноў: Яна, Аляксандра, Даніэля і Грыгорыя, якія ўсе адзначыліся на вайскавай службе. У т.л. Ян - у Інфлянтах супраць Пунтуса, за што таварышы празвалі яго "Пунтусам", Аляксандр ваяваў разам з ім, Даніэль - супраць казаў пад часам Яна Паца, харужага літ., вызначыўся ў сутыкненні пад Белай Царквой у складзе харугвы Рудаміны, пасля чаго хутка памёр, Грыгоры таксама загінуў на вайне.

Пяты сын Яна, Пётр з маладых гадоў ваяваў на Украіне з казакамі, дзе быў удзельнікам шмат якіх бітваў. З жонкай Кубліцкай пакінуў сыноў Яна, Юрыя, Багдана і Базыля. З іх Ян узяў шлюб з Нестрычанкай. Юрый спачатку служыў у Італіі, потым пры кн. Радзівілу, а пазней зноў у Італіі паручыкам пешай харугвы, дзе і быў забіты. Багдан пад час вайны з казакамі служыў у панцырнай харугве пад часам Паца, а

таксама ваяводы віленскага Сапегі, потым у харугве кароннага маршалка Любамірскага, загінуў у сутычцы з татарамі. Базыль таксама ваяваў з казакамі, даслужыўся ў розных харугвах да годнасці паручыка, пазней - падстоі віцебскі. Яго сыны Станіслаў і Лаўрэнці. З іх Станіслаў, палкоўнік Эйрагольскага пав. Жамойцкага княства, меў сына Міхаіла, ротмістра Велёнскага пав., дзедзіча маёнт. Целаў у тым жа княстве. А Лаўрэнці быў суддзёй гродзкім Гарадзенскага пав. Яго сын Тадэвуш, суддзя гродзкі таго ж павета, дзедзіч маёнт. Астравец і Бакатаны (Гарадзенскі пав.).

Чацвёрты сын Яна, Лукаш, у часы Жыгімонта III таксама быў удзельнікам шматлікіх войнаў, у т.л. з Масковіяй і Турцыяй, адзначыўся пад Хоцімам у складзе харугвы полацкага кашталяна Мікалая Зяновіча. Узяў шлюб з Катэлянкай, ад якой меў сыноў: Яна, Мікалая. Тамаша і Даніэля. З іх Ян адразу пасля школы служыў паручыкам у харугве пад часам смаленскага ваяводы Гансеўскага ў Інфлянтах, асабліва праславіўся ў бітве пад Проза-рам, дзе ў прысутнасці Караля першым перабраўся цераз роў, за што атрымаў ва ўзнагароду в.Лабаноўцы са 100 сялянамі ля Магілёва, а праз некалькі гадоў

2 тыс. злотых ад казны і яшчэ 3 вёскі ў Старадубскім пав. Пазней той жа Ян з Самуэлем Лукомскім, маючы толькі дзве харугвы, сутыкнуліся з казакамі агульнай лічбай 1115 чалавек пад Рэлітай і прымусілі іх адступіць, у той бітве Ян атрымаў раненне рагачынай у горла. Будучы камендантам Гомеля, мужа супрацьстаяў абложэ 40 тыс. войска Падабайлы, адбіў усе штурмы і там загінуў. Меў ад Уластоўскай сына Казіміра, які стаў іезуітам. Малодшы брат азначанага Яна, Мікалай, паручык гусарскай брыгады, гераічна загінуў пад Смаленскам.

Яшчэ адзін сын Лукаша - Тамаш стаў спадчыннікам усіх маёнткаў па бацьку, пісар, потым падсудак, і нарэшце, суддзя земскі Рэчыцкага пав. Яго сыны - Уладзіслаў, стольнік рэчыцкі, Ян-Багуслаў, войскі таго ж павета, і Антоні, ксёндз. З іх Уладзіслаў пакінуў сыноў: Пятра, плябана, Аляксандра, Ігнацыя, манаха іезуіцкага закона, Станіслава, стольніка Рэчыцкага пав., Антонія і Юзафа, якія ўсе, акрамя Станіслава, памерлі беспатомнымі. Сыны Станіслава: Ян, Мікалай і Якуб.

Другі сын Тамаша, Ян-Багуслаў пакінуў сыноў: Антонія (беспатом.), Аляксандра, войскага і падстарасту судовага рэчыцкага, Марціна, скарбніка, і Бенядзікта, крайчага таго ж павету.

Ад войскага Аляксандра паходзяць Марцін, суддзя гродзкі, і Казімір, маршалак Рэчыцкага пав.; ад скарбніка Марціна - Тадэвуш, войскі; а ад крайчага Бенядзікта - Ігнацы, падстараста судовы рэчыцкі, і Алена, у шлюбе за стольнікам старадубскім Вышыньскім. Сын Тадэвуша Марцінавіча Адам, уладальнік маёнт. Стараельня ў Наваградзкім ваяв.

Нарэшце, родны брат Тамаша, Даніэль, падстараста старадубскі, меў сыноў: Яна-Даніэля, падстарасту таго ж павета, Самуэля і дачку Саламею, у першым шлюбе за Зубоўскім, у другім - за Рымшам.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

С.Рыбчонак

185. Хмялеўскія гербу

«Радван»

Рг. - Мікалай, валодаў вёскай Хмялёва ў Ліўскай зямлі, якую прадаў, і набыў зямлю ў шляхецкай вак. Скалімава (ці Пташкі) Падляскага ваяв. Яго сыны: Ян, Тамаш і Валенці, які меў сыноў Станіслава, Паўла і Якуба, спадчынных уладальнікаў маёнт. Скалімава-Пташкі, аб чым засведчыў Люб-

лінскі дэкрэт трыбунальскі 1608. Якуб заклаў сваю частку маёнт. Скалімава-Пташкі свайму брату Паўлу ў 1612 за 90 злотых пол. і перасяліўся на Літву.

Сыны Якуба: Пётр, Ян і Аляксандр. Апошні, згодна свайго тэстамента 1669, меў сына Андрэя. Сын Андрэя, Мацвей сваю частку маёнт. Скалімава-Пташкі прадаў Станіславу Х. у 1749, пакінуў сыноў Яна (нар. у 1742) і Стэфана (нар. у 1747). У Стэфана былі сыны: Юзаф (нар. у 1783) і Адам (нар. у 1790).

У якасці доказу на шляхецтва прад'явілі пасведчанне ад ураднікаў і абывацеляў Слонімскага пав. ад 1798.

Прызнаны ў дваранстве 9(20).12.1798.

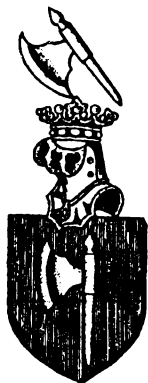
З.Яцкевіч

186. Хомічы гербу

«Окша»

Зямяне Лідзкага і Наваградзкага пав.

Вядома: прывілей Караля Жыгімонта-Аўгуста ад 1568 абдаваў Пятру Паўлавічу Х., зямлянину ЯКМ, пабудаваць у сваім маёнт. Данава (Лідзкі пав.) карчму пры дарозе вялікай з Мучы да Палстакаў на

Вільню;

- канфірмацыйны прывілей на наданне Юрыем Ілінічам 5 валок зямлі ў маёнт. Сяльцо ў Мірскім графстве Х.;

- Ян і Сымон Х. набылі ў Ігнацыя і Схалястыкі Церпіцкіх фальв. Шабаншчына ў Наваградзкім пав. (1780).

Выводзіліся: Сымон і Антоні, сыны Юрыя, унукі Юзафа; Станіслаў, сын Яна, унук Юрыя, праўнук Юзафа; Мікалай і Павел, сыны Юзафа, унукі Сымона, праўнукі Паўла; Юзаф, сын Юрыя, унук Стэфана, праўнук Сымона; Адам, сын Міхаіла, унук Рамана, праўнук Юзафа; Тамаш, сын Францішка, унук Лукаша; Базыль з сынамі Ігнацыем і Майсеем; Юзаф з сынам Сымонам; Базыль з сынам Пятром; Бенядзікт з сынамі Сымонам, Мікалаем і Паўлам; Базыль з сынам Янам, унукам Станіславам, Вінцэнт і Станіслаў, браты родныя; Тэадор з сынам Тамашам; Юзаф, Тэадор, Адам і Міхаіл, сыны Сымона; Леанард, Караль і Францішак, сыны Антонія; Фелікс і Сільвестр, сыны Юзафа; Францішак, Тамаш, Міхаіл і Антоні, сыны Адама; Антоні, Францішак і Вінцэнт, сыны Тамаша; Міхаіл, сын Паўла Х.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

З.Яцкевіч

187. Літавор-Храптовічы гербу «Адравонж»

Ужывалі родавы прыдомак Літавор (Litawor).

Па родаваму паданню і згодна Каяловічу паходзілі ад Данілы па прозвішчу Літавор, што меў двух сыноў Івашку і Яцка. Апошні з іх пакінуў чатырох нашчадкаў: Данілу, Міцька, Васіля і Багдана, якія падзялілі паміж сабой родавы маёнт. Шчорсы ў Наваградскім пав.

Рг. - Багдан меў сыноў: Базыля, намесніка уладзімірскага (канфірмацыйны прывілей Вялікага князя Аляксандра на купленныя маёнткі 1495), Мікалая, Дзімітра, Яна, маршалка вялікага літоўскага, Тэадора, падскарбія літоўскага, і Марціна, як вядома з Літоўскай Метрыкі (Кн. 5, стар. 54; кн. 6, стар. 14; кн. 10, стар. 115, 133). З іх Марцін, у часы панавання Караля Аляксандра падпісаў чарговую польска-літоўскую вунію (1501). канюшы надворны, намеснік інфлянцкі (1497), атрымаў ад таго ж Караля в. Колчыцы (1503), таксама намеснік жамойцкі, пазней - канюшы троцкі па прывілею Караля Жыгімонта I (1524) і маршалак надворны літоўскі. Жонка Ганна з князёў Талачынскіх, сын Багдан, які далучыў да маёнт. Шчорсы зямлю, набытую ад Нялюбы Мішкавіча Шчарбовіча (1539).

дзедзіч маёнт. Шчорсы (квіт на выплату падаткаў 1552), таксама пакінуў фондуш Колчыцкай царкве (1545). Жонка Багдана-Еўдакія Горская, сыны: Багдан (беспатом.) і Пётр, спадчыннік Шчорсаў па бацьку (1577).

Ад першай жонкі Марцыяны з роду Зубкаў Пётр дзяцей не меў, ад другой - з кн. Чартарыйскіх - пакінуў сына Багдана, што судзіўся з Вайніловічамі і інш. суседзямі ў 1610, таксама падтвердзіў фондуш Колчыцкай царкве (1598), уладальнік Шчорсаў (квіт на выплату падаткаў 1607) і маёнт. Дарэўня ў Гарадзенскім пав., рэфэрэндары ВКЛ і сакратар ЯКМ. Жонка Кацярына з Длужнёўскіх, суддзяў плоцкіх, з якой меў сыноў: Яна (беспатом.), Альбрэхта і Міхаіла, што падзялілі паміж сабой у 1612 бацькаву спадчыну. З іх Альбрэхт узяў шлюб з Манькоўскай і пакінуў чатырох сыноў (пра якіх невядома).

Міхаіл жа, падстоля наваградскі па прывілею Караля Уладзіслава IV (1633), першая жонка - Базылія Аўсяная, сын - Эляш. другая - з Саковічаў, сыны: Ян. Багдан, Міхаіл і Адам, якім пакінуў спадчыну (тэстамент

1646)¹. З усіх апошні па прывілею Караля Яна-Казіміра кашталян наваградзкі (1668), павялічыў свае ўладанні землямі, што набыў ад Эліяша Х. (1665). Жонка Адама - Эльжбета, дачка цівуна троцкага і полацкага старасты Паца, сын - Міхаіл, уладальнік Шчорсаў пасля бацькі (тэстамент 1703). Міхаіл жа падпісаў элекцыю Караля Аўгуста II (1698), як стараста вербельскі. Меў жонку - Феліцыяну Керсноўскую, дачку лоўчага наваградзкага, і сыноў Яна і Марцыяна.

Ян служыў гусарам пад начальам польнага літоўскага гетмана Дэнгофа (1728), таксама дэпутат на Трыбунал (1731), стольнік Наваградзкага ваяв. і камісар ад войска на Скарбавы Трыбунал (1733), пасол на канвакацыйны Сойм (1736), зосельскі стараста, харужы каралеўскай пяцігорскай брыгады (1736), пасол на Гарадзенскі Сойм (1748) і Варшаўскі (1748), кашталян берасцейскі (1748), кашталян наваградзкі (1757). Жонка Ганна Ромер, войская вілкамірская, ад якой меў трох сыноў, якія ўсе памерлі ў малалействе.

А Марцыян, стараста вербельскі, дэпутат Галоўнага Трыбунала ВКЛ, з жонкай Рэгінай Война, дачкой падчашага наваградзкага, пакінуў сына Іаахіма і дачку Ганну, у шлюбе за пісарам земскім гарадзен-

скім, а пасля харужым надворным літоўскім і старастам гарадзенскім Каралем Храптовічам.

Іаахім служыў у гусарскай брыгадзе каралевіча Ксаверыя, дэпутат Галоўнага Трыбунала ВКЛ, стольнік Наваградзкага ваяв. (1752), пасол ад ваяводства на Варшаўскі Сойм (1756), пасол ад Старадубскага пав. і Наваградзкага ваяв. на Варшаўскі Сойм (1758), палкоўнік Вялікай булавы ВКЛ у пяцігорскай брыгадзе. Пасля смерці Караля Аўгуста III у Літоўскай канфедэрацыі маршалак ад Наваградзкага ваяв. і тады ж пасол на элекцыі Караля Станіслава-Аўгуста (1764), таксама пасол ад войска на каранацыйны Сойм таго ж Караля, сакратар літоўскі, маршалак Галоўнага Трыбунала ВКЛ (1766), пасол ад ваяводства на Варшаўскі Сойм, дэпутат камісіі па ўкладанню Канстытуцыі 1773, падканцлер літоўскі (1773) пасля смерці свайго цесця Антонія Пшэздзецкага, камісар Адукацыйнай камісіі і Дэпартаменту Акадэміі школ літоўскіх. На Сойме 1791 абраны міністрам замежных спраў. Па рашэнню Таргавіцкай канфедэрацыі здаў канцылярыю і касу кароннаму канцлеру Малахоўскаму, а пячатку Каралю перад Гарадзенскім Соймам. Жонка Канстанцыя Пшэздзецкая, сыны Адам і Ірынеўш, паміж якімі падзя-

ліў усю спадчыну (1795).

Прызнаны ў дваранстве
2(13).12.1798.

Дарэчы, ваяводам наваградзкім на той час быў Юрый Л. Храптовіч з іншай галіны.

С.Рыбчонак

188. Чапскія гербу

«Леліва»

Выводзіліся: Ігнацы, Анто-

ні і Вінцэнт, сыны Антонія, унукі Міхаіла, абывацеля Варанчанскай парафіі, якія ў якасці доказу на шляхецтва прадставілі сведчанні ад ураднікаў і абывацеляў Наваградзкага пав. за 1797 і 1800.

Прызнаны ў
дваранстве

26.05.1800.

З.Яцкевіч

189. Чаркоўскія гербу

«Абданк»

Вядома: Фелікс Аляксандравіч Ч., падстолі наваградзкі, з жонкай Аленай Галаўнёй уступіў маёнт. Грыцэвічы ў Наваградзкім пав. роднаму брату Ваўжынцу, таксама падстолію наваградзкаму, і яго жонцы Гальшыцы з Крыўцоў (1670), вало-

далі яшчэ маёнт. Нача ў тым жа павеце.

Рг. - Францішак, пакінуў сына Іаахіма, які ўзяў шлюб з Ганнай Багушоўнай і меў сына Ігнацыя. Апошні ажаніўся з Розай Лінкевіч, дачкой чашніка мінскага, яго сыны Геранім, у шлюбе з Урсулай Пратасевіч, дачкой суддзі земскага слускага, і Мікалай.

Прызнаны ў дваранстве
26.05.1800.

А.Шпунт

190. Чэўжыкі гербу

«Газдава»

Вядома: Грыгоры і Мікалай Ч., уладальнікі зямлі ў маёнт. Калдычаў, які апырмалі іх продкі, папрыніслых Каралёў Жыгімонта II Аўгуста (1564) і Стэфана Баторыя (1570)¹, якое наданне канфірмаваў (1646) кн. Аляксандр-Людвік Радзівіл, маршалак ВКЛ, з вызваленнем ад усялякіх павіннасцей акрамя вайскавай службы, што было пацверджана ў 1658 кн. Мі-

хаілам-Казімірам Радзівілам, падскарбім ВКЛ.

Выводзіліся: Антоні, сын Стэфана, унук Грыгорыя, з сынамі Рафаілам, Міхаілам і Станіславам, спадчыннікі зямлі ў вак. Калдычаў. Юзаф з сынам Людвікам, Тэадор і Ян, сыны Людвіка, унукі Стэфана, праўнукі Грыгорыя. Разам з імі выводзіліся Дыянісі і Бенядэкт, не пазначаныя ў генеалогіі.

Прызнаны ў дваранстве 30.05.1800.

Г¹Відавочная памылка ў тэксце.
С.Рыбчонак, А.Шпунт

191. Чэчоты гербу «Астоя»

Выводзіліся са Смаленскага ваяв., дзе валодалі спадчыннымі маёнткамі, што аказаліся захопленымі пры вайне з Масковіяй. Узамен іх за вайсковыя заслугі Ч. атрымалі па прывілею Жыгімонта-Аўгуста фальв. Ярашэў з 7 пусташамі і 5 службамі двара Моўчадскага ў Слоніmsкім пав. (1545), якое наданне было пазней канфірмована Каралём Жыгімонтам III (1631) і Уладзіславам IV.

Рг. - Васіль Данілавіч, меў сыноў Дзмітрыя, Канстанціна, Івана і Федара, якія падзялілі паміж сабой спадчынны фальв. Ярашэў (1592). Дзмітры, напэўна, меў сыноў Аляксандра (беспатом.) і Андрэя, які пра-

даў частку фальв. Ярашэў свайму дзядзьку Канстанціну Васілевічу (1609), а яшчэ адну частку і двух падданных - свайму брату Станіславу (1616). Фёдар Васілевіч меў сыноў Фёдара, Льва, Івана і Канстанціна (беспатом.). Фёдар Фёдаравіч прадаў 1/3 частку фальв. Ярашэў Вышамірскаму ў 1624, Леў і Іван падзялілі спадчыну ў 1636, з іх Іван, відаць, меў сына Юзафа, што ажаніўся з Аленай Кміта, якія набылі валоку зямлі ў фальв. Ярашэў у 1658 ад Ганны Бруханьскай, у першым шлюбе за Эліяшам Кмітам, у другім - за Жыгімонтам Ч., і 2 нівы там жа ад Андрэя-Баляслава і

Гальшкі Даўлюдавай Ч. у 1666. Сыны Юзафа Іванавіча: Міхаіл, Януш, Грыгоры і Ян, спадчыннікі фальв. Ярашэў згодна тэстамента бацькі ў 1677.

Міхаіл Юзафавіч, мастаўнічы слоніmsкі, набыў частку фальв. Ярашэў ад Антонія і Петранэлі Ч. (1764), меў жонку Елізавету з Шукевічаў і сыноў Мікалая, Іаахіма і Бенядэкта, з якіх апошні - мастаўнічы слоніmsкі па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1790) і спадчыннік фальв. Ярашэў пасля ўступнага запісу ад братаў (1796).

Леў Фёдаравіч пакінуў сыноў Леона, Лукаша і Антонія. Лукаш, відаць, меў жонку Анастассю з Гацкіх, пакінуў сыноў Стэфана, Леона і, верагодна, Аляксандра (1676). Леон Львовіч, спадчыннік фальв. Ярашэў, меў сыноў Яна, Сымона, Юзафа і Станіслава. Апошні ўзяў шлюб з Схаластыкай Войніч (?), ад якога меў сыноў Жыгімонта, Тамаша і Леона.

Леон Станіслававіч меў жонку Тэафілю Луцкевіч (?) і пакінуў сына Яна, Тамаш меў жонку Разалію Луцкевіч (?) і пакінуў сына Адама, каморніка ваўкавыскага, а Жыгімонт пакінуў сына Ўладзіслава. Юзаф Леонавіч пакінуў сына Якуба, падчашага наваградзкага па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1786), мечніка сталавіцкага, уладальніка часткі фальв. Ярашэў па дзеду Антонію празванай Антонаўшчына (1796) і фальв. Насейкі (1799), яго сын Бенядзікт. Сымон Леонавіч меў сына Якуба, які, верагодна, быў каморнікам наваградзкім, і прадаў маёнт. Мастыцічы з вв. Мастыцічы і Лаховічы (?) Дамініцы з Тулоўскіх Ч., жонцы чашніка смаленскага.¹ Сыны Якуба Тамаш і Ян, у якога былі сыны Францішак і Караль, спадчыннікі фальв. Зубкаў. Ян Леонавіч, спадчыннік

фальв. Ярашэў, яго жонка Сюзанна Раманаўна (?), сыны Францішак і Антоні, яго жонка Петранэля Яновіч. Апошні пакінуў сыноў Ігнацыя і Антонія-Тадэвуша, пісара (1794) і рэгента (1796) земскага наваградзкага, якія прадалі частку спадчыннага фальв. Ярашэў-Антоннаўшчына (1796), а набылі зямлю ў вак. Завоссе (1799).

Канстанцін Васілевіч пакінуў сыноў Паўла і Стэфана, з якіх апошні ўзяў шлюб з Тэкліяй Рыла і пакінуў сыну Габрыэлю сваю долю спадчыны ў фальв. Ярашэў (1670). Габрыэль закладаў частку спадчыны слонімскай бенедыкцінкам (1674, 1693)², меў сына Мікалая і ўнукаў Барталамея і Яна. Ян разам з жонкай Барбарай Жураўскай (?), меў сыноў Станіслава, рэгента гранічнага і земскага наваградзкага (1796), Марціна і Францішка. Барталамей Мікалаевіч пакінуў сыноў Феліцыяна і Юрыя, ротмістра наваградзкага, які адрокся на карысць брата ў 1777. Феліцыян разам з Дамінікай Тулоўскай мелі сыноў Ігнацыя і Ксаверыя, што, магчыма, быў мечнікам смаленскім.

Сын Паўла Стэфанавіча ад жонкі з Войзбунаў Якуб набыў фальв. Русоцін ад Вірловічаў (1666), пакінуў сына Міхаіла,

што адпісваў арэндныя грошы 2500 злотых пол. жонцы Леона Ваўчэцкага. Сыны Міхаіла: Юрый (беспатом.), Казімір, Юзаф і Філіп, падзялілі спадчынны фальв. Русоцін у 1736. З іх Казімір прадаў разам з братам Філіпам сваю долю спадчыны Лукашу Камінскаму (?) ў 1755, ад жонкі Петранэлі Быкоўскай (?), верагодна, меў сыноў Яна і Францішка, каморніка наваградзкага, а Філіп пакінуў сыноў Людвіка, Ваўжынца, Яна-Міхаіла і Мацвея, між якімі падзяліў маёмасць (тэстамент 1760).³

Ян Філіпавіч пакінуў сыноў Юзафа і Тадэвуша, у якога быў сын Ян-Антоні, Ваўжынц пакінуў сыноў Ігнацыя і Антонія, а Міхаіл - Вінцэнта і Казіміра.

Прызнаны ў дваранстве 31.12.1798(11.01.1799).⁴

¹Мажліва, Браніслава Ч.

²Справа з бенедыкцінкамі цягнулася да канца 18 ст., пра што сведчыць рэстр дакументаў, пададзены іх старэйшай Тэафілай Пішысецкай у 1775.

³У прыватнасці, дзеду знакамітага фалькларыста Яну дастаўся селянін Грышка Самсон.

⁴Разам з імі выводзіліся: Міхаіл, ротмістр наваградзкі, і Браніслаў, чашнік смаленскі, сыны Барталамея Ч.

З.Яцкевіч

192. Шантыры гербу

«Любіч»

Паходзяць з зямлянаў Наваградзкага ваяв. Згодна родавага падання Ілля Шчарбовіч памянушцы Шантыр - дзяржаўца па прывілею Караля Жыгімонта I (1531) земляў, якімі раней валодала жонка Федкі Тулмуча з далучэннем да іх пусташы Пуганоўшчына, што пазней займелі назву фальв. Шантыры.

Вядома: права вячыстае ад Фёдара Грыгор'евіча Ш. Мікалаю Сямёнавічу Ш. (1625), а таксама маніфест Мікалая Сямёнавіча Ш. свайму пляменніку Яну Адамавічу за 1642:

- квіт Яна Ш. роднаму брату Самуэлю з прычыны атрымання розных папераў (1683).

Рг. - Самуэль, меў ад першай жонкі сыноў Міхаіла і Казіміра, і ад другой Дароты з Гарбатыўскіх (яе тэстамент 1714) - сына Рамана, спадчыннікаў фальв. Шантыры. З іх Міхаіл з жонкай Марыянной, дачкой Захарыўша Палажэйкі, прадаў сваю частку спадчыны брату Раману ў 1718, а пазней дараваў таму ж 100 злотых пол. (1733). А Раман, спадчыннік па

бацьку і брату фальв. Шанты-ры, пакінуў яго сынам ад шлюбу з Тэкляй Сапліцай Юзафу і Адаму, што засведчыў тэстаментам у 1757. З іх Адам меў сыноў Яна і Тэадора, у якога ў былі сыны Вінцэнт і Бальтазар. спадчыннікі зямлі ў вак. Шантыры.

Разам з імі выводзіліся: Антоні, сын Тамаша, унук Казіміра, з сынам Якубам і пляменнікам Станіславам; Станіслаў, сын Міхаіла, унук Самуэля, праўнук Крыштафа, з сынамі Тамашам і Дамінікам, а таксама Ігнацы, магчыма, сваяк Станіслава Міхайлавіча, і родныя браты Ян, Юзаф і Сымон Ш., непазначаныя ў генеалогіі.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

С.Рыбчонак, З.Яцкевіч

193. Шпігальскія гербу «Побаг»

Паходзілі з Ашмянскага пав.

Вядома: ліст Караля Жыгімонта III аб замене земляў з маёнт. Ш. у Ашмянскім пав. на каралеўскія землі ў Наваградзкім пав. (1621).

Рг. - Самуэль, меў сына Рафаіла Скалубу¹, які валодаў фальв. Зубкаў у Наваградзкім

ваяв. (квіт падатковы 1715). Яго сыны: Міхаіл. Аляксандр. Дамінік і Мікалай, што пацвердзілі крэдэнсам ураднікі і абывацелі Ашмянскага пав. (1738). Згодна квіта 1728 ад Яна Браньца, рэгента гродзкага наваградзкага. Міхаіл і Мікалай дзедзічы вышэй згаданага маёнтка. Мікалай пакінуў сваім сынам Леону, Пятру і Бенядыкту (нар. у 1733) фальв.Зубкаў (квіт 1740). Бенядыкт меў сыноў Антонія, Казіміра, Ігнацыя і Міхаіла.

Прызнаны ў дваранстве 22.06.1800.

¹Мажліва Скалуба - родавы прыдомак.

З.Яцкевіч

194. Шцэлі гербу «Газдава»

Выводзіліся: Казімір, паручык 6-га рэгіменту войскаў літ., і Юзаф, сыны Станіслава, унукі Юрыя, што прад'явілі ў якасці доказу на шляхецтва сведчанне ўраднікаў Наваградзкага пав. за 1799.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

С.Рыбчонак

195. Шчаноўскія гербу «Драгаслаў»

Ужывалі родавы прыдамак Астрэйка (Ostreyko).

Вядома: замена зямлі Мікалая з Філонам Сасінавічам А.-Ш. у вотчынах Грыгароўская і Дзямідаўская, а таксама сенажаці і лесу Шчаноўскага (1626).

- Мікалай і Марыянна з Керсноўскіх Астрэйкі здавалі ў заклад маёнт. Шчонаў Андрэю і Дароце з Бжазоўскіх Багуцкім (1644).

Выводзіліся: Банавентура з сынамі Марцінам і Андрэем, Казімір-Гіляры¹ і Ян, браты, А.-Ш.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

¹Магчыма Казімір і Гіляры.
А.Шпунт

196. Шылінгі гербу «Шылінг»

Рг. - Мікалай Людвік, падчасы наваградзкі, меў сына Рэйнгальда-Людвіка, скарбніка інфлянцкага (яго тэстамент 1732), які ад жонкі Соф'і з Шульцаў пакінуў сыноў Аттона-Крыштафа (нар.1716), што памёр у малалецтве, і Адама-Людвіка (нар. 1713)¹,

капітана войск пол. Сын апошняга Караль-Густаў-Ігнацы (нар. у 1758)², шамбялян Двара Польскага па прывілею Караля Станіслава-Аўгуста (1789), а пазней дэпутат Галоўнага Суда ВКЛ, як засведчылі крэдэнсам ураднікі і абывацелі Наваградзкага пав. (1799), уладальнік маёнт.Палужжа і Ясенец у тым жа павеце.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

¹Метрыкі з Кейданскага збора.

²Нарадзіўся ў Слуцку.

С.Рыбчонак

197. Шымкевічы гербу «Касьцеша»

Выводзіліся з Лідзкага пав.

Рг. - Машвей, у якасці доказу на шляхецтва прад'явіў сведчанне ўраднікаў і абывацеляў Наваградзкага пав. за 1798.

Прызнаны ў дваранстве 30.05.1800.

А.Гануш

198. Яблоньскія гербу «Ясеньчык»

Выводзіліся. напэўна, з мясцовасці Самсоны¹, назва якой замацавалася ў якасці родавага прыdomка.

Рг. - Казімір, падстолі мазырскі, уладальнік маёнт. Бердаўка ў Наваградзкім ваяв., які

пакінуў сыну Яну, гараднічаму наваградзкаму. Сыны апошняга: Казімір, войскі наваградзкі, а потым падстолі мазырскі, прадаў спадчыну Пашею (1786), Юзаф, стражнік наваградзкі, Тадэвуш, судзя гродзкі наваградзкі, і Сымон, шамбялян Двара Польскага. З іх Казімір меў сына Антонія і жыў у Слуцкім пав., Юзаф - сыноў Міхаіла, Станіслава і Віктарына, пражывалі таксама ў Слуцкім пав., Тадэвуш, уладальнік маёнт. Каменка ў Наваградзкім пав., пакінуў сыноў Фелікса і Міхаіла, а Сымон, дзяржаўца Навасёлкаўскага староства ў тым жа павеце, - сыноў Караля, Вінцэнта, Тэафіла і Лсапольда.

Прызнаны ў дваранстве 10(21).12.1798.

¹ Месцазнаходжанне не пазначана.

С.Рыбчонак, А.Шпунт

199. Янкоўскія гербу «Агоньчык»

Рг. - Станіслаў дзедзіч фальв. Малое Сялко ў парафіі Наваградзкай, меў жонку Марцыянну з Шацілаў і сына Тадэвуша (нар. 1730). Апошні валодаў фальв. Шчонаў, які прадаў Булгарыну, харужаму ваўкавыскаму ў 1772. з

жонкай Тэрэзай з Райкевічаў меў сына Мікалая (нар. у 1759. Наваградзкі парафіяльны касцёл). Мікалай Тадэвушавіч, каморнік Наваградзкага ваяв. (па патэнту 1794 ад Адама Вайніловіча, падкаморага наваградзкага), арандаваў маёнт. Лоўчыцы ў Наваградзкім пав., меў жонку Ангелю Чэрнікоўну, ротмістраўну слонімскаю, ды сыноў Міхаіла і Людвіка.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

З.Яшкевіч

200. Янкоўскія гербу «Ястрабец»

Паходзілі з вак. Янкава Ломжынскага пав. Мазавецкага ваяв. і мелі пасведчанне ад мясцовай шляхты за 1632.

Адны перасяліліся ў Менскае ваяв., дзе Васіль Ліпніцкі

арандаваў ў Себасцыяна і Крысціны з Брындзаў Я. фальв. Баршчэўнікі (1652). А іншыя - ў Наваградзкае ваяв., дзе Сусанна з Быкоўскіх, па першаму мужу Крыштафа варабчыцава(?)¹, па другому Янава Я., калодала двума час-

ткамі фальв. Расеўшчына-Зацержаў, якія ўступіла свайму мужу (1675) і дзе Я. пражывалі да часу вывада.

Рг. - Ян, ротмістр харугвы Нясвіжскай ардынацыі, арандаваў у ваяводы віленскага Караля Радзівіла фальв. Яцынаўшчына і Парэй (1784) і фальв. Халаймоўшчына (1786) Наваградзкага пав., меў братоў Матэвуша, Іаахіма і Антонія.

Разам з імі выводзіліся: Мацвей, паручык той жа харугвы, з сынамі Антоніем, Вінцэнтам, Юстынам і Калікстам; Бенядзікт з сынам Ігнацыем; Ігнацы з сынамі Міхаілам, Гілярыем і Андрэем, у якога былі сыны - Вінцэнт, Станіслаў, Мікалай і Ян; Стэфан з сынамі Каралем і Юзафам; Якуб з сынамі Янам і Антоніем; Пётр таксама з сынамі Янам і Антоніем; Станіслаў з сынамі Каралем і Янам; Міхаіл з сынамі Сымонам і Пятром; і яшчэ

Міхаіл з сынамі Каралем, Фларыянам і Казімірам Я.

Прызнаны ў дваранстве 26.05.1800.

Гу арыгінале напісана "Rogzcowa".

З.Яцкевіч

201. Яновічы гербу «Радван»

Па родаваму паданню паходзілі ад Войцэха Я., маршалка і охмістра пры двары Караля Аляксандра, таксама ўладальніка маёнт. Дорагаў у Наваградзкім ваяв., набытага ад жонкі Івашкі Гайцэвіча.

Рг. - Аляксандр, пакінуў сыноў Юрыя, Станіслава, Мацвея і Казіміра, якія ў часы "Патопа" пабывалі ў маскоўскім палоне¹, а таксама Войцэха і дачку Ганну, што ўзяла шлюб з Якубам Чачотам (квіт 1671).

Сыны Войцэха: Станіслаў, Павел і Ян. З іх Станіслаў меў сыноў Антонія (беспатом.), Вінцэнта (беспатом.), Мацвея і Базыля. Апошні пакінуў сына Яна-Ануфрыя, а Мацвей, стараста маласялецкі, рэгент продзкі і ляндвойт наваградзкі, пакінуў сына Вінцэнта, уладальніка фальв. Галынка ў Наваг-

радзкім пав., набытага ад Тамаша Воўка-Ланеўскага. чашнікавіча смаленскага (інтрамісія 1794).

Павел, валодаў закладным фальв. Калдычаў-Завоссе ў Наваградзкім ваяв. Якуба Антонавіча і Разаліі з Сальмановічаў Берасьневічаў, абозных Полацкага ваяв. (1758). меў сыноў Юзафа (беспатом.) і Міхала, што засведчыў тэстаментам у 1759, з якіх апошні пакінуў сыноў Уладзіслава, Адама і Юзафа.

Сыны Яна Войцэх-Павел, што стаў ксяндзом, і Юзаф, спадчыннікі па бацьку маёнт. Гацішча ў Наваградзкім пав. Юзаф пакінуў сыноў Станіслава і Ігнацыя, што прадаў маёнт. Антонію Дахновічу-Гаціскаму, ротмістру Наваградзкага ваяв., у 1780.

Прызнаны ў дваранстве 3(14).03.1799.

¹Пра нашчадкаў іх невядома.
З.Яцкевіч

202. Яроцкія гербу «Равіч»

Рг. - Аляксандр-Станіслаў, скарбнік старадубскі, за васнныя заслугі атрымаў ад Караля Яна III восем валок зямлі ў в. Тарасевічы Камянецкага ключа Гарадзенскай эканоміі (1676).

якую прадаў пазней паручыку каралеўскага войска Вайтулсвічу (1716), меў сына Багуслава, што валодаў фальв. Лазоўцы ў Наваградзкім пав. Сын Багуслава Марцін, уладальнік маёнт. Навасады ў тым жа павсе, які пакінуў у спадчыну (1770) сыну Казіміру. скарбніку мазырскаму.

Прызнаны ў дваранстве 19(30).01.1799.

А.Шпунт

СЛОЎНІК ТЭРМІНАЎ

Абозны вялікі ВКЛ - службовая асоба ў войску ВКЛ, якая арганізоўвала ваенныя лагеры (абозы) для Вял. князя і войска пад час баявых дзеянняў. Аналагічная пасада мелася і ў кожным павеце для забеспячэння абоза на тэрыторыі ладзенага павета.

Абшыт - адстаўка, звальненне; ліст, які атрымліваў вайсковец пры звальненні ў адстаўку.

Аб'юрата - уступка якой-небудзь рэчы пад прысягай, адрачэнне ад памылак.

Аб'юрата дымоў - паказанне колькасці сялянскіх дымоў (два-роў) у маёнтку, пацверджанае прысягай.

Адукацыйная камісія - дзяржаўная ўстанова па кіраўніцтву народнай асветай у РП і ВКЛ, першая такога кшталту ў Еўропе. Заснавана Соймам 1773-1775 гг. пасля роспуску ордэна іезуітаў, які да гэтага больш за ўсё апекаваўся адукацыяй.

Алтарыя - 1) алтар у каталіцкім касцёле ў асобным памяшканні; 2) фундуш на ўтрыманне такога алтара. Пры алтарыі мог быць свой святар - алтарыст.

Асэсар - чыноўнік у судзе, які прымаў ад асоб плату за ўнясенне прыватных дакументаў у актавыя кнігі і за судаводства.

Аўдытар - 1) член суда, які вядзе следства; 2) прысутны (сведка) пры складанні і чытанні акта.

Афіцыял - намеснік біскупа, у адсутнасці якога выконвае яго абавязкі.

Брыгада - вайсковае падраздзяленне, якое складаецца з некалькіх палкоў; звычайна выступае ў войску як асобная адзінка.

Будаўнічы - службовая асоба ў павеце, якая наглядала за грамадзкімі будынкамі і іх будаўніцтвам, збірала падаткі на іх утрыманне.

Булава вялікая ВКЛ - упраўленне(штаб) гетмана вялікага ВКЛ.

Булава польная ВКЛ - упраўленне(штаб) гетмана польнага ВКЛ.

Бурграбі - 1) упраўляючы ці наглядчык замка, палаца або дома; 2) кіраўнік судовай адміністрацыі ў горадзе.

Ваявода - службовая асоба ў ВКЛ, якая ўзначальвала адміністрацыйна-судовую ўладу ў ваяводстве. Пад час войнаў ваявода ўзначальваў ваяводскае апалчэнне шляхты, засядаў у Радзе ВКЛ.

Возны, енерал - службовая асоба ў ВКЛ, ніжэйшая пасада выканаўчай улады ў павеце; яго абавязкі: уручэнне позваў у суд;

агляд месца здарэння (злачынства), ахвяр злачынства і складанне рэляцыі аб гэтым; афіцыйнае ўвядзенне асоб у валоданне маёнткамі і іншай маёмасцю і складанне інтрамісійных лістоў.

Войскі ВКЛ - службовая асоба ў войску ВКЛ, ад'ютант гетмана.

Войскі павятовы - службовая асоба ў ВКЛ. У час войнаў, калі шляхта з паспалітым рушаннем выпраўлялася ў паход, войскі наглядаў за парадкам у павеце і апекаваў тых, хто застаўся ў маёнтках. Падначальваўся павятовому старосту.

Гараднічы - 1) службовая асоба ў ВКЛ, кіраўнік шляхты, якая жыве ў горадзе; начальнік гарнізона замка (у павеце), або намеснік кашталяна (у ваяводстве); 2) службовая асоба ў Расійскай Імперыі, начальнік гарадской паліцыі (да 1865).

Гетман вялікі ВКЛ - галоўнакамандуючы войскам ВКЛ.

Гетман польны ВКЛ - намеснік вялікага гетмана, які камандаваў войскам ВКЛ непасрэдна пад час бітваў ("у полі") і пры абароне межаў краіны.

Дароўны запіс - прыватны дакумент, складзены паводле пэўнай формы, які вызначае ўмовы перадачы якой-небудзь маёмасці ад адной асобы другой у вечную ўласнасць.

Дваранін гаспадарскі (каралеўскі) - службовая асоба пры двары Вял. князя (Каралю), якая выконвала розныя даручэнні манарха.

Дваранін Скарбу ВКЛ - службовая асоба пры Скарбавай камісіі ВКЛ, якая выконвала даручэнні падскарбія.

Дзяржаўца - часовы ўладальнік вялікакняжэскага (дзяржаўнага) маёнтка - дзяржавы, які плаціў у дзяржаўны скарб кварту - чацвёртую частку ад даходаў з маёнтка.

Дэкрэт - рашэнне суда або пастанова Сойма, запісаныя ў актую кнігу.

Дэпутат Трыбунала ВКЛ - член (суддзя) Галоўнага Трыбунала ВКЛ, якога выбірала шляхта на павятовых Сойміках ад кожнага павета па аднаму тэрмінам на адзін год.

Застава (заклад) - перадача якой-небудзь маёмасці (маёнтка, зямлі, падданага) за пазычаную суму грошай на пэўны тэрмін з правам далейшага выкупу, прычым крэдытор карыстаўся ўсімі даходамі з гэтай маёмасці.

Зямянін гаспадарскі (каралеўскі) - шляхціч, уласнік нерухомай маёмасці (маёнтка, зямлі), які абавязаны несці земскую васнную службу Вял. князю (Каралю).

Інтрамісія - афіцыйнае ўвядзенне (падача) у валоданне нерухомай маёмасцю (маёнткам, зямлёй, падданымі).

Калежскі сакратар - цывільны чын X класа Табеля аб рангах, які адпавядае ваеннаму чыну паручыка.

Камісар - член камісіі, якая прызначалася Каралём (каралеўская камісія) або павятовым судом (павятовая камісія) для разгляду спрэчак паміж шляхтай, пераважна аб межах маёнткаў, правах на маёмасць і г.д.

Камісар гранічны - член камісіі, прызначанай для размежавання спрэчных участкаў зямлі паміж маёнткамі.

Камісія вайсковая - камісія (дзяржаўная ўстанова), прызначаная для падтрымкі парадку ў раскватараваных на пастой у паселішчах войсках і судаводства сярод вайскоўцаў.

Камісія парадкавая - камісія (дзяржаўная ўстанова), прызначаная для нагляду за каралеўскімі гарадамі і мястэчкамі; заснавана ў 1768, разглядала гарадскія прывілеі, вызначала і распараджалася гарадскімі даходамі і г.д.

Камісія цывільна-вайсковая - судовая ўстанова, якая існавала ў паветах замест земскіх і гродзкіх судоў пад час вайны Расіі з Рэччу Паспалітай у 1792-1793. У яе склад уваходзілі чыноўнікі цывільныя і ваенныя.

Каморнік - эмяляр.

Канонік - у каталіцкім касцёле - член капітулы (рады вышэйшых іерархаў касцёла); таксама ганаровы тытул, які дасца святарам.

Канфедэрацыя - саюз шляхты, духавенства або гарадоў, утвораны для ўздзеяння на палітычнае становішча ў краіне і для абароны ўласных інтарэсаў.

Канфірмацыя - пацвярджэнне, зацвярджэнне, прызнанне найвышэйшай інстанцыяй (Каралём) заканадаўчых актаў, якія прымаў Сойм, або прывілеяў на валоданне маёнткамі, зямлёй і прыгоннымі, выдадзеных розным асобам яго папярэднікамі.

Канцлер ВКЛ - вышэйшая службовая асоба, начальнік канцылярыі Вял. князя, у адсутнасці апошняга кіраўнік дзяржавы.

Канцлер каронны - вышэйшая службовая асоба ў Польшчы, начальнік канцылярыі Караля.

Канюшы надворны ВКЛ - службовая асоба, якая загадвала стайнямі вялікакняжацкага двара, пазней ганаровая пасада.

Кашталян - службовая асоба ў ВКЛ, камендант замка і камандуючы замкавым гарнізонам у ваяводскім цэнтры; намеснік ва-

яводы пад час ваенных дзеянняў.

Квітання (квіт, квітацыйны ліст) - запіс аб уплаце грашовай пазыкі або падатку.

Крайчы ВКЛ - службовая асоба пры двары Вял. князя, якая наглядала за рэзаннем і сартаваннем мяса для вялікакняжацкага стала, пазней ганаровая пасада.

Крэдэнс - прыватны ліст-пасведчанне прадстаўнікоў шляхты выдадзены асобе ў пацверджанне яе належнасці да шляхецкага стану (саслоўя).

Кухмістр - службовая асоба ў ВКЛ, загадчык вялікакняжацкай кухні, пазней ганаровая пасада.

Леннае права - права, пры якім уласнік перадае валоданне нерухомай маёмасцю (маёнткам) якой-небудзь асобе за пэўную службу, часцей за ўсё вайсковую, з правам наследавання нашчадкамі па мужчынскай лініі. Гэтае права выкарыстоўвалі манархі, узнагароджваючы за службу шляхту дзяржаўнымі маёнткамі. Па спыненні мужчынскай лініі ўладальніка маёнтка зноў пераходзіў да яго ўласніка.

Ліст - агульная назва ўсіх відаў афіцыйных і прыватных дакументаў.

Лоўчы - службовая асоба ў ВКЛ, пры двары Вял. князя адказваў за паляванне і наглядаў за паляўнічымі ўгоддзямі, пазней ганаровая пасада; у паведах былі адпаведныя пасады.

Люстрацыя - рэвізія маёнткаў (пераважна дзяржаўных) з мэтай падрабязнага апісання іх стану, даходаў і павіннасцей насельніцтва. Правядзеннем люстрацыі кіраваў люстратар.

Маніфест - 1) публічная заява асобы перад судом супраць парушальніка яго правоў; пратэст, скарга, занесеная ў судовыя кнігі для наступнага разгляду ў судзе; 2) урачыстая адозва вярхоўнай улады да народу, а таксама палітычных партый і аб'яднанняў да грамадства, у якой змяшчаецца іх праграма, становішча і г.д.

Маршалак вялікі ВКЛ - вышэйшая службовая асоба, старшыня Рады ВКЛ, наглядаў за парадкам і этыкетам пры двары Вял. князя.

Маршалак вялікі каронны - вышэйшая службовая асоба ў Польшчы, старшыня Сойма Рэчы Паспалітай.

Маршалак земскі павятовы - кіраўнік павятовай шляхты, старшыня земскага суда і павятовых Соймікаў.

Маршалак надворны ВКЛ - службовая асоба, намеснік вялікага маршалка, кіраўнік адміністрацыі вялікакняжацкага двара;

зрэдку таксама называўся охмістрам (гл.).

Маршалак Трыбунала ВКЛ - старшыня Галоўнага Трыбунала ВКЛ.

Мастаўнічы - службовая асоба ў ВКЛ, меў абавязак нагляду за мастамі і бродамі ў павеце.

Мернічы - службовая асоба ў ВКЛ, меў абавязак вымярэння зямлі.

Метрыка ВКЛ - умоўная назва архіва канцылярыі Вялікага князя літоўскага, зараз захоўваецца ў Маскве, у Расійскім дзяржаўным архіве старажытных актаў, фонд 389.

Метрыка Каронная - умоўная назва архіва канцылярыі Караля польскага, зараз захоўваецца ў Варшаве, у Архіве галоўным актаў даўніх.

Мечнік - службовая асоба ў ВКЛ, якая насіла меч Вял. князя, пазней ганаровая пасада; аналагічная пасада была і ў паветах.

Намеснік Жмудскі - службовая асоба ў ВКЛ, намеснік Жмудскага (Жамойцкага) старасты, кіраўнік судовай адміністрацыі Жмудскага староства.

Намеснік Інфлянцкі - службовая асоба ў ВКЛ, затым у Польшчы, намеснік інфлянцкага ваяводы, кіраўнік судовай адміністрацыі Інфлянцкага ваяводства.

Охмістр - тое ж, што і маршалак надворны ВКЛ.

Паборца - службовая асоба ў ВКЛ, якая збірала падаткі з насельніцтва.

Падваявода - службовая асоба ў ВКЛ, намеснік ваяводы, звычайна ўзначальваў гродзкі суд у ваяводскім цэнтры.

Падкаморы - службовая асоба ў ВКЛ, старшыня падкаморскага суда, які разглядаў спрэчкі шляхцічаў аб межах паміж маёнткамі.

Падканцлер ВКЛ - намеснік канцлера ВКЛ.

Падканюшы - службовая асоба ў ВКЛ, намеснік канюшага, пазней ганаровая пасада.

Падскарбі вялікі (земскі) ВКЛ - вышэйшая службовая асоба, якая загадвала дзяржаўным скарбам; начальнік Скарбавай камісіі, наглядаў за вялікакняжацкімі маёнткамі, кіраваў зборам падаткаў у краіне, вёў улік дзяржаўных выдаткаў.

Падскарбі надворны ВКЛ - службовая асоба, намеснік вялікага падскарбія, загадваў скарбам двара Вял. князя.

Падстараста судовай - службовая асоба ў ВКЛ, намеснік старасты, звычайна ўзначальваў гродзкі суд у павятовым цэнтры.

Падстолі - службовая асоба ў ВКЛ, якая наглядала за стравамі за сталом Вял. князя пад час урачыстых прыёмаў, пазней ганаровая пасада.

Падсудак - памочнік суддзі. праводзіў дасудовую падрыхтоўку спраў.

Падчасы - службовая асоба ў ВКЛ, якая трымала чашу Вял. князя з віном пад час піршастваў, пазней ганаровая пасада.

Парафія - ніжэйшая адміністрацыйная адзінка ў касцёльнай арганізацыі (прыход), якой кіруе пробашч.

Паручык (Паручнік) - малодшы афіцэрскі чын у войску ВКЛ, звычайна камандзір харугвы пяхоты, адпавядае сучаснаму воінскаму званню старэйшага лейтэнанта.

Пасол - дэпутат Сойма Рэчы Паспалітай, выбіраліся шляхтай на Сойміках па два паслы ад кожнага павета.

Патэнт - пасведчанне на атрыманне шляхецтва ці пасады; пашварджэнне шляхецкай годнасці.

Пісар - кіраўнік канцылярыі суда і захавальнік актавых кніг; пад яго кіраўніцтвам пісцы запісвалі ў кнігі натарыяльныя акты, судовыя рашэнні і г.д. У канцылярыях розных судаў былі свае пісары: у канцылярыі Вял. князя - пісар вялікі ВКЛ, таксама пісары - скарбавы, земскі, гродзкі, вайсковы і г.д.

Плябан - адна з назваў каталіцкага святара, кіраўнік касцёльнай гаспадаркі.

Пробашч - адна з назваў каталіцкага святара, кіраўнік парафіі.

Прывілей - 1) акт манарха, які дае пэўным асобам або цэлым саслоўям акрэсленыя правы або скасоўвае агульныя права ў адносінах да асоб і саслоўяў; 2) фундацыйны дакумент; 3) права закладання новых гарадоў і мястэчак, выданае манархам.

Прыдомак - частка прозвішча (або дадатак да прозвішча), што магла мець розныя варыянты паходжання: 1) ад назвы герба, так званы "гербавы прыдомак", напрыклад, Кошбак-Сапліцы гербу «Кошбак»; 2) ад родавага маёнтка ці мясцовасці, з якой выводзіўся род, напрыклад, з Пшэрадава Пшэрадоўскія; 3) ад родавага імя, мянушкі, прозвішча, напрыклад, Літавор-Храптовічы ад родапачынальніка Літавора, т. зв. "родавыя прыдомкі"; 4) ад зліцця (аб'яднання) прозвішчаў ў выпадках шлюба, перамены прозвішча і г.д. У 19 ст. прыдомкі адміраюць, замацоўваюцца ў якасці часткі двойнога прозвішча, або становяцца першым прозвішчам.

Ротмістр - афіцэр войска ВКЛ, камандзір роты пяхоты або

харутвы язды (кавалерыі), адпавядае сучаснаму воінскаму званню капітана.

Рэгент гродзкі - службовая асоба ў ВКЛ, загадчык канцылярыі гродзкага суда, які наглядаў за правільнасцю вядзення актавых кніг. Адпавядае пасадзе пісара земскага суда.

Рэгімент - частка (аддзел) войска.

Рэфармацыйны запіс - запіс мужам сумы грошай, забяспечанай на яго нерухомай маёмасці (маёнтку) або на яе частцы, жонцы за яе пасаг, унесены ў двор мужа.

Рэфэрэндары ВКЛ - службовая асоба, прызначаемая Вял. князем; першапачаткова прымаў скаргі і перадаваў канцлеру для прадстаўлення Вял. князю, пазней паведамляў рашэнні Вял. князя на паддзеныя скаргі, назіраў за парадкам падачы скаргаў; таксама дарадца Вял. князя. З 1766 - старшыня рэфэрэндарскага суда.

Сакратар вялікай пячаткі ВКЛ - службовая асоба, памочнік канцлера, які прыкладаў вял. пячатку ВКЛ да дакументаў, якія выходзілі з вялікакняжацкай канцылярыі.

Сакратар гаспадарскі - службовая асоба ў ВКЛ, дарадца Вял. князя, які непасрэдна займаўся справаводствам у канцылярыі Вял. князя.

Сакратар малой пячаткі ВКЛ - службовая асоба, памочнік падканцлера, які прыкладаў малую пячатку ВКЛ да дакументаў, якія выходзілі з вялікакняжацкай канцылярыі.

Сойм - сход усіх саслоўяў, як прадстаўнікоў Рэчы Паспалітай, г.зн. Караля польскага і Вял. князя літоўскага, сената і паноў-рады, шляхты, выбранай ад кожнага павета і ваяводства ў пэўнай колькасці, якія называліся пасламі. Збіраліся наступныя Соймы: канвакацыйны - скліканы па смерці Караля; элекцыйны - скліканы для выбару Караля; каранацыйны - скліканы пад час каронацыі; ардынарыіны - збіраўся кожныя два гады; экстраардынарыіны - надзвычайны, скліканы ў сувязі з якой-небудзь важнай падзеяй; вальны - усеагульны, у якім удзельнічалі ўсе правінцыі краіны; канфедэрацыйны - скліканы канфедэрацый.

Скарбнік - службовая асоба ў ВКЛ, якая падначальвалася вял. падскарбію ВКЛ; адпаведная пасада ў павеце - захавальнік павятовага скарба і падаткаў, сабраных з насельніцтва павета.

Станаўнічы - службовая асоба ў войску ВКЛ, якая распараджалася расквартараваннем войск у паселішчах.

Стараста - службовая асоба ў ВКЛ, кіраўнік судовай адміністрацыі павета; за службу атрымліваў ад Вял. князя дзяржаўны маёнтак - стараства - у часовае або пажыццёвае валоданне; у павятовым цэнтры звычайна старшыня гродзкага суда.

Стольнік - службовая асоба ў ВКЛ, якая адказвала за сервіроўку вялікакняжацкага стала, пазней ганаровая пасада; аналагічная пасада была і ў павеце.

Стражнік - службовая асоба ў войску ВКЛ, камандуючы памежнымі войскамі, асноўны абавязак якога складаўся ў ахове межаў краіны, абароне ад нападаў пераважна татар. Аналагічныя пасады былі і ў паветах.

Суд гранічны - спецыяльны суд, які разглядаў скаргі шляхцічаў аб межах маёнткаў.

Суд гродзкі - павятовы суд для вырашэння крымінальных спраў паміж шляхтай; яго ўзначальвалі ў ваяводскім цэнтры - ваявода, або падваявода, у павятовым цэнтры - стараста, або падстараста. Члены суда - тры суддзі і пісар (рэгент). Дзейнічаў пастаянна ўвесь год і падзяляўся на рочкі (сесіі невялікай працягласці).

Суд земскі - павятовы суд для вырашэння грамадзянскіх спраў паміж шляхтай; яго ўзначальваў звычайна земскі (павятовы) маршалак. Члены суда - суддзя, падсудак, пісар. Дзейнічаў перыядычна - тры шасцітыднёвыя сесіі (рочкі) у год.

Суд кампрамісарскі - таксама палібоўны, трацейскі; складаўся з камісараў (суддзяў), якіх выбралі самі спрэчныя бакі. На судзе вырашаліся ў асноўным маёмасныя спрэчкі паміж шляхтай. Апеляцыйні накіроўваліся ў Трыбунал ВКЛ толькі ў выпадку непагаднення паміж камісарамі абодвух бакоў.

Суд падкаморскі - павятовы суд, які вызначаў спрэчныя межы паміж маёнткамі; яго ўзначальваў падкаморы, якому падпарадкоўваліся каморнікі.

Суддзя - службовая асоба ў ВКЛ, член судовага органа, які выконваў функцыі правасуддзя.

Сурагатар - службовая асоба ў ВКЛ, намеснік (памочнік) старасты ў гродзкім судзе, тое ж, што падстараста судовы (гл.).

Трыбунал Галоўны ВКЛ - вышэйшы апеляцыйны суд у ВКЛ, расшэнні якога мелі сілу Соймавых пастановаў. Заснаваны ў 1581, пачаў працаваць у 1582. Складаўся з дэпутатаў, якіх выбірала шляхта ад кожнага павета, узначальваў маршалак Трыбунала.

Трыбунал скарбавы ВКЛ - вышэйшы апеляцыйны суд у ВКЛ па разгляду спраў аб скарбавых нядоімках, спрэчках паміж

дзяржаўнымі і шляхецкімі маёнткамі. Заснаваны ў 1609, пасяджэнні праходзілі пасля заканчэння кадэнцый Галоўнага Трыбунала, склад членаў як у апошнім.

Тэстамент - завяшчанне, прававы акт, распадажэнне, складзеныя па вызначанай форме на конт асабістай маёмасці на выпадак смерці.

Ураднік - чыноўнік; асоба, якая займае пэўную пасаду ў адміністрацыйнай або судовай установе (урадзе).

Фундуш, фондушавы запіс - ахвяраванне, запіс маёмасці або грошай касцёлу, царкве, кляштару.

Харугва - 1) баявы сцяг падраздзяленняў войска ВКЛ; выдавалася перад паходам з дзяржаўнага скарба кожнаму харужаму; 2) вайсковае падраздзяленне кавалерыі ў войску ВКЛ, узначальваемае харужым; асноўныя харугвы - дворная, якая фарміравалася пры двары Вял. князя, і павятовая, якая фарміравалася з павятовай шляхты ў кожным павеце пры паспалітным рушанні; буйныя феадальныя фарміравалі ўласныя харугвы.

Харужы - службовая асоба ў войску ВКЛ, сцяганосец, камандзір харугвы. Харужыя былі - дворныя, земскія і павятовыя.

Цівун - службовая асоба ў ВКЛ, кіраўнік цівунства - асобнай тэрытарыяльна-адміністрацыйнай адзінкі, якая ахоплівала некалькі вялікакняжацкіх маёнткаў, дзе ён выконваў судовае і адміністрацыйнае кіраўніцтва і збор падаткаў з жыхароў гэтага цівунства. Існавалі, напрыклад, Віленскае, Троцкае цівунства.

Чашнік - службовая асоба ў ВКЛ, віначэргі, які пры сталым Вял. князя кіраваў раздачай віна; пазней ганаровая пасада. Аналагічная пасада была і ў паветах.

Шамбялян - тое ж, што і падкаморы.

Элекцыя - акт выбару Каралю і Вялікага князя.

Юрыздыка - 1) заселеная мясцовасць (тэрыторыя) у межах вялікакняжацкага горада або ў яго наваколлі, якая не падпарадкоўваецца гарадзкой уладзе, а належыць якому-небудзь асобнаму ўраду (суду), або мае ўласныя правы; 2) агульная назва для судоў шляхецкіх, гродзкіх, старасцінскіх.

Г. Брэгер

Імяны паказальнік

А

Абдуліч, князь, 14
Абламовіч, (1)
Абрынскі, 27
Абрэмбскі, 131
Абуховіч, (2), 145
Аганоўскі, (3), 175
Агінскі, князь, 92, 114
Адамовіч, 79, 131, 159
Адахоўскі, 177
Азарыч, 38
Айцюшкевіч, 93
Аколаў, (4), 100
Александровіч, 1, 40
Алелькавіч, князь, 92
Алендзкі, 50, 63, 114
Алеша, 12, 145
Альшэўскі, (5)
Андрэйковіч, 145, 170
Антаневіч, 20
Антановіч, 61
Анушкевіч, (6)
Анцута, (7), 20, 82
Арамовіч, 79
Ардынянка, 20
Арлоўскі, 60
Арэхоўскі, 121
Арэшка, (8)
Аскерка, 41
Асоўскі, 81
Астаневіч, 79
Астрожскі, князь, 184
Астрэйка, 68, 194
Аўдыцкі, 157
Аўсяны, (9), 18, 102, 187

Б

Баброўскі, (10)
Багарэвіч(оўна), 114
Багдановіч, 149
Багуцкі, 195

Багушэвіч, 29
Бака, (11), 153
Бандаровіч, 31
Бандзічоўна, 100
Бараноўскі, 121
Баратынскі, 184
Барзабагаты, 32, 191
Баркоўскі, Дунін-Б., 20, 107
Баролзіч(оўна), (12), 15, 117, 153, 184
Барэйка, 136
Бахнеўскі, 68
Белавус, 43
Белакос, 160
Белевіч, 121
Беліковіч(аўна), 57, 147, 179,
Белякевіч, 68
Бенк(ова), 119, 130
Бенклеўскі, 107
Берасьневіч, (13), (14), 99, 120, 201
Берновіч, 40, 69
Бобр, 81
Богуш(аўна), 153, 189
Бокій, 100
Брадоўскі, (15)
Бранец, 68, 110, 180, 193
Браткоўскі, 117
Брахоцкі, (16)
Бр(ж)азоўскі, (17), 19, 33, 118, 128, 195
Б(р)жастоўскі, 112
Бруханьскі, 191
Брыгаданаўна, 5
Брындза, 200
Букрэй, (18), 78, 143
Булгак, (19), 34
Булгарын, 132, 199
Бурынскі, 100
Буроўна, 79
Бурцэвіч, 1

Бутлераўна, 64
Бухавецкі, 7, (20), 53
Буяльскі, 133
Быкоўскі, (21), 36, 97, 147, 171, 200
Чарноўскі-Быкоўскі, 160
Быстрэйскі, 80
Быхавец, 20
Бяляпятровіч, (22)
Бялавескі, 170
Бялахоўскі, 91

В

Вазгінт, (23), 120
Вазгірдава, 118
Вайніловіч, 11, (24), 32, 43, 57, 84, 101, 107, 117, 147, 187, 199
Вайтулевіч, 202
Вайцэхоўскі, (25)
Валадковіч, 61, 63, 142
Валовіч, 69, 121
Варанецкі, князь, 34
Варатынец, (26), 109
Васілевіч, 147
Васілеўскі, 53, 147
Ваўжэцкі, 94
Ваўчэцкі, (27), 79, 110, 129, 146, 153, 191
Ведзьмічоўна, 13
Вейнсэфелс, князь, 114
Веншкевіч, (28)
Верашчака, 15, (29), 49, 53, 82, 177
Верыкоўскі, 64
Веслункоўскі, 146
Вільчкоўна, 20
Вірловіч, 115, 191
Віткоўскі, 175
Вішнявецкі, 181, 191
Вішнявецкі, князь, 50, 97, 114, 184

Во(й)zybун, 61, 191
Война, (32), 143, 149, 187
Война-Ясенецкі, 19
Война (Сідаровіч-В.), (33)
Войніч, (30), (31), 100, 127, 171
Вольскі, (34), 55, 57, 106, 107, 133, 143, 153, 175, 177
Воўк, 100
Выганоўскі, (35)
Высоцкі, 117
Вышамірскі, 191
Вышыньскі, 176, 184
Вярбіцкі, (36)
Вярбоўскі, (37)
Вярэйскі, (38), 40
Вярыга, 118

Г

Габрыяловіч, 79
Галачэўскі, (39)
Гадомскі, 81
Гайка, 69, 108
Гайцэвіч, 201
Галаўня, 57, 68, 102, 189, 191
Галінскі, 114
Галіцкі, (40)
Галубіч, 20
Галухоўскі, 50
Гальцоўна, 181
Галенскі, 67
Галешкі, (41)
Гамаліцкі, 10
Гансеўскі, 184
Гарабурда, (42), 80, 91
Гараін, 64
Гарасімовіч, Бранюшыш-Г., 27, 143
Гарбатаўскі, 12, (43), 62, 64, 117, 153, 192
Гардына, (44), 191
Гарэльскі, (45)

Гаслаўскі, (46), 118, 169
Гаўрылкевіч, (47), (48), 100
 Гашлераўна, 181
 Гаціскі, Дахновіч-Г., 100, 131,
 191, 201
 Гаштольд, 110
 Гедройць, князь, 114
 Гедымін(ова), 63, 136
 Гібель [Гійдль?], 143
Гізберт (Студніцкі-Г.), (49)
 Гільбрант, 40
 Гімбут, 121
 Гінейт, 145
 Гінгаўт, 21, 79
 Гінтэр, 92, 178
 Главацкі, 92
 Гладка, 57
Глінскі, (50), 147, 184
 Глухоўскі, 112
 Глушыцкі, 25
 Голуб, 4, 68, 80, 184
 Гоп(п)эн, 112
 Горскі, 184, 187,
 Грамацкі, 79
 Граноўскі, 108
 Гжымайла, 121
 Гродзіцкі, 20
 Гродзкі, 53
 Грушоўскі, 78
 Грыб, 114
 Грыневіч, 72
 Грынкевіч, 143
Грыцкевіч, (51)
 Грышкевіч, 92
 Завістоўскі-Грэчыха, 100, 132
Гудвіловіч, (52)
Гузэльф, (53)
 Гурскі, 7
Ражыцкі-Гэмскі, (54)

Д
Дабр(ж)аньскі, (55)

Дабр(ж)ыньскі, (56)
Давідоўскі, 21, (57), 79, 85
 Давойна, 80
 Дамброўскі, 53, 147
Дамейка (Контрым-Д.), (58)
Данейка, 17, (59), 91, 128
Данілсвіч, 1, (60)
 Данэзі, 84
 Дарэўскі, 13, 99, 101
 Вярэга-Дарэўскі, 46
 Даўлюдава, 191
 Даўнаровіч, 79
 Дашкевіч, 28, 68, 86, 117, 154,
 158, 168
 Дашкоўскі, 73
 Дварніцкі, 52
 Дзэвалтоўскі, 63
Дзэрдзесёўскі, (61)
 Дзэршковіч, 110
Дзядзюля, (62)
 Длужнеўскі, 187
 Догелеўна, 113
 Долмат(аўна), 91
 Доўбар, 84
 Доўгелеўна, 147
 Доўгірд, 22
 Дружылоўскі, 84
 Дуброўскі, 147
 Дунін, 142
Духноўскі, (63)
 Дылеўскі, 12
 Дышлевіч, 175
 Дэngoф, 114, 187
 Дэраэс, 92
Дэшына, (64)

Е
Ежэўскі, (65)
 Езерскі, Левальт-Е., 29, 53
 Еленскі, 73, 91, 114
 Ельскі, 44

Ельцоўна, 107
Енчэўскі, 153
Есьман, 64, (66), 92, 114, 142

Ё
Ёткашэвіч, 62

Ж

Жаба, 176
Жохаўна, 114
Жукоўскі, (67), 100, 179
Жыбартаўлянка, 64
Жыдовічаўна, 114
Жыжэмскі, 88
Жырань, 73
Жыгараўскі, 153
Жэгнеўскі, (68)
Жэлінскі, 127
Жэмбоцкі, 107

З

Забела, 45, (69), 143
Забельскі, 156
Забжэзінскі, 110, 176
Заборскі, (70)
Завадзкі, 106, 147
Завіша(нка, ына), 37, 90, 92, 121, 131
Загараўскі, (71)
Загорскі, (72)
Засельскі, (73)
Закрэўскі, 84
Залескі, (74), 104, 106
Запаснік, (75), 153
Заранкаўна, 107
Зараўскі, 169
Зарэмба, (76), 81
Захарэвіч, 12
Збароўскі, (77)
Звя(е)ровіч 86, 191
Здановіч, 164
Зен(ь)ковіч, 68, 170

Златніцкі, 10
Злоцкі, 184
Зубка, 88, 136, 187
Зублеўскі, 99
Зубкоўскі, 19
Зубоўскі, 63, 107, 113, 184
Зыгмантовічаўна, 106
Зя(е)новіч, 184

І

Івашкевіч, 175, 180
Ігнатовіч, (78)
Іздэбскі, (79)
Ізоўскі, 119, 127, 155
Ілініч, граф, 33, 97, 183
Ірдзімонт, 120
Ісаевіч, (80), 106, 146
Іхнатовіч, 5

К

Кабылінскі, (81)
Кавецкі, 34
Казакевіч, (82)
Казакоўскі, 59, 85
Казігродзкі, (83)
Казімірскі, 171
Калдычэўскі, 85
Кальвінскі, 145
Калэнчынскі, 68, (84)
Калява, 103
Каменскі, 179
Камароўскі, 91, 92, 117
Камароўскі (Цёлак-К.), 162
Камінскі, 12, 20, 81, 91, 92, 107, 166, 191
Канарскі, 114
Кандратовіч, 33, 69, 120
Канопка, 104
Канстанціновічаўна, 92
Капыстэнскі, 99
Кар(ж)анеўскі. 92, 117

Карызнянка, 107
 Карышкі, 112
 Карэва, 73
Касабудзкі, (85)
 Касіцкі, 50
 Каспяровічаўна, 30
 Кастухоўскі, 79
 Касцюшка, 53
 Касцюшка-Сехнавецкі, 118
 Касцюшкевіч, 145
 Катарскі, 110, 121
Катлубай, (86), 143, 191
 Катылянка, 184
 Каўнацкі, 81
 Качаноўскі, 79
 Кашыц, 121, 167
Кеневіч, (87), 119
 Кердэй, 27, 110
Керсноўскі, 18, 68, 75, 81, (88),
(89), 108, 116, 153, 171, 187,
191, 195
 Клапатоўскі, 34
Клачкоўскі, (90)
 Клідзянка, 111
Кміта, 34, 45, 57, (91), 143,
164, 191
 Кній, селянін, 104
 Княжыцкі, 58
 Корбаў, 92
Карафа-Корбут, (92)
 Корсак, Савіч-К., 1, 20, 34, 57,
 68, 80, 91, 106, 114, 115, 143
Коршун, (93)
 Косаў(на), 12, 107
 Косця, 53
 Котаўна, 107
 Круковіч, 143
 Крукоўскі, 117
 Круповіч, 120
 Крываблоскі, 97
 Крывец, 68, 126, 143, 189
 Крыгер, 103

Крыўкоўскі, (96)
Крышылоўскі, 72, (97)
 Крыштафовіч, К.-Ваўкано(ў)-
 скі, 30, 101, 176
 Кубліцкі, 184
 Кужэнеўскі, 104
 Куке(о)віч, 47, 79, 146, 153,
 179
 Кулікоўскі, 84, 104
 Кульбак(чанка), 17, 143
Куневіч (Астроўскі-К.), 25,
(94), 143
 Куравіцкі, 133
 Кураноўскі, 68
Курачыцкі, 86, (95), 115, 127,
153, 176, 191
 Курч, 147, 156
 Курышкін, 4
 Кушаль, 167

Л

Лавіцкі, 191
 Ладзята, 44, 100
 Лазоўскі, 62, 79, 149, 158
 Ланеўскі (Воўк-Л.), 114, 201
 Ласкавічоўна, 64
 Ласкоўскі, 136
Ласоўскі, (98)
 Лашчэўскі, 106
 Лебедзеўна, 5
Лембеўскі, (99)
 Ленартовіч, 63
 Ленкевіч, 147
Лешчылоўскі, 56, 78, (100),
106, 108, 143
Лібарчай, 12, (101)
 Лівен, 114
 Лімонт(аўна), 12, 94
 Ліндэман, 20
 Лінкевіч, 189
Ліноўскі, (102)
 Ліпніцкі, 200

Ліхадзеўскі, 50
Лопат, 137, 160, 171,
Лукомскі, 184
Любамірскі, 184
Ляткоўскі, (103)

М

Магільніцкі, 68, 97
Магнушэўскі, (104)
Маджарскі, (105)
Маеўскі, 25, (106)
Мажэйка, 47
Ма(д)залёўскі, 1
Макавецкі, (107), 121, 143
Маклок, (108)
Малаед (Леневіч-М.), 73
Малаховіч, 53
Малахоўскі, 187
Маліноўскі, 132
Малыніч, (109), 147
Мальшэвіч, 176
Малюшчыцкі, 19, 27, 90, 91,
(110), 128, 132, 143, 180
Маневіч, 73
Манкевіч, (111)
Манькоўскі, 187
Мараўскі, 81, 181
Маркевіч, 110, (112)
Марцінкевіч, 81, (113), 127,
175,
Масальскі, князь, 5, 63, 123
Маскевіч, 143
Мастыка, 110
Матусевіч, 126
Матушэўскі, 19
Мацкевіч, 19, 32, 45, 64, 78,
82, (114), (115), 121
Мачаловіч, 7
Меляшкевіч, 33, 143
Менжынскі, 191
Мержэеўскі, 107, (116), 136
Мерла, 166

Мізанец, 148
Мікульскі, Аляхновіч-М., 52,
(117), 128, 153
Мілеўскі, 147
Мінакоўскі, 153, 158
Мінкевіч, 168
Мінкоўскі, 91
Міроўна, 181
Мірскі, 69
Міхаловіч, 17,
Міхалоўскі, 20, 108, (118)
Міхневіч, (119)
Мішкевіч, 3, (120)
Міцэеўскі, 136
Мішкавіч, 176
Младэцкі, 61
Мніхоўскі, 126
Мялешка, 20

Н

Навошыц, 110
Наневіч, 75
Нарушэвіч, 20, 100
Невардоўскі, 143
Незабытоўскі, (121), 143
Нёміровіч, 80
Непакойчыцкі, 53
Непшычанка, 184
Несеці, (122)
Нестрычанка, 184
Несьлядоўскі, (123), 153
Нешыгчанка, 41
Не(чы)шэўскі, 79
Нінеўскі, 127
Нядзвіскі, 5
Няміра, 56
Нярошынскі, 160, 184

О

Отэнгаўз, 121, (124)

П
Падабайла, 184
Падарэўскі, 108
Падбярэзскі, 3
Падгайскі, (125)
Падрэцкі, 68, 86, 180
Пажарыцкі, (126)
Пажаркаўна, 5
Пакрашымскі, 147
Палажэйка, 192
Палітальскі, 20, 147
Палонскі, 67, 68
Палхоўскі, 164
Палубінскі, 79, 107
Пантус, 95, (127)
Панфіловіч, 179
Панятоўскі, 107
Парфяновіч, 18, (128), 176
Патрыкоўскі, 176
Паўлікоўскі, 106
Паўловіч, Люк'яньскі-П., (129)
Пац, 14, 184, 187
Пацей, 1, 198
Пацына, (131)
Пацынка, 74, (130)
Пачапоўскі, 85, 179
Пашкевіч, 114
Пашкоўскі, 28, 130, 143
Пё(я)тух, 92
Пекарскі, 12
Першкевіч, (132)
Пілецкі, 10
Пласкавіцкі, 40
Плюцінскі, Плютэ-П., (133)
Плятэр, 92
Пракаповіч, 73
Пратасо(е)віч, 17, 50, 61, 68, 69, 108, 116, (134), 174, 189
Прушынскі, 25
Прыстаноўскі, 114
Псялта, 164

Пугальскі, (135)
Пулкатыцкі, (136)
Пунтус, 184
Пуслоўскі, 20
Пушкін, (137)
Пшысецкі, 191
Пшыткоўскі, 50
Пшыгодзкі, 64
Пшэздзецкі, 187
Пшэслаўскі, 108
Пшэрадоўскі, (138)
Пшэўлоцкі, 12, 62
Пш(рж)эцлаўскі, 20, 53
Пырскі, (139)
Пясецкі, 27, 68, 104, 110, (140)
Пятровіч, 100, 107, (141)

Р
Рабчыц, 143, 200
Равінскі, 73
Радван, 107
Радзівіл, князь, 4, 20, 33, 34, 40, 50, 79, 92, 103, 107, 119, 131, 140, 144, 159, 166, 169, 173, 184, 186, 190, 200
Радзівіловіч, 44
Радзішэўскі, 105, 126
Расіцкі, Дунін-Р., 13, 81, 106, (142)
Раз(с)мусеўна, 143
Райкевіч, 69, (143), 153, 176, 199
Рак, 60
Рамановіч, 56, 64, 143, (144)
Рамульт, (145)
Рапацкі, 81
Расудоўскі, 68
Ратынскі, 114
Рац, (146)
Рашкоўскі, 41
Рдулоўскі, 70, 153

Ржэвускі, 92
Ромер, 91, 187
Рудоміна, 147, 184
Русецкі, 70
Руткоўскі, 73
Руцкі, 30
Рыбінскі, 145
Рыла, 191
Рымант, 191
Рымша, 4, 19, 84, 184
Рэве(і)нскі, 19, 68, (147)
Рэйтан, 63
Рэмбінскі, 149
Рэнчынскі, 73
Рэпнін, 114

С
Садоўскі, 142
Сакаловіч, (148)
Сакалоўскі, (149), 191
Саковіч, 187
Саламонавіч, 79
Сальмановіч 13, 201
Саматый, 19
Самуйла, (150)
Сангушка, князь, 103, 166, 173
Санцэвіч, (151)
Санютыч, 153
Сапсга, князь, граф, 63, 79, 157, 184
Сапешка, (152)
Сапліца, Кошбак-С., 75, 128, (153), 168, 179, 192
Сапоцька, 12
Сарафіновіч, 112
Сасіновіч, 106, (154)
Саўкевіч, 8
Сваратоўскі, 191
Сведзінскі, 141
Свірскі, князь, 57
Свідэрскі, 68, 146, 153

Сегень, 99
Секлюцкі, (155)
Се(я)машка, 75
Семіралзкі, Рамашкевіч-С., 153, (156), 175, 177, 178
Се(я)н(ь)кевіч, 77, 114
Сенькоўскі, (157)
Сеняўскі, 114
Се(я)ркевіч, 13
Сестранцэвіч. Ботуш-С., 50, 114, 139
Сівіцкі, 114
Сідар, 168
Сідаровіч, 27, 183
Скакоўскі, 145
Сканіцянка, 97
Скіркоўскі, 117, (158)
Скумін, 153
Скуратовіч, 62, (159)
Скурчанка, 107
Славагурскі, 20
Слівінскі, 127
Сліпенбах, 114
Словік, 79
Слонскі, 20
Служовіч, 120
Смаленскі, 81
Снарскі, 90, (160)
Станкевіч, (161)
Старасельскі, 114
Стаўскі, (162)
Стахоўскі, 163
Стацэвіч, (163)
Шашэўскі, 85, 191
Стралка, (164)
Стрыж, 158
Стрыжэўскі, 170
Стыпулкоўскі, (165)
Стэткевіч, 29, 79
Стэцкевіч, 57, 184
Судзімонт, 110

Суднік, Грынкевіч-С., (166),
173

Сузін, 7, 45

Сулістроўскі, 84, 177

Сулятыцкі, 112

Супінскі, 41

Сухалонец, (167)

Сухадольскі, 131

Сухарэбскі, Воўчак-С., 56,
(168), 191

Сухоцкі, (169)

Сымановіч, (170)

Т

Табартоўскі, (171)

Такачэўскі, 101

Талачынскі, князь, 187

Тамашэвіч, 114

Тамковіч, 17, 43

Тараевіч, 93, 130, 168

Тарасовіч, (172)

Тарасоўскі, 107

Таргоні, 114

Тарнаўскі, 153

Твардоўскі, 124

Тоўцік (Гедройць-Т.), (173)

Трацэўскі, 64

Тжцінскі, 136

Троска, 4, 108, (174)

Трускоўскі, (175)

Трушынскі, 143, (176)

Трэмбіцкі, 61

Тубала, 191

Туганоўскі, 40, 142, (177)

Тулмучова, 192

Тулоўскі, 107, 191

Тупальскі, 106

Турчыновіч, 39

Тызенгаўз, 91, 117, 131

Тынянка, 147

Тычына, 13

Тэльшаўскі, 69

У

Узлоўскі, 143, (178)

Улан, князь, 27, 90, 110, 180

Улановіч, 110

Уланоўскі, (179)

Уласовіч, 40

Уластоўскі, 184

Уніхоўскі, 66

Урачымскі, 169

Урублеўскі, 178

Усакоўскі, 143

Усовіч, 160

Ф

Фелькерзамбаўна, 181

Фірлей, 50

Францкевіч (Радзімінскі-Ф.),

18, 100, 107, 128,

Фуровіч, (180)

Х

Хаванскі, 34

Хадаркоўскі, 18

Хадаровіч, 176

Хадароўскі, (181)

Хадкоўскі, (81)

Хабалтоўскі-Харацкевіч, (182)

Харэвіч, 7

Хашкевіч, (183)

Хелхоўскі, 63, 114

Хлявінскі, 20, (184)

Хмялеўскі, 97, 118, 139, (185)

Хоміч(оўна), 184, (186)

Храпавіцкі, 114

Храптовіч, 4, 110, 127, 147,
(187)

Ц

Церпіцкі, 109, 186

Цехановіч, 127
Цехіньскі, 84
Цывінскі, 34, 40, 95
Цытовіч, 159
Цэдроўскі, 30, 114, 178

Ч

Чаплееўскі, 145
Чапскі, (188)
Чаркоўскі, 84, 91, (189)
Чартарыйскі, князь, 14, 187
Чудоўскі, 68
Чыж, 32, 110, 153, 191
Чэ(а)ргасты, 81
Чэркаскі, 106
Чэрнікоўна, 199
Чэўжык, (190)
Чэховіч, 12
Чэ(а)чот, 9, (191), 201

Ш

Ша(м)б(р)аньскі, з Токаў Ш.,
191
Шантыр, 153, (192)
Шапшанка, 184
Шарэўскі, 191
Шастакоўскі, 44
Шаціла, 92, 199
Шванскі, 114
Швейкоўскі, 124, 143
Шкультэцкі, 114
Шляхна, 84
Шпак, 168
Шпігальскі, (193)
Шрэтэр, 114, 181

Шуйскі, князь, 77
Шукевіч, 131, 191
Шульц, 131, 196
Шушынскі, 30
Шцэля, (194)
Шчаноўскі, (195)
Шчукоўскі, 36
Шчыт, 80
Шчэ(а)нсноўскі, 53
Шчэ(а)рбовіч, 187, 192
Шылінг, (196)
Шымкевіч, (197)
Шэмбек, 114
Шэмет, 4, 20, 102, 107
Шэмыш, 191
Шэмячына, 191

Э

Эйдзятковіч, 61, 148
Эйс(ы)монт, 92

Ю

Юндзіла, 148, 191
Юрага, 138

Я

Яблон(ь)скі, 40, 91, 177, (198)
Якубовіч, 53
Янікоўскі, 145
Янкоўскі, 106, (199), (200)
Яновіч, 65, 169, 191, (201), 147
Яраславіч, князь, 91, 136
Ярмаловіч, 46, 88
Яропкі, (202)
Яцунскі, 170
Яцыніч, 143

СПІС СКАРАЧЭННЯЎ

беспатом. - беспатомны

в. - вёска

вак. - ваколіца

ваяв. - ваяводства

ВКЛ - Вялікае княства Літоўскае, Рускае і Жамойцкае

вял. - вялікі

гр. - граф

губ. - губерня

ДДС - дваранскі дэпутацкі сход

інш. - іншы(я)

кн. - князь, кніга

літ. - літоўскі

маёнт. - маёнтак

мяст. - мястэчка

нар. - нарадзіўся

пав. - павет

пол. - польскі

прус. - прускі

Рг. - родапачынальнік ад лацінскага *protoplasta* -

заснавальнік роду

р. - рака

рас. - расійскі

РП - Рэч Паспалітая

ст. - стагоддзе

фальв. - фальварак

ЯКМ - Яго Каралеўская Міласць

НАЗВЫ ГЕРБАЎ З УКАЗАННЕМ РОДАЎ, ЯКІЯ ІМІ КАРЫСТАЛІСЯ

- Абданк, 1** — Абламовічы, 1; Бялапятровічы, 22; Гарабурды, 42; Сухадольцы, 167; Чаркоўскія, 189.
- Агоньчык, 2** — Аганоўскія, 3; Клячкоўскія, 90; Магнушэўскія, 104; Парфяновічы, 128; Пашыны, 131; Сакалоўскія, 149; Янкоўскія, 199.
- Адравонж, 3** — Крышылоўскія, 97; Пантусы, 127; Літавор-Храптовічы, 187.
- Анцута, 4** — Анцуты, 7; Гаўрылкевічы, 47.
- Асарыя, 5** — Брахоцкія, 16.
- Астоя, 6** — Гаўрылкевічы, 48; Гудвіловічы, 52; Данілевічы, 60; Пажарыцкія, 126; Пулкатыцкія, 136; Стралкі, 164; Сухарэбскія, 168; Чэчоты, 191.
- Астрог, 7** — Засельскія, 73.
- Боньча, 8** — Отэнгаузы, 124; Трускоўскія, 175.
- Бродзіц, 9** — Бародзічы, 12.
- Брохвіч, 10** — Коршуны, 93.
- Вуж каранаваны, 11** — Фуровічы, 180.
- Газдава, 12** — Бр(ж)азоўскія, 17; Гадачэўскія, 39; Падгайс-кія, 125; Сакаловічы, 148; Чэўжыкі, 190; Шцэлі, 194.
- Гейштар, 13** — Венцкевічы, 28.
- Глебка, 14** — Ісасвічы, 80.
- Граблі, 15** — Маклокі, 108.
- Грыф, 16** — Быхоўскія, 21; Ражыцкія-Гэмскія, 54.
- Далэнга, 17** — Гарэльскія, 45; Залескія, 74.
- Дангэль, 18** — Контрым-Дамейкі, 58.
- Дар, 19** — Маджарскія, 105.
- Джэвіца, 20** — Духноўскія, 63.
- Дзях, 21** — Стыпулкоўскія, 165.
- Драгаслаў, 22** — Бухавецкія, 20; Шчаноўскія, 195.
- Дэшына, 23** — Дэшыны, 64.
- Еліта, 82** — Вайцэхоўскія, 25; Дабрыньскія, 56.
- Еліта змен., 83** — Вярэйскія, 38.
- Задора, 24** — Скуратовічы, 159.
- Знін, 25** — Грыцкевічы, 51.
- Касыцеша, 27** — Берасьневічы, 13, 14; Верашчакі, 29; Шымкеві-чы, 197.

Кетліч II, 29 — Скіроўскія, 158.
Кміта, 30 — Кміты, 91.
Кораб, 31 — Арэшкі, 8; Пацынкі, 130.
Корчак, 32 — Есьманы, 66; Загароўскія, 71; Карафа-Корбуты, 92; Стаўскія, 162; Хадароўскія, 181.
Котвіца, 33 — Студніцкія-Гізберты, 49.
Коўня, 35 — Казакевічы, 82.
Кошбак, 26 — Несялоўскія, 123; Кошбак-Сапліцы, 153.
Крыўда, 36 — Сенькоўскія, 157; Тарасевічы, 172.
Кушаба, 28 — Секлоцкія, 155.
Лада, 37 — Брадоўскія, 15.
Ладдзя, 38 — Выганоўскія, 35; Кабылінскія, 81.
Лебедзь, 39 — Лешчылоўскія, 100; Маркевічы, 112; Марцінкевічы, 113; Дунін-Раецкія, 142.
Леліва, 42 — Пятровічы, 141; Грынкевічы-Суднікі, 166; Чапскія, 188.
Ліс, 40 — Варатыншы, 26; Запаснікі, 75; Міхневічы, 119.
Любіч, 41 — Вярбіцкія, 36; Загорскія, 72; Манкевічы, 111; Незабытоўскія, 121; Рамановічы, 144; Рэвенскія, 147; Сапешкі, 152; Стацэвічы, 163; Шантыры, 192.
Магіла, 43 — Станкевічы, 161; Хацкевічы, 183.
Мандросткі, 44 — Букрэі, 18.
Марскі кот, 34 — Катлубаі, 86.
Масальскі, 45 — Бакі, 11; Туганоўскія, 177.
Мурдэліё, 46 — Снарскія, 160.
Мядзвежая галава, 47 — Вазгінты, 23.
Навіна, 48 — Заборскія, 70; Казігродзкія, 83.
Налэнч, 49 — Лібарчаі, 101.
Окша, 50 — Гаслаўскія, 46; Хомічы, 186.
Паўкозіц, 52 — Вольскія, 34; Крыўкоўскія, 96; 3 Пшэрадова Пшэрадоўскія, 138; Табартоўскія, 171.
Побаг, 53 — Касабудзкія, 85; Керсноўскія, 88, 89; Сымановічы, 170; Шпігальскія, 193.
Помян, 51 — Іздэбскія, 79; Ліноўскія, 102; Макавецкія, 107.
Порай, 54 — Галіцкія, 40; Астроўскія-Куневічы, 94; Ляткоўскія, 103; Міхалоўскія, 118; Міцкевічы, 120; Несецкія, 122.
Праўдзіц, 55 — Вярбоўскія, 37; Гузэльфы, 53; Дзердзееўскія, 61.
Праўдзіц змен., 84 — 3 Каліновай Зарэмбы, 76.
Прус III, 56 — Давідоўскія, 57; Жукоўскія, 67; Ласоўскія, 98.
Прыяцель змен., 57 — Люк'янскія-Паўловічы, 129.

Равіч, 58 — Аўсяныя, 9; Кеневічы, 87; Яроцкія, 202.
Рагалья, 59 — Трушынскія, 176.
Радван, 60 — Гардыны, 44; Малюшыцкія, 110; Хлявінскія, 134; Хмялеўскія, 185; Яновічы, 201.
Рамульт, 61 — Бальдвін-Рамульты, 145.
Рох II, 62 — Хабалтоўскія-Харацкевічы, 182.
Самсон, 63 — Курачыцкія, 95.
Сас, 64 — Дабраньскія, 55; Данейкі, 59; Дзядзюлі, 62; Аляхновічы-Мікульскія, 117.
Слепаворан, 65 — Альшэўскія, 5; Калэнчынскія, 84; Пугальскія, 135; Райкевічы, 143.
Слепаворан змен., 66 — Плюта-Плюцінскія, 133.
Стары конь, 67 — Масёўскія, 106.
Стрэмя, 68 — Войнічы, 30.
Суліма, 69 — Гарбатаўскія, 43; Самуйлы, 150; Уланоўскія, 179.
Сыракомля, 70 — Булгакі, 19; Ваўчэцкія, 27.
Сыракомля змен., 85 — Вайніловічы, 24.
Свят, 71 — Ігнатовічы, 78.
Тапор, 72 — Аколавы, 4; Узлоўскія, 178.
Топач, 73 — Рацы, 146; Гедройць-Тоўцікі, 173.
Троска, 74 — Троскі, 174.
Трубы, 75 — Войны, 32; Сідаровічы-Войны, 33.
Тшаска, 76 — Семірадзкія, 156.
Халева, 77 — Першкевічы, 132.
Харытонавіч, 78 — Войнічы, 31.
Шылінг, 79 — Шылінгі, 196.
Шэліга, 80 — Мержэўскія, 116.
Юноша, 81 — Галецкія, 41; Малынічы, 109; Пырскія, 139.
Яніна, 86 — Пясецкія, 140.
Януш (вядомы толькі з назвы) — Лембеўскія, 99.
Ясеньчык, 87 — Абуховічы, 2; Яблоньскія, 198.
Ястрабец, 88 — Баброўскія, 10; Глінскія, 50; Ежэўскія, 65; Жэгнеўскія, 68; Збароўскія, 77; Мацкевічы, 114; Пратасовічы, 134; Санцэвічы, 151; Янкоўскія, 200.
Ястрабец змен., 89 — Мацкевічы, 115.
Герб не пазначаны — Анушкевічы, 6; Забелы, 69; Пушкіны, 137; Сасіновічы, 154.

Заўвага: лічба пасля назвы герба адпавядае яго нумару на каляровай уклеіцы, лічба пасля прозвішча абазначае нумар артыкула ў гербоўніку, пад якім змешчаны гэты радавод.

ЗМЕСТ

Да чытача (В.Насевіч)	3
Прадмова (С.Рыбчонак, Зм.Яцкевіч)	5
Асновы геральдыкі (А.Леўчык)	9
1. Абламовічы гербу «Абданк»	14
2. Абуховічы гербу «Ясеньчык»	14
3. Аганоўскія гербу «Агоньчык»	14
4. Аколавы гербу «Тапор»	15
5. Альшэўскія гербу «Слепаворан»	17
6. Анушкевічы	17
7. Анцуты гербу «Анцута»	17
8. Арэшкі гербу «Кораб»	18
9. Аўсяныя гербу «Равіч»	18
10. Баброўскія гербу «Ястрабец»	18
11. Бакі гербу «Масальскі»	18
12. Бародзічы гербу «Бродзіц»	19
13. Берасьневічы гербу «Касьцеша»	20
14. Берасьневічы гербу «Касьцеша»	20
15. Брадоўскія гербу «Лада»	21
16. Брахоцкія гербу «Асарыя»	21
17. Б(р)жазоўскія гербу «Газдава»	22
18. Букрэі гербу «Мандросткі»	22
19. Булгакі гербу «Сыракомля»	23
20. Бухавецкія гербу «Драгаслаў»	23
21. Быкоўскія гербу «Грыф»	25
22. Бяляпятровічы гербу «Абданк»	25
23. Вазгінты гербу «Мядзвежая галава»	26
24. Вайніловічы гербу «Сыракомля» змен.	26
25. Вайцэхойскія гербу «Еліта»	27
26. Варатынцы гербу «Ліс»	28
27. Ваўчэцкія гербу «Сыракомля»	28
28. Венцкевічы гербу «Гейштар»	29
29. Верашчакі гербу «Касьцеша»	29
30. Войнічы гербу «Стрэмя»	30
31. Войнічы гербу «Харытонавіч»	30
32. Войны гербу «Трубы»	30

33. Сідаровічы-Войны гербу «Трубы»	31
34. Вольскія гербу «Паўкозіц»	31
35. Выганоўскія гербу «Ладдзя»	32
36. Вярбіцкія гербу «Любіч»	33
37. Вярбоўскія гербу «Праўдзіц»	33
38. Вярэйскія гербу «Еліта» змен.	33
39. Гадачэўскія гербу «Газдава»	34
40. Галіцкія гербу «Порай»	35
41. Галецкія гербу «Юноша»	36
42. Гарабурды гербу «Абданк»	36
43. Гарбатоўскія гербу «Суліма»	36
44. Гардыны гербу «Радван»	37
45. Гарэльскія гербу «Далэнга»	38
46. Гаслаўскія гербу «Окша»	38
47. Гаўрылкевічы гербу «Анцута»	39
48. Гаўрылкевічы гербу «Астоя»	39
49. Студніцкія-Гізберты гербу «Котвіца»	39
50. Глінскія гербу «Ястрабец»	40
51. Грыцкевічы гербу «Знін»	41
52. Гудвіловічы гербу «Астоя»	41
53. Гузэльфы гербу «Праўдзіц»	42
54. Ражыцкія-Гэмскія гербу «Грыф»	43
55. Дабраньскія гербу «Сас»	43
56. Дабрыньскія гербу «Еліта»	43
57. Давідоўскія гербу «Прус III»	44
58. Контрым-Дамейкі гербу «Дангэль»	45
59. Данейкі гербу «Сас»	45
60. Данілевічы гербу «Астоя»	46
61. Дзердзееўскія гербу «Праўдзіц»	46
62. Дзядзюлі гербу «Сас»	47
63. Духноўскія гербу «Джэвіца»	47
64. Дэшыны гербу «Дэшына»	48
65. Ежэўскія гербу «Ястрабец»	48
66. Есьманы гербу «Корчак»	49
67. Жукоўскія гербу «Прус III»	50
68. Жэгнеўскія гербу «Ястрабец»	50
69. Забелы	51
70. Заборскія гербу «Навіна»	52
71. Загароўскія гербу «Корчак»	52
72. Загорскія гербу «Любіч»	52

73. Заельскія гербу «Астрог»	53
74. Залескія гербу «Далэнга»	53
75. Запаснікі гербу «Ліс»	54
76. З Каліновай Зарэмбы гербу «Праўдзіц» змен.	54
77. Збароўскія гербу «Ястрабец»	54
78. Ігнатовічы гербу «Сьвят»	55
79. Іздэбскія гербу «Помян»	55
80. Ісаевічы гербу «Глебка»	56
81. Кабылінскія гербу «Ладдзя»	58
82. Казакевічы гербу «Коўня»	60
83. Казігродскія гербу «Навіна»	60
84. Калэнчынскія гербу «Слепаворан»	60
85. Касабудзкія гербу «Побаг»	61
86. Катлубаі гербу «Марскі кот»	61
87. Кеневічы гербу «Равіч»	62
88. Керсноўскія гербу «Побаг»	62
89. Керсноўскія гербу «Побаг»	62
90. Клачкоўскія гербу «Агоньчык»	63
91. Кміты гербу «Кміта»	63
92. Карафа-Корбуты гербу «Корчак»	64
93. Коршуны гербу «Брохвіч»	66
94. Астроўскія-Куневічы гербу «Порай»	66
95. Курачыцкія гербу «Самсон»	67
96. Крыўкоўскія гербу «Паўкозіц»	67
97. Крышылоўскія гербу «Адравонж»	67
98. Ласоўскія гербу «Прус III»	68
99. Лембеўскія гербу «Януш»	68
100. Лешчылоўскія гербу «Лебедзь»	68
101. Лібарчаі гербу «Налэнч»	69
102. Ліноўскія гербу «Помян»	70
103. Ляткоўскія гербу «Порай»	70
104. Магнушэўскія гербу «Агоньчык»	71
105. Маджарскія гербу «Дар»	71
106. Маеўскія гербу «Стары конь»	71
107. Макавецкія гербу «Помян»	72
108. Маклокі гербу «Граблі»	74
109. Малынічы гербу «Юноша»	74
110. Малюшыцкія гербу «Радван»	75
111. Манкевічы гербу «Любіч»	76
112. Маркевічы гербу «Лебедзь»	76

113. Марцінкевічы гербу «Лебедзь»	77
114. Мацкевічы гербу «Ястрабец»	77
115. Мацкевічы гербу «Ястрабец» змен.	79
116. Мержэўскія гербу «Шэліга»	80
117. Аляхновічы-Мікульскія гербу «Сас»	80
118. Міхалоўскія гербу «Порай»	81
119. Міхневічы гербу «Ліс»	82
120. Міцкевічы гербу «Порай»	82
121. Незабытоўскія гербу «Любіч»	83
122. Несецкія гербу «Порай»	84
123. Несьляўскія гербу «Кошбак»	84
124. Отэнгаўзы гербу «Боньча»	84
125. Падгайскія гербу «Газдава»	85
126. Пажарыцкія гербу «Астоя»	85
127. Пантусы гербу «Адравонж»	86
128. Парфяновічы гербу «Агоньчык»	86
129. Люк'яньскія-Паўловічы гербу «Прыяцель» змен.	87
130. Пацынкі гербу «Кораб»	87
131. Пацыны гербу «Агоньчык»	88
132. Першкевічы гербу «Халева»	88
133. Плюта-Плюцінскія гербу «Слепаворан» змен.	89
134. Пратасовічы гербу «Ястрабец»	89
135. Пугальскія гербу «Слепаворан»	90
136. Пулкатыцкія гербу «Астоя»	90
137. Пушкіны	91
138. З Пшэрадава Пшэрадоўскія гербу «Паўкозіц»	91
139. Пырскія гербу «Юноша»	92
140. Пясецкія гербу «Яніна»	92
141. Пятровічы гербу «Леліва»	93
142. Дунін-Раецкія гербу «Лебедзь»	93
143. Райкевічы гербу «Слепаворан»	94
144. Рамановічы гербу «Любіч»	95
145. Бальдвін-Рамульты гербу «Рамульт»	96
146. Рацы гербу «Топач»	97
147. Рэвенскія гербу «Любіч»	97
148. Сакаловічы гербу «Газдава»	99
149. Сакалоўскія гербу «Агоньчык»	99
150. Самуйлы гербу «Суліма»	100
151. Санцэвічы гербу «Ястрабец»	100
152. Сапешкі гербу «Любіч»	100

153. Кошбак-Сапліцы гербу «Кошбак»	102
154. Сасіновічы	103
155. Секлюцкія гербу «Кушаба»	103
156. Семірадзкія гербу «Тшаска»	103
157. Сенькоўскія гербу «Крыўда»	104
158. Скіркоўскія гербу «Кетліч II»	104
159. Скуратовічы гербу «Задора»	104
160. Снарскія гербу «Мурдэліё»	105
161. Станкевічы гербу «Магіла»	106
162. Стаўскія гербу «Корчак»	106
163. Стацэвічы гербу «Любіч»	106
164. Стралкі гербу «Астоя»	106
165. Стыпулкоўскія гербу «Дзях»	107
166. Грынкевічы-Суднікі гербу «Леліва»	107
167. Сухадольцы гербу «Абданк»	108
168. Сухарэбскія гербу «Астоя»	108
169. Сухоцкія гербу «Астоя»	109
170. Сымановічы гербу «Побаг»	109
171. Табартоўскія гербу «Паўкозіц»	110
172. Тарасовічы гербу «Крыўда»	110
173. Гедройць-Тоўцікі гербу «Топач»	110
174. Троскі гербу «Троска»	111
175. Трускоўскія гербу «Боньча»	111
176. Трушынскія гербу «Рагаля»	112
177. Туганоўскія гербу «Масальскі»	113
178. Узлоўскія гербу «Тапор»	113
179. Уланоўскія гербу «Суліма»	114
180. Фуровічы гербу «Вуж каранаваны»	114
181. Хадароўскія гербу «Корчак»	115
182. Хабалтоўскія-Харацкевічы гербу «Рох II»	115
183. Хацкевічы гербу «Магіла»	116
184. Хлявінскія гербу «Радван»	116
185. Хмялеўскія гербу «Радван»	119
186. Хомічы гербу «Окша»	120
187. Літавор-Храптовічы гербу «Адравонж»	121
188. Чапскія гербу «Леліва»	123
189. Чаркоўскія гербу «Абданк»	123
190. Чэўжыкі гербу «Газдава»	123
191. Чэчоты гербу «Астоя»	124
192. Шантыры гербу «Любіч»	126

193. Шпігальскія гербу «Побаг»	127
194. Шцэлі гербу «Газдава»	127
195. Шчаноўскія гербу «Драгаслаў»	128
196. Шылінгі гербу «Шылінг»	128
197. Шымкевічы гербу «Касьцеша»	128
198. Яблоньскія гербу «Ясеньчык»	129
199. Янкоўскія гербу «Агоньчык»	129
200. Янкоўскія гербу «Ястрабец»	129
201. Яновічы гербу «Радван»	130
202. Яроцкія гербу «Равіч»	131
Слоўнік тэрмінаў (Г.Брэгер)	132
Імяны паказальнік (С.Рыбчонак)	141
Спіс скарачэнняў	151
Назвы гербаў з указаннем родаў, якія імі карысталіся...	152
Змест	155

Навуковае выданне

Малы гербоўнік наваградзкай шляхты

Аўтарскі калектыў:

А.Гануш, А.Леўчык, С.Рыбчонак, А.Шпунт,
Зм.Яцкевіч.

Заг. РВА *П.П.Журкевіч*

Рэдактар *А.І.Валахановіч*

Камп'ютарная падрыхтоўка выдання

Ж.А. Рыбчонак, А.А. Паляковай

Здадзена ў набор 16.05.96. Падпісана ў друк 16.12.96. Фармат
60x84 1/16. Друк афсетны. Друк. арк. 10,6. Ум.-выд. арк. 11,5.
Тыраж 300 экз. Зак. 19.

Надрукавана на рызографе БелНДІДАС.

Аператар Г.Ф.Алейнік

Беларускі навукова-даследчы інстытут дакументазнаўства і
архіўнай справы. Ліцэнзія ЛВ № 113.
220000, Мінск, вул. Крапоткіна, 55.